Handläggare:
Cornelia Schroeder

Telefon: 08-508 03 000

Till:
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2015 för Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Spånga-Tenstas stadsdelsnämnd beslutar följande:

1. Godkänna bokslut och verksamhetsberättelsen för år 2015.
2. Begära ombudgetering om 3,7 mnkr för investeringar.
3. Begära ombudgetering om 0,6 mnkr för investeringar till maskiner och inventarier.
4. Begära ombudgetering om 1,0 mnkr för demokratimedel som ej förbrukats.
5. Beslutar att nedskriva fordringar om 231 888 kronor enligt bilaga 4.
6. Begära hos kommunstyrelsen att ackumulerat netto 9,6 mnkr avseende resultatenheterna överförs till 2016.
7. Godkänner redovisning av internkontrollarbetet 2015 i enlighet med bilaga 10.
8. Godkänna ärendet i övrigt.
9. Överlämna ärendet till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
10. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Cornelia Schroeder
Avdelningschef

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi och verksamhetsutveckling

Box 40 66
163 04 Spånga
Telefon 08-508 03 088
Växel 08-508 03 000
cornelia.schroeder@stockholm.se

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden har under 2015 gjort en lång rad tydliga politiska ställningstaganden som anger riktningen för förvaltningens fortsatta arbete. Här märks strategin för att öka andelen utrikes födda chefer, strategin för att öka andelen förskollärare i förskolan och de reviderade riktlinjerna för föreningsbidrag. För barn och unga i stadsdelen ligger den politiska tyngdpunkten på Blå husets som ett kulturellt nav i stadsdelen och uppdraget att skapa en fritidsgård i Hjulsta med tjejprofil. Nämnden har tagit ställning för att bygga en grafittivägg i stadsdelen. Samverkan med civilsamhället har stärkts genom det civila rådet och i mobiliseringen mot våldsbejakande extremism.

Nämnden har under 2015 år arbetat med en rad verksamhetsutvecklande aktiviteter med utgångspunkt i verksamhetsplanen och visionen om att ”Vi gör skillnad för människan i vardagen.” Arbetet har genomförts såväl förvaltningsövergripande som på enhetsnivå. Betydande steg framåt har tagits när det gäller att vända utvecklingen inom myndighetsutövningen till skydd på barn och unga och i arbetet med att motverka hemlöshet hos barnfamiljer. Enheten för verksamhetsutveckling har tävlat i och vunnit stadens kvalitetsutmärkelse. Det goda ledarskapet i förvaltningen har uppmärksammats genom att en biträdande enhetschef har vunnit utmärkelsen "årets karriär" i Framtidsgalan. Framstegen är också märkbara när det gäller personalomsättning, sjukfrånvaro och anställningstrygghet. Genom installation av trådlösa nätverk på förskolorna har ett stort steg tagits för att möta kravet på modern teknik samt att informations- och kommunikationsteknologi blir verktyg för barns lärande. För att fler äldre ska få ta del av ett bredare utbud av aktiviteter har ytterligare en träffpunkt öppnats i stadsdelen och den biståndsbedömda dagverksamheten har flyttat till nya, mer tillgänglighetsanpassade lokaler. Daglig verksamhet har startat secondhandbutik samt ytterligare ett team. Restaurangerna på servicehusen har ökat tillgången på ekologiska råvaror vilket ökat nöjdheten hos gästerna, både ur smak- och näringssynpunkt. Sociala insatsgrupper för unga vuxna skapar en trovärdig väg ut ur kriminalitet och socialt utanförskap.

Det ekonomiska utfallet för 2015 för driftbudgeten blev efter resultatdispositioner 1,0 mnkr i överskott. Överskottet är medel för demokratiuppdraget som inte förbrukats och förvaltningen begär ombudgetering av medlen hos kommunstyrelsen. Verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg redovisar ett underskott om -3,3 mnkr för fler placeringar inom barn- och ungdom på grund av ökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Äldreomsorgen redovisar ett underskott på -5,7 mnkr som härrör till utförarenheten inom hemtjänsten. Arbetsmarknadsinsatser redovisar ett underskott om -3,6 mnkr på grund av ökade kostnader för feriearbeten samt snabbspåret. Förskolan redovisar ett underskott om -3,6 före på grund av minskat barnantal. Efter resultatdispositioner redovisas ett resultat i balans mot budget. Funktionsnedsättning redovisar ett överskott om 12,9 mnkr som härrör från förbättrade prestationer och lönsamma utförarenheter inom verksamhetsområdet. Nämnd och förvaltningsadministration redovisar 1,7 mnkr i överskott på grund av vakanser samt ej förbrukade medel för demokratiuppdraget. Avskrivningar och internränta har blivit mindre än budgeterat på grund av ny princip i form av komponentavskrivning varvid ett överskott redovisas om 2,4.

Nämnden bedömer att alla nämndmål utom ett har uppnåtts under året. Bedömningen är att målet om att vuxna personer lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar är delvis uppnått. Merparten av målvärdena för indikatorerna har uppnåtts och flertalet av aktiviteterna har genomförts enligt plan.

Ett Stockholm som håller samman

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål *"Ett Stockholm som håller samman"* där alla barn ges lika möjligheter att uppnå kunskapsmålen, bostäder finns till rimliga hyror, äldre garanteras en trygg ålderdom och där jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet är självklara har nämnden under året fokuserat på att verka för god social hållbarhet i stadsdelen. Tidiga sociala och förebyggande insatser prioriteras för att motverka ohälsa och utanförskap och skapa jämlika livschanser för alla. Med FN:s barnkonvention och barnens bästa som utgångspunkt i arbetet skapas förutsättningarna för att alla barn ska ha jämlika uppväxtvillkor och ges stöd att utveckla förmågor och lärande utifrån sina egna förutsättningar.

I en förskola med hög kvalitet är personalens kompetens och utbildning en viktig faktor. Att öka andelen förskollärare är av nämnden ett särskilt prioriterat område. Mentorsorganisationen har nu avslutat sitt första år och tio nyutexaminerade förskollärare har genomgått introduktionsåret, enligt Skolverkets riktlinjer. Utvärderingen har visat att introduktionsåret bidragit till att öka kunskapen om förskolans uppdrag samt utvecklat rollen som förskollärare. Som ett ytterligare steg i att få fler förskollärare har stadsdelen startat en introduktion för alla nyanställda förskollärare.

Miljöarbete och hållbar utveckling har under året varit ett fokusområde på flera förskolor. Enheterna ger olika exempel på sitt pågående miljöarbete såsom miljögrupper, temaarbete ”Hållbar utveckling”, odling på kolonilott samt samarbete med Spånga by för att öka kunskapen om kretslopp och ekosystem. Förvaltningen har i samarbete med Kemikaliecentrum anordnat utbildning för förskolans ledningssystem i ”Kemikaliesmart förskola”.

Förvaltningen har, i syfte att öka andelen inskrivna barn i förskolan, under året ökat satsningen på information till föräldrar i stadsdelen genom olika riktade insatser, såsom samarbete mellan öppna förskolorna och förskolan, öppet hus på förskolor samt informationsträffar på medborgarkontoret. Informationsbrev om förskolan har skickats till vårdnadshavare vars vårdnadsbidrag upphör.

En del av stadsdelens förskolelokaler är i behov av renovering och ombyggnation. Förvaltningen har under året samverkat med SISAB för fortsatt planering av nya förskolor i stadsdelen. En ny detaljplan för en åtta-avdelningsförskola "Lilla Tensta" beslutades i slutet av året. Parallellt med detaljplanearbetet har utformning av förskolegården, exteriör gestaltning och inredning utarbetats i samverkan med medarbetare och fackliga representanter.

Barn och unga erbjuds ett varierat och innehållsrikt kollo-, idrotts- och fritidsutbud under hela året. I samverkan med Kulturförvaltningen och Stadsmissionen har det säkerställts att Blå Huset erbjuder ett varierat och innehållsrikt utbud av fritids- och kulturaktiviteter. I samverkan med medborgare och lokala nätverk utformas en välskött och trygg närmiljö i stadsdelen.

Rättssäkerheten i myndighetsutövningen till skydd för barn och unga har säkrats genom ökad bemanning och ökat chefsstöd. Familjestödsenheten ger stöd och behandlingsinsatser som bidragit till att barn och ungdomar fått sina behov tillgodosedda. Stor vikt har lagts vid att stärka skyddsfaktorer kring barnet eller ungdomen, till exempel genom att aktivt verka för en fungerande skolsituation. Insatser till barn som lever i familjer där det förekommit våld har prioriterats. Antalet barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat. Nämnden kan nu erbjuda bostadslösa barnfamiljer boende i jourlägenhet i samarbete med stiftelsen Stockholm hotellhem, SHIS, om det så kvävs. En stor utmaning under året har varit att hantera den dramatiska ökningen av ensamkommande barn och tillgodose dessa barn och ungdomars behov.

Nämnden har arbetat vidare med uppdraget att ge vuxna inom målgrupperna personer med missbruk, personer med psykisk ohälsa, personer som är utsatta för våld i nära relation och personer i kriminalitet och socialt utanförskap stöd i sin livsföring. Klientens delaktighet i utredningen, i val av insatser och i utformning av genomförandeplaner är hög och ett gott bemötande är högt prioriterat. Ett framgångsrikt arbete med Sociala insatsgrupper för målgruppen 20 till 29 åringar har drivits under året.

Under året har ett antal verksamhetsförändringar inom avdelningen för äldre och funktionsnedsatta genomförts. Sedan hösten 2015 utgår all hemtjänstpersonal från Tensta servicehus. Det för att kunna planera mer effektivt och minska på lokalkostnaderna. Den 1 oktober 2015 övertogs utförandet av insatser nattetid från den tidigare entreprenören. Under våren inrättades två nya tjänster, en biträdande enhetschef och en samordnare. Verksamheten Hedvig som verkställer biståndsbeslut om behov av dagverksamhet, flyttade till mer tillgänglighetsanpassade lokaler under hösten. Till den verksamheten har det anställts medarbetare med kompetens inom demensområdet, för att höja kunskap och kvalitet i verksamheten. Den öppna träffpunktsverksamheten Elin på Tensta servicehus har under året haft ett rikt och varierat utbud av aktiviteter. Ytterligare en öppen träffpunkt, på Värsta allé invigdes den 7 december 2015. Det innebär att fler äldre kan tal del av ett mer varierat utbud av aktiviteter. I målsättningen att öka miljömedvetenheten har enheten genom direktupphandling köpt sex elcyklar, för transport i hemtjänsten. Likaså har enheten direktupphandlat körkortsutbildning för fyra medarbetare i syfte att tillgodose enhetens behov av medarbetare med körkort. Förvaltningen har haft i uppdrag att upphandla driften för Fristads servicehus och dagverksamheten Träffen.

Fridagruppens dagliga verksamhet har under året tagit emot tretton nya brukare. Dagliga verksamheten har idag 104 brukare. Verksamheten har skapat ett nytt intervjumaterial om självständighet att använda i samband med nya målsättningar vid uppföljning av genomförandeplaner. Två nya verksamheter har startats upp, en secondhand butik och en aktivitetsinriktad verksamhet. Ett lärandeforum för medarbetarna har skapats med fokus på bemötandefrågor för att möta upp brukare som behöver lågaffektivt bemötande och anpassad kommunikation. Stockholms stad övertog från Stockholms läns landsting den 1 oktober 2015 ansvaret för hälso-och sjukvården inom insatserna bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Hemsjukvårdsinsatsen organiseras centralt i staden, genom socialförvaltningens försorg.

Trygghetsarbetet bedrivs genom samverkan med polis och lokala föreningar med ett fokus på proaktiva insatser.

Ett klimatsmart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål *"Ett klimatsmart Stockholm"* där cykel, gående och kollektivtrafik prioriteras, ett effektivt och klimatsmart transportsystem kombineras med en ökad andel förnybar energi, barn garanteras en giftfri vardag och mer ekologisk mat serveras i stadens verksamheter har nämnden under året aktivt arbetat för att bidra till en klimatneutral miljö i staden. Med hållbarhet och energieffektivitet som ledord bidrar nämnden till ett Stockholm med renare luft och vatten. Klimatpåverkande utsläpp minskas genom att resor och transporter i förvaltningens regi genomförs på ett hållbart sätt, miljövänligt drivmedel används och andelen miljöbilar ökar i förvaltningens bilflotta.

Medarbetare och brukare erbjuds möjligheten att välja en miljövänlig livsstil och att göra miljömedvetna val i vardagen. Bland annat är målsättningen att öka andelen ekologiska matvaror inom förvaltningens verksamheter. Med barnens bästa i fokus bedrivs arbete för att skapa giftfria och kemikaliesmarta förskolor.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål *"Ett ekonomiskt hållbart Stockholm"* där ansvaret för stadens ekonomi kombineras med insatser för en bättre fungerande arbetsmarknad och där rätten till jobb, utbildning och bostäder utgör grunden har nämnden under året arbetat för kostnadseffektivitet och ett nyttjande av resurser på ett hållbart och nyttomaximerande sätt. Fokus ligger på att nå en större andel självförsörjande hushålls och att genom välriktat stöd få fler individer ut i arbete. Satsningar görs på prioriterade grupper som unga vuxna och individer som står långt från arbetsmarknaden. Antalet hushåll aktuella för ekonomiskt bistånd har successivt minskat under 2015. Under året har 276 hushåll avslutats till egen försörjning genom arbete, studier, sjukersättning, arbetslöshetskassa eller annan inkomst. Snabbspåret är en samverkan mellan förvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen/jobbtorg och Arbetsförmedlingen där försörjningsstödstagare erbjuds visstidsanställningar som ger ett varaktigt resultat när det gäller egen försörjning.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål *"Ett demokratiskt hållbart Stockholm"* där arbetet med de mänskliga rättigheterna stärks, diskriminering motverkas och alla invånare garanteras samma rättigheter och möjligheter har nämnden under året arbetat för att alla verksamheter ska vara jämställda, fria från diskriminering samt genomsyras av ett genus- och antirasistiskt perspektiv. Allt arbete inom förvaltningen grundar sig i och tar hänsyn till FN:s mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Åsikter från brukare och kunder tas tillvara i arbetet med att utveckla verksamheter som är tillgängliga för alla. Fridagruppens dagliga verksamheter har under våren infört arbetsplatsträffar för brukarna. Målsättning med träffarna är ökad delaktighet. Demokratiuppdraget och förskolornas arbete synliggjordes genom att allmänheten i Spånga-Tensta under en dag i maj bjöds in för att ta del av barns uttryck och lärande i stadsdelens kommunala förskolor under evenemanget Spår av barn – nu och i framtiden.

Medarbetare utbildas i frågor om bemötande och intersektionalitet. Aktivt arbete bedrivs för att främja en hållbar och hälsosam arbetsmiljö för samtliga medarbetare genom att bjuda in till delaktighet och dialog. Förvaltningen har startat samarbete med föreningslivet genom att skapa civila rådet. Fokus för demokratiarbetet är att vidareutveckla samverkan med det civila samhället. Genom det civila samhället når förvaltningen personer som idag kanske saknar viktig samhällsinformation. I fokus står grupperna förstagångsväljare, nyanlända samt kvinnor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Stockholm ska bli en socialt hållbar stad där alla barn ges lika möjligheter att uppnå kunskapsmålen, bostäder finns till rimliga hyror, alla äldre garanteras en trygg ålderdom och där jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet är självklara förutsättningar för politiken.

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att alla invånare har en trygg och socialt hållbar vardag med jämlika uppväxtvillkor. Park- och grönområdena är rena och välskötta. Ett välorganiserat trygghets- och säkerhetsarbete bedrivs och invånarna upplever stadsdelen som trygg och levande. Tidiga insatser görs för att fånga upp barn och unga som riskerar att fara illa. Invånarna erbjuds ett rikt utbud av idrotts och fritidsaktiviteter tillgängliga för alla. Vuxna personer lever självständiga liv utifrån sina förutsättningar och utbudet av bostäder med stöd och service motsvarar efterfrågan. Brukare har inflytande över sina insatser vilket ger vård av god kvalitet. Tillgång till förebyggande stöd finns för brukare och närstående.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor.

Förvaltningens mål har under en lång tid varit att skapa förutsättningar för en rättssäker myndighetsutövning till skydd för barn och unga som tillgodoser samtliga krav som ställs på verksamheten. Familjestödsenheten har under året uppfyllt uppställda mål och erbjudit stöd- och behandlingsinsatser som bidragit till att barn och ungdomar fått sina behov tillgodosedda. Stor vikt har lagts vid att stärka skyddsfaktorerna kring barnet eller ungdomen, till exempel genom att aktivt verka för en fungerande skolsituation. Insatser till barn som lever i familjer där det förekommit våld har prioriterats. Föräldrarådgivningen på Familjecentralen har under året erbjudit enskilda samtal och gruppverksamhet till föräldrar med barn under 18 år. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat och ligger på 7,9

procent. Förvaltningen har byggt upp ett samarbete med Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) kring jourlägenheter för barnfamiljer som uppbär ekonomiskt bistånd, som är bostadslösa och som riskerar att bli långvarigt boende i tillfälliga boendelösningar. Målet för arbetet formulerades till att enskilda och familjer ska få råd och stöd så att de själva kan tillgodose sitt behov av bostad. Boendetiderna i tillfälligt boende ska vara korta. Riktade informationsinsatser rörande förskolans verksamhet bland annat genom informationsvecka på medborgarkontoret har genomförts i syfte att öka andelen barn i förskolan. Med fokus på barnets bästa har föräldrar erbjudits samarbetssamtal och utvecklingsstödjande samtal.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	7,9 %	9,4 %	9 %	3,6 %	VB 2015
Analys						
Bidragstagandet och därmed även andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat utifrån aktiva satsningar på egen försörjning bland annat genom Snabbspåret.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekväm arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Stadsdelsnämnden har svarat och lämna synpunkter på en remiss från Kommunstyrelsen (dnr 001360/2014) Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid. Nämnden instämmer med att det behövs gemensamma riktlinjer som ska tydliggöra rätten till barnomsorg på obekväm arbetstid, skapa förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställa en hög kvalitet på omsorgen.				
✓	Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
För att öka informationen till föräldrar finns en kollokatalog på 13 språk.				
✓	Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Samarbete mellan förskolan och de öppna förskolorna i syfte att informera om förskolan verksamhet har till viss del kommit igång. Under året förvaltningen och förskolorna i stadsdelen genomfört marknadsföringsveckor på medborgarkontoret. Informationsbrev om förskolan har skickats till vårdnadshavare vars vårdnadsbidrag upphör.				

Nämndmål:

Barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar aktivt för att alla barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor. Utgångspunkten är att alla ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Arbete som berör barn och ungdomar grundar sig i ett tydligt barnperspektiv, där barn och ungdomars behov särskilt beaktas och ligger i linje barnkonventionens intentioner. Barnkonventionens intentioner uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder som berör ett enskilt barn eller en grupp barn. Utifrån mognad och ålder involveras barnen i olika beslut och processer som rör deras vardag.

Förvaltningen uppmärksammar särskilt ensamstående föräldrars behov av insatser, samt familjer med bostadsproblematik.

Förskolan samarbetar med öppna förskolorna för att nå ut med information om förskolans verksamhet till familjer som inte har barn inskrivna i förskolan.

Förväntat resultat

Barn och ungdomars behov tillgodoses enligt barnkonventionens intention.

Barn i kommunal förskola ökar procentuellt i förhållande till totala andelen barn mellan 1-5 år i stadsdelen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förvaltningen medverkar till att barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor.

Förvaltningens mål har under en lång tid varit att skapa förutsättningar för en rättssäker myndighetsutövning till skydd för barn och unga som tillgodoser samtliga krav som ställs på verksamheten. Enheten för barn och unga har under 2015 genomgått stora förändringar. Bemanningen har utökats med fem socialsekreterare, tre samordnare, en biträdande enhetschef och två administratörer. Personalläget är stabilt sedan september. Nya medarbetare får introduktion, utbildning och stöd för att kunna utföra ett gott arbete enligt gällande riktlinjer och lagstiftning. Barn och ungdomsenheten arbetar med kvalitetssäkring och uppföljning av verksamhetens processer. Prioriterat fokus under året har varit att stärka och utveckla samarbetet mellan Familjestödsenheten och Barn och ungdomsenheten, både på föräldrarådgivningen och familjeresursen.

Verksamheten har varit föremål för tre externa uppföljningar under 2015, Governos genomlysning på nämndens uppdrag, Stadsrevisionens granskning av barnrättsperspektivet i socialtjänstens handläggning och Socialförvaltningens socialtjänstinspektörer som har genomfört en uppföljning av kvalitetsgranskningen av den sociala barn- och ungdomsvården. Samtliga tre granskningar visar på att förbättringar har genomförts inom verksamhetsområdet. Bemanningen har utökats, ledningsfunktionerna har stärkts, kvaliteten avseende

utredningstider och förhandsbedömningar har förbättrats och personalsituationen har stabiliserats. Det finns fortfarande utvecklingsområden både vad det gäller handläggning och uppföljning.

Uppföljning och utveckling av arbetet med BBIC (Barnets Behov I Centrum) och Signs of Safety sker kontinuerligt för att säkerställa att barnen synliggörs och involveras under utredningen och vid insatser.

Familjestödsenheten har under året uppfyllt uppställda mål och erbjudit stöd- och behandlingsinsatser som bidragit till att barn och ungdomar fått sina behov tillgodosedda. Stor vikt har lagts vid att stärka skyddsfaktorer kring barnet eller ungdomen, till exempel genom att aktivt verka för en fungerande skolsituation. Familjeresursen har även erbjudit akuta insatser under utredningstiden och gått in som stöd till barn och föräldrar, där barnet har varit placerat men där socialtjänsten bedömt att barnet kan flytta hem om föräldrarna tar emot öppenvårdsinsatser. Insatser till barn som lever i familjer där det förekommit våld har prioriterats och de föräldrar som anmälts för barnmisshandel har erbjudits insatsen *Tryggare barn.*

Föräldrarådgivningen på Familjecentralen har under året erbjudit enskilda samtal och gruppverksamhet till föräldrar med barn under 18 år. Föräldrarådgivningen har även gett rådgivning i olika familjerättsfrågor och man har erbjudit samarbetssamtal med fokus på vårdnad-, boende- och umgängesfrågor till separerade föräldrar. Olika typer av föräldragrupper har anordnats och erbjudits till exempel *Komet, ABC,* föräldraträffar tillsammans med öppna förskolan. Under hösten har även en Barnkraftgrupp genomförts med gruppledare från föräldrarådgivningen, familjeresursen och Järva psykiatrimottagning.

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat och ligger på 7,9 procent. Årsmålet för 2015 låg på 9,0 procent. Enheten för ekonomiskt bistånd arbetar med att säkerställa att barnkonventionens intentioner följs i utredningar och beslut där barn är berörda och att dessa överväganden dokumenteras. Enheten har inte helt uppfyllt målsättningen att barnperspektivet beaktas, utreds och redovisas i varje beslut.

Under sommaren 2015 uppmärksammandes att ett antal barnfamiljer med ekonomiskt bistånd, under långa perioder bodde på vandrarhem och hotell. Samtidigt hade flera familjer i stadsdelen korttidskontrakt som hade löpt ut eller skulle löpa ut under hösten och flera riskerade att bli hemlösa. Problemet kulminerade med att ett 30-tal familjer bodde i tillfälligt boende i augusti 2015. Med anledning av detta påbörjades ett samarbete med SHIS kring jourlägenheter för barnfamiljer som uppbär ekonomiskt bistånd, som är bostadslösa och som riskerar att bli långvarigt boende i tillfälliga boendelösningar. De första familjerna flyttade in i jourlägenheter i september 2015. Under hösten 2015 har antalet barnfamiljer på vandrarhem och hotell sjunkit till cirka 10 per månad. Målet för arbetet formulerades till att enskilda och familjer ska få råd och stöd så att de själva kan tillgodose sitt behov av bostad. Boendetiderna i tillfälligt boende ska vara korta. De personer som kontaktar förvaltningen med frågor om boende ska få korrekta råd och rätt stöd vid behov. De familjer som beviljas ekonomsikt bistånd till tillfälligt boende eller insatsen jourlägenhet behöver intensivt stöd och tät uppföljning så att de så snart som möjligt erhålla bostad på egen hand. Idag bor 31 barnfamiljer i jourlägenhet. Fem familjer kommer att gå vidare till annat boende under januari.

Förvaltningen har, i syfte att öka andelen inskrivna barn i förskolan, under året ökat satsningen på information till föräldrar i stadsdelen genom olika riktade insatser, såsom samarbete mellan öppna förskolorna och förskolan, informationsbrev samt informationsträffar på medborgarkontoret. Inskrivna barn i snitt under året var 1981. Detta är första gången vi avser mäta procentuella andelen inskrivna barn varför ingen inget mätvärde finns att ställa mot.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande” genom att förskolan skapar förutsättningar för barns lärande, utveckling och inkludering i enlighet med läroplanen. I en förskola med hög kvalitet är personalens kompetens och utbildning en viktig faktor. Att öka andelen förskollärare är av nämnden ett särskilt prioriterat område. Andel förskollärare varierar mellan olika förskolor. I de fall där andel förskollärare är låg säkerställer förskolechefen genom att organisera så att förskollärare ansvarar för att planera de målstyrda processerna. Genom det systematiska kvalitetsarbetet med mål- och resultatstyrning tydliggörs personalens förmåga att skapa förutsättningar för barn lärande, inkludering och utveckling. Som en del i att informations- och kommunikationsteknik blir verktyg i det pedagogiska arbetet har trådlösa nätverk installerats på förskolorna. Förskolorna fortsätter att fördjupa arbetet med, språk, matematik, natur och teknik samt systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Läroplan för förskolan och Stockholms stads förskoleprogram. Stadsdelens resultat i förskoleundersökningen har ökat inom alla områden och visar att föräldrar är totalt sett mer nöjda i år än föregående år. Samarbete mellan förskolan och skolan skapar förutsättningar för en välorganiserad övergång. Som ett led i arbetet med att öka andelen förskollärare har stadsdelen genomfört ett introduktionsår enligt, Skolverkets rekommendationer, för tio nyutexaminerade förskollärare. En utvidgning av introduktionen genomförs i stadsdelen och alla nyanställda förskollärare har erbjudits detta. Genom detta arbete strävar förvaltningen efter att kvalitets höja verksamheten, marknadsföra varumärket och göra oss i konkurrenskraftiga.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2015
◆	Andel förskollärare av antal anställda	34 %	35 %	39 %	39 %	2015

Analys

Siffrorna baseras på förvaltningens egna interna uppföljning per 31.12 inklusive förstärkningspersonal, på grund av otillförlitliga värden från SCB. Om förstärkningspersonal exkluderas blir andel förskollärare 35,75

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
procent.					
Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik			1 %	fastställs 2015	2015
Analys					
Enligt beslut i kommunfullmäktige utgår indikatorn då mätmetod saknas					
Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	8,8 %		12 %	0 %	2015
Analys					
Något målvärde presenterades inte från kommunfullmäktige i verksamhetsplanen. Stadsdelsnämnden satte ett eget målvärde på 12 procent. Kopplat till detta uppfyller stadsdelnämnden målvärdet. Kommunfullmäktige har under året satt ett målvärde på 0 procent. Detta målvärde uppfylls ej.					
Andel nöjda föräldrar	83 %	81 %	85 %	85 %	2015
Antal barn per grupp	15,5 barn/avd.	16 barn/avd.	16	16	2015
Analys					
Siffrorna baseras på förvaltningens egna interna uppföljning per 31.12 inklusive förstärkningspersonal, på grund av otillförlitliga värden från SCB.					
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st	5,0 st	4,9	4,9	2015
Analys					
Siffrorna baseras på förvaltningens egna interna uppföljning per 31.12 inklusive förstärkningspersonal, på grund av otillförlitliga värden från SCB. För att tillgodose föräldrars valfrihet och önskemål har antalet barn per årsanställd varit något högre än förväntat.					
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,5	3,6	3,7	3,7	2015
Analys					
Resultatet är en sammanräkning av de sju enheternas resultat i de olika områdena. Att värdet sjunkit kan bero på ökad insikt i den pedagogiska bedömningen. Utvecklingsarbetet i mål och resultatstyrning har ökat medvetenheten hos pedagogerna om kvaliteterna i det pedagogiska arbetet i förhållande till uppdraget. Fortsatt finns en variation mellan enheterna. I de fall det finns avdelningar som ligger under nivå 3, upprättas åtgärdplan.					

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Internt har stadsdelsnämnden följt upp bemanning och personal i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse.			
✓	Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Stadsdelnänden har beslutat om en strategi för att öka andel förskollärare under perioden 2016-2018			
✓	Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Arbetet och samarbete pågår. Under året har stadsdelens språkprogram reviderats.			

Nämndmål:

Barn utvecklar identitet, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer

● Uppfylls helt

Beskrivning

Normer och värden
Förskolornas miljöer och personalens bemötande samt interkulturella förhållningssätt främjar barns förmåga till empati och omtanke om andra. Alla barns identitet och erfarenheter respekteras, bekräftas och avspeglas i förskolans verksamhet. Alla barn får bredda sina lekmönster och intressen samt utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Förskolorna arbetar aktivt med antirasism, normkritik och jämställdhet genom att bland annat årligen ta fram en plan för sitt arbete för likabehandling och mot diskriminering. Förskolorna arbetar för att öka personalens kompetens i genusfrågor och normkritiskt.

Utveckling och lärande
Barn ses som kompetenta och de får stöd samt utmaningar i att utveckla kunskaper och förmågor inom språk, matematik, naturvetenskap och teknik. Språket och matematik spelar en viktig roll i barns läroprocesser. Förskolorna arbetar aktivt med fördjupning av stadsdelens språkprogram. Språk är nära kopplat till identitetsutvecklingen, därför är arbetet med flerspråkighet en integrerad del i förskolans ordinarie verksamhet. Fortsatt satsning görs på högläsning inom förskolan för att stärka språkutveckling och intresse för litteratur.

Miljön inom förskolan är utformad så att de lockar till lek och erbjuder meningsfulla sammanhang. Informations- och kommunikationsteknologi ska integreras och syftet är att IKT ska bli ett verktyg för barnens lärande. Utemiljön ses som ett pedagogiskt rum och ger tillfällen till aktiv utevistelse med fysisk rörelse.

Barnen har en förståelse för miljö, odling och naturens kretslopp.

Barns inflytande
Personalen uppmuntrar barn att uttrycka sina tankar och åsikter. Barnens behov och intressen fångas upp så att de får möjlighet att påverka sin vardag och sitt lärande. Personalen skapar förutsättningar i verksamheten så att barnen inkluderas i de gemensamma läroprocesserna. Barn är delaktiga i det pedagogiska dokumentationsarbetet, därigenom ökar varje barns tid med pedagogen. Arbetet organiseras så att barn delas i mindre grupper efter behov och intressen.

Övriga uppdrag
Förskolorna arbetar med mål och resultatstyrning (MoRS) för att utvärdera verksamhetens förmåga att leva upp till mål och intentioner. Förskollärare ansvarar för att planera de målstyrda processerna i läroplanen samt initierar, leder och stöder utvecklingsarbetet och kvalitetsarbetet i arbetslaget.

Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs i förskolan. Förskolorna serverar alla barn god, varierad och näringsriktig mat.

Förskolorna genomför systematiskt säkerhetsarbete. Förskolorna arbetar aktivt med resultatet av förskoleundersökningen. Resultatet ses som vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog.

Förväntat resultat

Förskolornas verksamhet utgör en helhet som innehåller lek, lärande, kreativitet och omsorg. Förskolan utgår ifrån att varje barn är kompetent, nyfiket, aktivt och kreativt med lust att lära. Förskolornas verksamhet bidrar till att lägga en god grund för barns utveckling, hälsa, kost och motionsvanor.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att barn utvecklar identitet, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer. Arbetet i mål- och resultatstyrning har bidragit till att fånga och tydliggöra personalens förmåga att skapa förutsättningar för barns lärande, utveckling samt inkludering i enlighet med läroplanen. En introduktion i mål och resultatstyrning har hållits för 32 pedagoger under året.

Årets höstseminarium genomfördes under temat pedagogiska miljöer. Vid detta seminarium deltog ca 105 pedagoger. Förskoleenheterna har aktivt arbetat med att utveckla sina pedagogiska miljöer. Flera förskolor beskriver barns möjlighet till inflytande i detta arbete.

I samarbete med biblioteken har förvaltningen genomfört studiecirklar för 49 läsombud inom

projektet ”Stockholm högläser". För att säkerställa fortsatt kompetensutveckling i språk och högläsning startades under hösten träffar på biblioteken 1-2 gånger per termin. Vid dessa träffar presenterades aktuell litteratur och pedagogerna delgav varandra erfarenheter av arbetet med böcker och språk.

Förskolan fortsätter att fördjupa arbetet med, språk, matematik, natur och teknik samt systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Läroplan för förskolan och Stockholms stads förskoleprogram. Under året har stadsdelens språkprogram reviderats. Stadsdelens matteverkstad har utvecklats och rustats upp med bland annat digitala läromedel. En utbildningssatsning för att höja pedagogers kompetens i flerspråkighet har genomförts under 2015.

Miljöarbete och hållbar utveckling har under året varit ett fokusområde på flera förskolor. Enheterna ger olika exempel på sitt pågående miljöarbete. En förskoleavdelning har anmält intresse för att ansöka om att erhålla Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling". För att öka kunskapen om naturens ekosystem har en förskoleenhet haft samarbete med Spånga By, där barnen arbetat med kretslopp på nära håll. Odling på kolonilott är ytterligare exempel på förskolornas miljöarbete. Flera enheter har miljögrupper med ansvar att driva miljöutveckling.

Förvaltningen har skapat förutsättningar för förskolan att möta krav på modern teknik genom att införa trådlösa nätverk på förskolorna. Detta bidrar till att informations och kommunikationsteknologi blir en mer integrerad del i verksamheten och ett verktyg för barns lärande och språkutveckling. Naturvetenskap och teknik har under året fortsatt vara ett fokusområde. En ny temalåda har introducerats. Från enheterna har 27 pedagoger genomgått en introduktionsutbildning och 22 pedagoger har utbildats på ljustemat. Utbildningen har skett i NTAs (Naturvetenskap och teknik för alla) regi.

Förskolesummit 2015- ett möte mellan forskning och praktik, arrangerades under två dagar av Stockholms stad i samarbete med Stockholms universitet. Det gemensamma målet var *hur vi tillsammans kan lägga grunden till barns utveckling och lärande utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.* Vid dessa dagar deltog cirka åttio pedagoger från stadsdelen. En av förskolecheferna i Spånga-Tensta deltog även som föreläsare.

I en förskola med hög kvalitet är personalens kompetens och utbildning en viktig faktor. Att öka andelen förskollärare är av nämnden ett särskilt prioriterat område. Andel förskollärare varierar mellan olika förskolor. I de fall där andel förskollärare är låg säkerställer förskolechefen genom att organisera så att förskollärare ansvarar för att planera de målstyrda processerna.
Mentorsorganisationen har nu avslutat sitt första år och tio nyutexaminerade förskollärare har genomgått introduktionsåret, enligt Skolverkets riktlinjer. Utvärderingen har visat att introduktionsåret bidragit till att öka kunskapen om förskolans uppdrag samt utvecklat rollen som förskollärare. Som ett ytterligare steg i att få fler förskollärare har stadsdelen startat en introduktion för alla nyanställda förskollärare.

Resultatet på förskole undersökningen har förbättrats något årligen de tre senaste åren. Generellt är föräldrarna mer nöjda med verksamheten jämfört med tidigare år. Förskolorna har medvetet arbetat med att förbättra informationen och fördjupa dialogen med föräldrarna om resultatet och innehållet i verksamheten. Efter analys kan förvaltningen se att om förskolan fokuserar på just utveckling och lärande kommer det att ge positiva sidoeffekter

även för andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta med föräldrasamarbetet och förstärka dialogen kring förskolans pedagogiska uppdrag.

En broschyr med gemensamma riktlinjer för mat och måltider i förskolan är framtagen under året.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna arbetar med mål och resultatstyrning – MoRS för att utvärdera verksamhetens förmåga att leva upp till mål och intentioner.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förskolornas har under året arbetat med mål och resultatstyrning. Arbetslagen har genomfört reflektionsprotokoll enligt plan				
✓	Stadsdelnämnden ska ta fram gemensamma riktlinjer för kost i förskolan	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Broschyr för gemensamma riktlinjer för mat och måltider i förskolan är framtagen.				

Nämndmål:

Förskola, föräldrar/vårdnadshavare och skola samverkar förtroendefullt för att främja barns utveckling och lärande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förskola och hem
Förskolorna tar del av föräldrar/vårdnadshavares synpunkter för utveckling av verksamheten och erbjuder goda former för samverkan. Förskolorna är tydliga i fråga om mål och innehåll så att föräldrar har möjlighet att påverka inom ramen för de kommunala och nationella målen. Föräldrar/vårdnadshavare får en god introduktion vid barnets start, innehållande utförlig information om förskolans verksamhet. Den pedagogiska dokumentationen fungerar som underlag vid utvecklingssamtalen så att föräldrar/vårdnadshavare på ett konkret sätt kan ta del av sitt barns lärande i förskolan. Förskolorna arbetar aktivt med resultatet av förskoleundersökningen. Resultatet ses som vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet
En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns lärande och utveckling. Förskolorna följer stadsdelens lokala handlingsplan för övergång mellan förskola och skola. Förvaltningen planerar gemensamma pedagogiska mötesplatser, för förskolans och skolans personal, med syfte att öka samsyn på barns kunskapsutveckling.

Förväntat resultat

Föräldrar/vårdnadshavare har kunskap om mål och åtaganden och har kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnets utveckling samt dokumentation och uppföljning.

Föräldrar/vårdnadshavare upplever att det finns ett nära och förtroendefullt samarbete med förskolan och att de har möjlighet att påverka. Föräldrar/vårdnadshavare har kunskap om förskolans ramtider och om rätten till barnomsorg när förskolan har stängt.

Föräldrar/vårdnadshavare är informerade om och delaktiga i den planerade övergången till skolan.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förskola, vårdnadshavare och skola samverkar förtroendefullt för att främja barns utveckling och lärande. Förskolorna har erbjudit föräldrar samverkan genom samtal med olika innehåll såsom information om verksamheten och det enskilda barnet, föräldramöten, föräldraråd. Årets resultat på förskoleundersökningen visar att föräldrarna är generellt mer nöjda och vi ser att resultatet fortsätter öka över tid, i likhet med staden. Spånga-Tensta ökade i samtliga områden som omfattar förskolans uppdrag. Det område som ökade mest, med fem procentenheter, är *Samverkan med hemmet*. Föräldrar till flickor är generellt mer nöjda än pojkarnas föräldrar.

Skolan och förskolan har under året samarbetat för att erbjuda barn och föräldrar en välorganiserad övergång enligt den lokal handlingsplanen. Samarbetet mellan förskola och skola har kommit olika långt i olika delar av stadsdelen. Förvaltningen anordnade under året en gemensam föreläsning om barns lärande för kommunala och fristående förskolor och skolor i stadsdelen. Uppföljning av den lokala handlingsplanen för övergång förskola-skola omarbetades under hösten vid en gemensam träff där kommunala och fristående skolor och förskolor var inbjudna.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel nöjda föräldrar/vårdnadshavare i förskoleundersökningen inom området samverkan med hemmet	83		82		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

● Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan” genom att arbeta för alla barns rätt till förskola oavsett social bakgrund och legal status. Det systematiska kvalitetsarbetet MoRs skapar säkerställer att verksamheten inom förskolan arbetar aktivt med barns inkludering och skapar förutsättningar för barn att utveckla identitet, språk och intressen oavsett kön.

Utifrån stadsdelens språkkartläggning har utbildningsbehov bland förskolepersonal identifierats med syfte att höja kompetensen i flerspråkighet. Utbildningssatsning i flerspråkighet har genomförts under året.

Demokratiuppdraget och förskolornas arbete har synliggjorts genom att allmänheten i Spånga-Tensta under en dag i maj bjöds in för att ta del av barns uttryck och lärande i stadsdelens kommunala förskolor under evenemanget Spår av barn – nu och i framtiden.

Förskolorna får konsultativt stöd från förskolepsykolog och tal/specialpedagog.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Spånga-Tensta har under 2014-2015 haft studiecirklar för 49 läsombud från samtliga förskoleenheter. Denna satsning gjordes tillsammans med biblioteken i Spånga och Tensta. Efter de avslutade cirklarna har samarbete med biblioteken fortsatt i form av träffar för förskolans pedagoger. Tanken med dessa är att pedagogerna får tips på böcker, att bok- och läsintresset hos barnen ökar samt utbyte av erfarenheter från de olika förskolorna.

Nämndmål:

Barn i förskolan har lika möjligheter

Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolan lägger grunden för barnets fortsatta lärande. Barnen är trygga och känner tillit att våga utforska och tillägna sig nya färdigheter och kunskaper oavsett kön. Genus, normkritik och jämställdhet ingår i förskolans demokratiuppdrag. Förskolorna arbetar förebyggande med allas lika värde genom att varje år ta fram en plan för sitt arbete för likabehandling och mot diskriminering.

Barn ges möjlighet att uppleva den tillfredsställelse det ger att göra framsteg och att få vara en tillgång i gruppen. Förskolorna upptäcker tidigt barns olika förmågor och behov samt ger stöd.

Förskolepsykologen och tal/specialpedagog arbetar konsultativt med stöd till förskolan personal. Tal/specialpedagogen stödjer även direkt i barngruppen.

Förskolan lägger tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare grunden till flerspråkighet, stödjer modersmålet och utvecklar svenskan. Arbetet med flerspråkighet är en integrerad del i förskolans ordinarie verksamhet.

Alla barn inkluderas och får förutsättningar att bidra till att utveckla vårt framtida samhälle.

Förväntat resultat

Barn är utifrån sina egna förutsättningar inkluderade.
Barn utvecklas i sin identitets- och språkutveckling.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förskolorna arbetar för att barn i förskolan ska ha lika möjligheter. Det systematiska kvalitetsarbete mål och resultatstyrning skapar förutsättningar för "en likvärdig förskola för alla barn". Mål och resultatstyrning ger personalen en bild av i vilken grad barn är inkluderade, lär utifrån sina förmågor och erfarenheter samt barnens delaktighet i verksamheten.

Det språkutvecklande arbetet i förskolorna utgår från stadsdelens språkprogram. För att följa aktuell forskning har en revidering av språkprogrammet genomförts. En analys av stadsdelens språkkartläggning har genomförts och personalens utbildningsbehov har identifierats med målet att höja personalens kompetens i flerspråkighet. Under året genomgick 64 pedagoger utbildningen "Flerspråkighet i förskolan". Förskolepsykologen och tal/specialpedagog har arbetat konsultativt med stöd till förskolorna.

Demokratiuppdraget och förskolornas arbete har synliggjorts genom att allmänheten i Spånga-Tensta under en dag i maj bjöds in för att ta del av barns uttryck och lärande i stadsdelens kommunala förskolor under evenemanget Spår av barn – nu och i framtiden.

En del av stadsdelens förskolelokaler är i behov av renovering och ombyggnation. Förvaltningen har under året samverkat med SISAB för fortsatt planering av nya förskolor i stadsdelen. En ny detaljplan för en åttaavdelningsförskola "Lilla Tensta" beslutades i slutet av året. Parallellt med detaljplanearbetet har utformning av förskolegården, exteriör gestaltning och inredning utarbetats i samverkan med medarbetare och fackliga representanter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Uppfylls delvis

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla”.

Myndighetsutövningen inom barn och ungdom sker rättssäkert och organisation och arbetssätt är anpassade efter de behov som finns i stadsdelen. Insatser på hemmaplan väljs i första hand men vid behov köps andra insatser in. Sedan flera år arbetar stadsdelen i samverkan med det lokala civilsamhället och polisen för att motverka kriminalitet och våld i området. Fokus på skola och kunskapsmål för familjehemsplacerade barn har gällt under flera år. Arbetet med SkolFam visar på goda resultat. Det har under året skett en dramatisk ökning av ensamkommande barn och unga till stadsdelen. Dessa barn och ungdomar bor på HVB, i släktinghem eller i jourhem. Förvaltningen klarar att utreda barnens behov enl. SoL kap inom 4 månader.

Under året har förvaltningen arbetat vidare med uppdraget att ge vuxna inom målgrupperna

personer med missbruk, personer med psykisk ohälsa, personer som är utsatta för våld i nära relation och personer i kriminalitet och socialt utanförskap stöd i sin livsföring. Klientens delaktighet i utredningen, i val av insatser och i utformning av genomförandeplaner är hög och ett gott bemötande är högt prioriterat. Sociala insatsgrupper för åldersgruppen 20-29 åringar drivs i projektform tillsammans med stadsdelsförvaltningen i Rinkeby-Kista. Projektet pågår året ut. Projektet är framgångsrikt när det gäller att nå ut till unga vuxna som befinner sig i kriminalitet och socialt utanförskap.

Förvaltningen har arbetat uppsökande tillsammans med uppsökarenheten från Socialförvaltningen för att nå ut till de cirka 100 boende på Solvalla Camping med anledning av att campingen stänger sin verksamhet i januari 2016. De boende som inte har egen förmåga eller egna resurser att ordna eget boende erbjuds tillfälliga boendelösningar utifrån individuella behov. 19 personer har vid årsskiftet placerats av förvaltningen i olika typer av tillfälligt boende. Fyra personer har fått lägenhet på servicehus eller träningslägenhet.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	88 %	83 %	84 %	84 %	VB 2015
Analys Resultatet har förbättrats något över tid och ligger över staden snittvärde detta indikerar att barn, ungdomar och familjer får insatser med varaktigt resultat						
	Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatrin	72 %		80 %	tas fram av nämnden	2015
	Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	22 %		45 %	35 %	VB 2015
Analys Av statistiken i ASI-net framgår bl.a. att Spånga-Tensta, i jämförelse med övriga Stockholm, har fler klienter som är utlandsfödda och som försörjer sig med hjälp av ekonomiskt bistånd. Det är fler som är män, som är bostadslösa, som är villkorligt frigivna och som ägnar sig åt olaglig verksamhet. Medelåldern är lägre, det är fler som har narkotika som dominerande drog. Det är fler som någon gång fått behandling för narkotika och som har problem med våldsamt beteende. Enligt indikator "andel insats/insatser avslutade enligt plan" har Spånga-Tensta avslutat 22,2 procent enligt plan. Bara Enheten för hemlösa, Skärholmen och Rinkeby-Kista har en lägre procentandel avslutade enligt plan att jämföra med till exempel Kungsholmen på 40,0 procent och Norrmalm på 42,9 procent. Med all sannolikhet påverkas denna indikator av de olika socioekonomiska förhållandena i staden och skillnaden i tyngden och komplexiteten när det gäller klienternas problembild.						
	Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	85 %	77 %	80 %	80 %	2015
	Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med	80 %	87 %	80 %	tas fram av nämnden	2015

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar					
	Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatrin	44,5 %		50 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Utfallet analyseras.						
	Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	18 %	33 %	25 %	25 %	2015
Analys Av statistiken i ASI-net framgår bland annat att Spånga-Tensta, i jämförelse med övriga Stockholm, har fler klienter inom beroendevården som är utlandsfödda och som försörjer sig med hjälp av ekonomiskt bistånd. Det är fler som är män, som är bostadslösa, som är villkorligt frigivna och som ägnar sig åt olaglig verksamhet. Medelåldern är lägre, det är fler som har narkotika som dominerande drog. Det är fler som någon gång fått behandling för narkotika och som har problem med våldsamt beteende. Med all sannolikhet påverkas denna indikator av de olika socioekonomiska förhållandena i staden och skillnaden i tyngden och komplexiteten när det gäller klienternas problembild.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen medverkar i utredningen genom att delge information och forskning om förvaltningens projekt sociala insatsgrupper.				
	Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbete kring denna aktivitet.				
	Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen har medverkat i utredningen bland annat genom att delge information om och ta emot studiebesök på stadsdelens Familjecentral.				
	Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbete kring denna aktivitet.			
Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen har förstärkt det sociala arbetet genom att förändra den inre organisationen på Enheten för Barn och Ungdom så att det nu finns två ungdomsgrupper med var sin biträdande enhetschef. Familjevården och Familjerätten har delats och har var sin biträdande enhetschef. Bemanningen har förstärkts med två biträdande enhetschefer, tre samordnare, fem socialsekreterare och två administratörer. Åtgärderna syftar till att alla medarbetare ska ha rimlig arbetsbelastning och tillgång till adekvat stöd. Enheten för ekonomiskt bistånd har utarbetat ett introduktionsår för att säkerställa att nya socialsekreterare får bra och ändamålsenlig introduktion. Enheten har också fokus på hälsa och delaktighet.			

Nämndmål:

Barn och ungdomar har en trygg och socialt hållbar vardag

Uppfylls helt

Beskrivning

Allt arbete bedrivs med respekt för barns, ungdomars och föräldrars självbestämmande och delaktighet. De som behöver stöd och hjälp erbjuds rätt form av insatser så tidigt som möjligt. Familjens förmåga att klara sig själv stärks och skolan utgör en viktig samarbetspartner.

Barn och unga i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. För att säkra att barn och unga som placeras i familjehem får en trygg och säker vård och omsorg genomförs ett utvecklingsarbete av familjehemsvården. En del i det arbetet är att utveckla rutiner för tillsyn, uppföljning och utredning av familjehem.

Familjestödsenheten erbjuder god öppenvård i egen regi som alternativ till slutenvård och extern öppenvård. Intentionen är färre placeringar på institution och att hitta former för hållbara insatser på hemmaplan.

Utredningsenheten för barn och ungdom ska i genomföra föräldrasamtal inom 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Förväntat resultat

Barn och ungdomars behov blir tillgodosedda.

Analys

Förvaltningen bedömer att förvaltningen medverkar till att barn och ungdomar har en trygg och socialt hållbar vardag.

Myndighetsutövningen inom barn och ungdom sker rättssäkert och organisation och arbetssätt är anpassade efter de behov som finns i stadsdelen. Insatser på hemmaplan väljs i första hand men vid behov köps andra insatser in. Sammanlagt har cirka 144 ärenden (räknat per barn

eller ungdom) remitterats till Familjeresursen under 2015. Förvaltningens stöd- och behandlingsinsatser samt fältverksamhet bidrar till att barn och ungdomar får sina behov tillgodosedda genom kvalificerade råd- och stödsamtal, olika gruppverksamheter samt behandlingsinsatser till barn och ungdomar och deras familjer samt fritidsaktiviteter. Ungdomar som begår allvarliga brott kallas till samtal tillsammans med sina föräldrar. Systematiskt arbete med anmälningar och förhandsbedömningar pågår. De allvarliga anmälningarna om brott prioriteras och i de flesta fall kontaktas vårdnadshavare inom 48 timmar.

Sedan flera år arbetar stadsdelen i samverkan med det lokala civilsamhället och polisen för att motverka kriminalitet och våld i området. Samverkansmöten sker varje vecka och under helger varje dygn. Samma arbetssätt tillämpas för att motverka politisk och religiös radikalisering. Framgångsfaktorerna är nätverk, relationsbyggande dialog och samverkan. Arbetet fokuserar på att förhindra att ungdomar och unga vuxna rekryteras till olika typer av destruktiva, antidemokratiska miljöer. Konkret består arbetet i att förvaltningen samarbetar med föreningar verksamma i området när det gäller trygghetsskapande aktiviteter, såsom studiecirklar och nattvandringar. Genom detta arbete skapas förtroendefulla relationer som i sin tur möjliggör att individer i riskzon kan fångas upp genom tips och samtal. Förvaltningen har sedan våren 2014 ett avtal med polisen där bland annat arbete med att förebygga social oro utvecklats.

Fokus på skola och kunskapsmål för familjehemsplacerade barn har gällt under flera år. Arbetet med SkolFam visar på goda resultat. Delaktighet i insatserna tillgodoses genom att de ges som en biståndsbedömd insats efter utredning och utformas utifrån individuella, uppföljningsbara mål och delmål som formuleras i en genomförandeplan enligt BBIC. Familjen och/eller ungdomen är med och utformar sin egen genomförandeplan. Resultatet av insatsen ska kontinuerligt följas upp tillsammans med barn- eller ungdomsutredare och familjen/ungdomen.

Det har under året skett en dramatisk ökning av ensamkommande barn/unga till stadsdelen.

I december 2015 var 212 ensamkommande barn aktuella hos förvaltningen. Cirka 130 av dessa har inte kunnat följas upp efter utredningen. Dessa barn och ungdomar bor på HVB (Hem för Vård och Boende), i släktinghem eller i jourhem. Förvaltningen klarar att utreda enl. SoL kap 11 § 1 inom 4 månader men barnen/ungdomen får i nu läget inte en egen, namngiven socialsekreterare för uppföljning i anslutning till att utredningen avslutas. Väntetiden är i nuläget cirka 3 månader. De yngre barnen kan ofta börja skolan ganska omgående men de äldre barnen som vistas i Stockholm får vänta på plats på gymnasium i kanske 4-5 månader. I december var det en väntetid på god man på 2-3 månader. Det innebär att de under denna tid inte var någon som företräder dem och som kan tillvarata deras intressen.

Enheten för barn och ungdom utökar bemanningen successivt avseende socialsekreterare, samordnare och administratörer. Det är fortfarande svårt att rekrytera socialsekreterare då stadsdelen konkurrerar med alla stadsdelar och kommuner i regionen om de sökande. Arbetssätt, arbetsfördelning och ruiner ses över fortlöpande.

Nämndmål:

Vuxna personer lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar förebyggande arbete och tidiga insatser. Vuxna personer med missbruks- eller beroendeproblematik erbjuds i första hand god öppenvård. Öppenvårdsbehandling sker vid All-villan. Där bedrivs bland annat ett strukturerat öppenvårdsprogram, motivationsarbete och återfallsprevention såväl individuellt som i grupp.

Arbetet med hemlöshet är långsiktigt och det förebyggande arbetet prioriteras. Arbetet sker med stöd av boende/ hemlöshetssamordnaren. En del i arbetet är att ge stöd med budget- och skuldrådgivning, för att möjliggöra eget boende och kontrakt.

Ett viktigt led i arbetet mot hemlöshet är tillgången till försöks- och träningslägenheter. Boendefrågorna och boendestödsinsatserna prioriteras.

Alla papperslösa har rätt att få hjälp att tillgodose sina grundläggande mänskliga rättigheter. Papperslösa kvinnor har rätt till plats på till exempel kvinnojourer och skyddade boenden och papperslösa män ska kunna besöka mansmottagningar. Nyanlända ges goda förutsättningar att fullt ut delta i samhällslivet.

Förväntat resultat

Vuxna upplever att de får en förbättrad livssituation.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att vuxna får stöd att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Under året har förvaltningen arbetat vidare med uppdraget att ge vuxna inom målgrupperna personer med missbruk, personer med psykisk ohälsa, personer som är utsatta för våld i nära relation och personer i kriminalitet och socialt utanförskap stöd i sin livsföring. Klientens delaktighet i utredningen, i val av insatser och i utformning av genomförandeplaner är hög och ett gott bemötande är högt prioriterat.

Inom beroendevården och socialpsykiatrin har medarbetarna har ett motiverande förhållningssätt genom att sträva efter en bra arbetsallians med klienten och därmed förändra och stärka klientens självförtroende och tilltro till att en förändring är möjlig. Utredningar görs med hjälp av bedömningsinstrumenten ASI och DUR samt FREDA för våldsutsatta.

Innan beslut om heldygnsvård fattas övervägs alltid öppenvårdsinsatser. All-teamet har tagit emot 43 nya ärenden och avslutat 86 ärenden. Klientflödet till ALL-villan har ökat. 48 klienter har, under året, varit inskrivna hos All-villan. Av dessa har 11 gått vidare till arbete eller studier. Verksamheten bedrivs i form av behandlingsprogram, boendestöd och enskilda samtal.

All-teamet har, under en månads tid erbjudit besökarna att medverka i en egen brukarenkät avseende tillgänglighet och bemötande. 23 klienter har besvarat enkäten och av svaren framgår att samtliga är nöjda med tillgängligheten per telefon och bemötandet de har fått,

såväl i receptionen som av socialsekreterarna.

Under året har 23 personer varit OSA-anställda (Offentlig Skyddad Anställning). Två har gått vidare till lönebidragsanställningar, en till arbetsmarknadsutbildning och en har återfallit i missbruk. Tio personer har nyanställts.

De två casemanagertjänster som finansierade på Samsas har överförts till beroendevården då man där har huvudansvaret för klienter/brukare med samsjuklighet. All-teamet har fortsatt sitt deltagande i projektet "Bostad Först". All-teamet har börjat upprätta Samordnade Individuella Planer tillsammans med Landstingets personal.

Sociala insatsgrupper för åldersgruppen 20-29 åringar drivs i projektform tillsammans med stadsdelsförvaltningen i Rinkeby-Kista. Projektet pågår året ut. Projektet är framgångsrikt när det gäller att nå ut till unga vuxna som befinner sig i kriminalitet och socialt utanförskap och bara under året har ett 60-tal varit inskrivna. Vid senaste uppföljningen i november var 32 inskrivna som är aktiva. 9 från Rinkeby-Kista är aktuella med försörjningsstöd och 10 från Spånga-Tensta är aktuella med försörjningsstöd. 3 ungdomsanställningar hade. Projektet hade vid årets slut en väntelista på 62 personer

Verksamheten med personligt ombud är mycket efterfrågad och motsvarar väl den heltidstjänst som finns på enheten.

Förvaltningen har arbetat uppsökande tillsammans med uppsökarenheten från Socialförvaltningen för att nå ut till de boende på Solvalla Camping med anledning av att campingen stänger sin verksamhet i januari 2016. De boende som inte har egen förmåga eller egna resurser att ordna eget boende erbjuds tillfälliga boendelösningar utifrån individuella behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar”.

Förvaltningen gör bedömningen att parker och grönområden uppfattas som välskötta och bidrar till en ökad trivsel för alla. Medborgarundersökningen visar att invånarna är nöjda med skötseln av parker och grönområden men att utveckling specifikt behövs inom områdena framkomlighet, trygghet, belysning och renhållning i övrigt. Genom nätverk och samverkansgrupper har förvaltningen arbetat med att skapa en god stadsmiljö. De boendes idéer har beaktats i samband med planering och frågor rörande närmiljön. Nämnden har tagit beslut om att uppföra en graffitivägg nedanför Nydalsparken.

Förvaltningen gör bedömningen att det långsiktiga arbetet bidrar till att öka tryggheten för de som bor och verkar i Spånga-Tensta.

Förvaltningen har ett välorganiserat samarbete med aktörer som verkar i området på såväl

strategisk som operativ nivå. På strategisk nivå bedrevs under året samverkansmöten för att skapa ett samarbete för att på lång sikt komma tillrätta med strukturella faktorer som leder till oro och kriminalitet. Det har varit samverkan med skola, polis, bostadsbolag och väktarbolag. Inom ramen för det Brottsförebyggande Rådet har olika aktörers perspektiv på gemensamma problembilder avhandlats. Trygghetsvandringar har genomförts på ett strukturerat och professionellt sätt. Då problem eskalerat under året i något av stadsdelens områden har operativa samverkansmöten snabbt kunnat iscensättas med aktörer som har förmåga att påverka utvecklingen. Resultatet av de operativa mötena har varit att flera aktörer har kunnat agera utifrån det egna ansvaret och uppdraget gemensamt med andra. Det har inneburit att flera aktörer samtidigt satt in åtgärder för att stävja en ogynnsam utveckling istället för att åtgärder sker oberoende av varandra och utan en tydlig gemensam agenda.

Förvaltningen gör bedömningen att trygghets- och säkerhetsarbetet är välorganiserat.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	80 %	80 %	80 %	100 %	2015
Analys Att identifiera risker är ett kontinuerligt arbete och varje år fylls listan över risker på. I flera identifierade risker fortgår en kontinuerlig förbättring och utveckling för att åtgärda risken som i exempelvis riskerna, social oro, hot- och våld mot personal samt ersättare för personal i viktiga funktioner. Strategier och rutiner blir ofta åtgärder som berör flera identifierade risker som i delar eller i sin helhet åtgärdar en risk. Mot bakgrund av detta är det inte realistiskt att nå målet 100 procent.					
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	40 %	48 %	55 %	74 %	2015
Analys Resultatet har minskat sedan 2013 då det var 46 procent. Utfallet baseras på enkätundersökning till 118 invånare inom stadsdelsnämndsområdet och är därmed relativt litet. Varför utfallet minskat analyseras. Dock har förvaltningen under året omorganiserat verksamheten så att alla trygghetsskapande funktioner numera är lokaliserade under samma avdelning.					
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	66 %	61 %	60 %	62 %	2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbete kring denna aktivitet.			
✓	Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen arbetar för närvarande med planeringen av ett nytt förvaltningshus och en ny ungdomsgård. Som ett led i att bidra till levande lokala centrum kommer de att placeras i Tensta centrum och i Hjulsta centrum.			
✓	Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Stadsdelsförvaltningen avvaktar resultatet av kommunstyrelsens översyn			
✓	Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen har tillsammans med trafikkontoret tagit fram en plan för reinvesteringar i stadsdelen för 2015-2016			

Nämndmål:

Boende besökare och verksamma upplever att park- och grönområden är rena och välskötta

● Uppfylls helt

Beskrivning

Park- och grönområden uppfattas som rena, välskötta samt trygga och tillgängliga. Arbetet som sker i parkerna höjer kvaliteten på park- och grönområden och tar särskild hänsyn till behov hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Under året identifieras områden som ska utvecklas inom ramen för reinvestering under kommande år.

Förvaltningen samverkar med stadsträdgårdsmästaren och trafikkontoret i alla delar av stadsmiljöverksamheten, såväl i samband med investeringar som i drift och underhåll av parker och grönområden.

Genom nätverk och samverkansgrupper skapas en enhetlig stadsmiljö och de boendes idéer

kommer att beaktas i samband med planering och frågor som rör närmiljön.

För att säkerställa god kvalitet av skötsel kommer uppföljning att ske vad gäller parkskötsel- och renhållning på entreprenad. Vid synpunkter och klagomål ges återkoppling till rapportören. Beställningar utanför driftavtalet dokumenteras enligt gällande rutin.

Nämnden har fattat beslut om att uppföra en grafittivägg i området.

Förväntat resultat

Park- och grönområden är välskötta och bidrar till en ökad trivsel för alla.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att parker och grönområden uppfattas välskötta och bidrar till en ökad trivsel för alla. Medborgarundersökningen visar att invånarna är nöjda med skötseln av parker och grönområden men att utveckling specifikt behövs inom områdena framkomlighet, trygghet, belysning och renhållning i övrigt.

Arbetet inom stadsmiljö har under året syftat till att höja kvaliteten på park- och grönområden och särskild hänsyn har tagits till behov hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Planerade investeringsprojekt för 2015 har genomförts. Exempelvis projekttering inför kommande upprustning av Bromstensparken, projekttering inför upprustning av Tensta parkstråk, upprustning av Edingegången/Tisslingegången, upprustning av Erikslunds plaskdamm samt anläggning av ny lekutrustning i Bifrostparken, Palmérsparken och Soltunet. I samarbete med Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Hembygdsföreningen har projektet med att rusta upp fornminnesområdet kring Lunda gravfält fortsatt under året, en skötselplan har antagits och ny grusad beläggning har lagts på den gamla banvallen invid området. En konstgräsplan har anlagts vid Hjulsta/Dyvinge.

Områden har identifierats vilka ska utvecklas inom ramen för reinvestering under kommande år. Med hjälp av tillgänglighetsmedel har två hundrastgårdar anlagts i stadsdelen, informationsskyltar efter stadens nya skyltprogram har satts upp vid lekplatser, parklekar, plaskdammar och hundrastområden, Nydalsparken har utrustats med ny lekutrustning och utifrån Trafikkontorets hindersutredning har insatser gjorts för att motverka olovlig fordonstrafik och skapa säkrare gång- och cykelvägar i Tensta.

Förvaltningen har samverkat med entreprenören Svensk Markservice, stadsträdgårdsmästaren och trafikkontoret i alla delar av stadsmiljöverksamheten, såväl i samband med investeringar som i drift och underhåll av parker och grönområden. För att säkerställa god kvalitet av skötsel har uppföljningar gjorts av parkskötsel- och renhållning.

Genom nätverk och samverkansgrupper har förvaltningen arbetat med att skapa en god stadsmiljö. De boendes idéer har beaktats i samband med planering och frågor rörande närmiljön.

Inkomna synpunkter och klagomål har löpande åtgärdats och återkopplats till rapportören. Nämnden har tagit beslut om att uppföra en graffitivägg nedanför Nydalsparken. Julbelysning har satts upp i Hjulsta, Tensta och Spånga centrum.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Andelen invånare som anser att allt klotter tas bort snabbt på byggnader och anläggningar, t.ex. skolor och förskolor i den stadsdel de bor ökar.	47 %	49 %	52 %		2015
Analys						
Resultatet på indikatorn ligger under årsmålet på 52 procent men värt att notera är att andelen invånare som i medborgarundersökningen 2015 uppger att de inte ser mycket klotter i stadsdelen som de störs av är 20 procentenheter högre dvs 67 procent. Det kan tyda på att problemet med klotter i stadsdelen inte är så stort som resultatet av indikator påvisar.						
◆	Andelen invånare som anser att belysningen är så bra som de kan begära i den stadsdel där de bor ökar.	47 %	59 %	52 %		2015
Analys						
I brukarundersökning deltog endast 118 personer från stadsdelsnämndsområdet vilket gör att resultatet kan variera mellan åren utifrån det lilla urvalet. Det är trafikkontoret som ansvarar för att underhålla stora delar av belysningen i stadsdelsnämndsområdet. Ett utvecklingsområde är att förbättra det samarbetet med trafikkontoret så att nöjdheten med belysningen ökar.						
■	Andelen invånare som anser att de känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen där de bor ökar.	32 %	40 %	51 %		2015
Analys						
År 2012 var värdet på indikatorn 34 procent och har därefter stadigt ökat till årets mätning då det sjönk från 40 procent till 32. Undersökningens resultat baseras på 118 individers svar på enkäten vilket är ett litet urval. Förvaltningen håller på att analysera orsaken till minskningen. Dock kan konstaterats att förvaltningen under året vidtagit åtgärder för att öka tryggheten i stadsdelen genom att bland annat samordna alla trygghetsfunktioner under en avdelning - stadsdelsutveckling.						

Nämndmål:

De boende upplever stadsdelen som trygg och levande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Det finns ett välorganiserat trygghets- och säkerhetsarbete, där boende i området upplever och deltar aktivt i att skapa en trygg och levande stadsdel. Samarbete sker tillsammans med polisen, andra huvudmän, boende och föreningar.

Förväntat resultat

Stadsdelen uppfattas som trygg och levande och boende i stadsdelen är delaktiga i arbetet.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att det långsiktiga arbetet bidrar till att öka tryggheten för de som bor och verkar i Spånga-Tensta.

Genom att hålla stadsdelen välskött och minska andelen gängbildningar, har stadsdelen blivit något tryggare generellt även om det finns områden som fortfarande kräver särskild uppmärksamhet.

Förvaltningen har under året i syfte att öka tryggheten i stadsdelen fortsatt med att avsätta resurser för samverkan med civilsamhället genom arbetet inom Järva rent & snyggt, Grannstöd och samordning kring föreningars nattvandring. Inom ramen för SamTidigtFörSt samverkar stadsdelen med skola, socialtjänst och polis i syfte att tidigt upptäcka fenomen och förhållanden som snabbt kan utvecklas destruktivt såväl på individ- som gruppnivå. Förvaltningen arbetar också aktivt inom ANDT-strategin för att minska användningen av alkohol och droger i stadsdelen.

Ett viktigt verktyg under året har varit gemensamma utsättningsmöten för att stämma av aktuellt ordningsläge. Polis och stadsdelsförvaltningen har använt den checklista och sms-kommunikation som finns framtagen för att skapa tydlighet och struktur i bedömningen av ordningsläget. Då det funnits tecken på annalkande social oro under året har såväl stadsdelen som polis ökat resursuttaget för att öka närvaron på fältet i syfte att skapa trygghet för medborgarna. Under året har inbrotten i norra Järva minskat jämfört med 2014. I södra Järva har inbrotten i lägenhet halverats medan inbrotten i villa har ökat något.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Trygghetsarbetet ska i samarbete med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning strukturera det trygghetsskapande arbetet genom att ange tydliga mål och förväntade resultat som går att följa upp.	2013-01-01	2015-12-31	
✓	Trygghetsarbetet ska skapa en strukturerad 18 + verksamhet som ett komplement till de individstödjande åtgärderna.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Sociala insatsgrupper för unga vuxna finns i stadsdelen.				

Nämndmål:

Trygghets- och säkerhetsarbetet är välorganiserat

● Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet sker med utgångspunkt i Stockholms stads "Trygghets- och säkerhetsprogram för 2013–2016". Förvaltningen bedriver ett målinriktat och proaktivt arbete för att skapa trygghet och säkerhet för såväl boende, företagare och besökare. Förvaltningen förebygger risker och minimerar sannolikheten för att oönskade händelser inträffar. Om allvarliga händelser inträffar har förvaltningen en god krisberedskap och de skadliga effekterna för människa, miljö och egendom minimeras.

Förväntat resultat

Stadsdelen upplevs som tryggt och säkert.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att trygghets- och säkerhetsarbetet är välorganiserat.

Under verksamhetsåret har förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete utvärderats av extern aktör på uppdrag av Stockholms stads säkerhetsenhet.
Resultatet av utvärderingen är att förvaltningen får godkänt på samtliga åtta utvärderade områden varar fyra av dessa fick betyget utmärkt godkänt.

Stockholms stads "Trygghets- och säkerhetsprogram för 2013–2016" samt övrig säkerhetsinformation finns tillgängligt på intranätet. Dokumenten uppdateras regelbundet med nya informationsfoldrar och statistik gällande stadens incidentrapporterings-system. Verksamheterna har effektiva och kvalitativa säkerhetsprocesser vad gäller krisberedskap, risk- och sårbarhets analys, systematiskt brandskydd, hot- och våldssituationer samt incidentrapportering. Utbildningar i säkerhetsprocesserna ökar kunskapen inom området bland förvaltningens medarbetare. En rapport och analys av incidenter inlagda i incidentrapporteringssystemet RISK för 2015 har sammanställts och publicerats. Med utgångspunkt i Stockholms stads "Trygghets- och säkerhetsprogram för 2013–2016" arbetar trygghetsgruppen med att knyta ihop förvaltningens olika funktioner kring trygghetsfrågor. Säkerhetsstrategen planerar och administrerar olika säkerhetsrelaterade utbildningar. Genom utbildnings och informationsinsatser säkerställs att alla verksamheter har kännedom om var de kan hitta stöd- och styrdokument och vilken hjälp de kan få i sitt säkerhetsarbete på enhetsnivå. Säkerhetsinformationen finns tillgänglig på intranätet. Stöd- och styrdokument uppdateras kontinuerligt. Informationsmaterial tas fram i samarbete mellan förvaltningens säkerhetsstrateg och kommunikationsstrateg.

Ett särskilt fokus har under verksamhetsåret legat på det systematiska brandskyddarbetet - SBA. S:t Erik Försäkringar har besökt utvalda verksamheter för att se hur de uppfyller stadens riktlinjer för SBA. Där förbättringsbehov förelåg har säkerhetstrategen bistått verksamheten i att iordningställa dokumentation enligt stadens riktlinjer. Stadsdelsförvaltningens mallar och instruktioner i SBA har även uppdaterats för att ligga i linje med stadsövergripande riktlinjer.

Utbildning i incidentrapporteringssystemet RISK har genomförts. Såväl förvaltningens POSOM-grupp som krisledningsgrupp har fått utbildningar. Utbildningar i HLR med hjärtstartare och Första Hjälpen har arrangerats för förvaltningens medarbetare. Det finns fem hjärtstartare i förvaltningens lokaler. I introduktionsdagen för nyanställda ingår information om stadsdelsförvaltningens trygghet- och säkerhetsarbete.

Risk och Sårbarhets Analys - RSA steg 1, 2 och 3 har färdigställts och överlämnats till säkerhetsenheten i stadshuset. Säkerhetssamordnaren har deltagit i processledarutbildning för att kunna leda en workshop, RSA steg 3 tillsammans med ytterligare 4 stadsdelar.

Egenkontroll av brandskyddet i förvaltningshuset har genomförts.

Säkerhetsstrategen har deltagit i en referensgrupp för stadens incidentrapporteringssystem RISK.

Samverkan enligt det ingångna avtalet med polisen fortgår som stipulerat. En informationsskrift har producerats i syfte att öka medborgarnas kunskap om myndigheternas arbete för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo” genom att aktivt arbeta för att utbudet av bostäder med stöd och service motsvarar efterfrågan och att fler bostäder med stöd och service ska produceras inom stadsdelsområdet. Remitterade detaljplaner besvaras skyndsamt och behovet av bostäder med stöd och service lyfts särskilt fram i treårsplanen och vid samråd med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	0	0	tas fram av nämnden	2015
	Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	0	2	tas fram av nämnden	2015
Analys						
Det har inte påbörjats några byggen av nya bostäder i stadsdelsnämndsområdet varvid bostäder med särskild service ej heller påbörjats. Bostäder med särskild service finns med i de nya bostadsprojekt som planeras inom något år framöver.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppbostäder eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Då förvaltningen tomställer lokaler övervägs alltid möjligheten att omvandal lokalerna till andra ändamål bland annat gruppbostäder			
✓	Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen bevakar att LSS-bostäder ingår i de detaljplaneprojekt som genomförs inom stadsdelsnämndsområdet			
✓	Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen påtalar vid områdesmöten och andra samråd stadens behov av LSS-boenden. Vidare sälls krav på detta i samband med exploateringsavtal			

Nämndmål:

Utbudet av bostäder med stöd och service motsvarar efterfrågan

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samarbetar med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden för att i ett tidigt skede påverka planeringsförfarandet. Nämnden svarar skyndsamt på remitterade detaljplaner, för att bidra till en kortare byggprocess.

Förväntat resultat

Fler bostäder och bostäder med särskild service byggs inom stadsdelen.

Analys

Förvaltningen driver aktivt frågan om att fler bostäder med stöd och service ska produceras inom stadsdelsnämndsområdet.

Behovet har särskilt lyfts fram i treårsplanen samt även vid direkt samråd med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Förvaltningen lyfter alltid vid samråd upp stadsdelsnämndsområdets behov av bostäder med stöd och service.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgänglig för alla” genom att erbjuda barn och unga ett innehållsrikt fritidsutbud under hela året. Genom samarbete med fritidsgårdar, det lokala föreningslivet och Kulturförvaltningen skapas ett varierat utbud av aktiviteter för barn och unga. Lovaktiviteter speciellt riktade till barn och unga med funktionsnedsättning genomförs. Satsningar genom informationsspridning i olika kanaler ökar kunskapen och intresset för kollo hos föräldrar med barn.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	73,08 %		70 %	fastställs 2015	2015

Nämndmål:

Barn och unga har ett varierat och innehållsrikt fritidsutbud under hela året

Uppfylls helt

Beskrivning

Föreningsverksamhet bidrar till ökad social samvaro och integration.

Förvaltningen sammarbetar med idrottsförvaltningen och de boende.

Parklekarna har flexibla öppettider för att erbjuda fler barn och unga meningsfull och strukturerad fritid. Genom samarbete med fritidsgårdarna, Kulturförvaltningen och det lokala föreningslivet skapas ett varierat kollo, idrotts- och fritidsbud som erbjuds alla barn och unga. Lovaktiviteter speciellt riktade till barn och unga med funktionsnedsättning genomförs. Barn och unga deltar i olika former av kolloverksamhet.

Fältverksamheten ansvarar för det förebyggande och uppsökande arbetet bland ungdomar i riskzon i stadsdelen.

Förväntat resultat

Fler mötesplatser för flickor och personer med funktionsnedsättning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att barn och unga har tillgång till ett varierat och innehållsrikt fritidsutbud under hela året.

Under året har förvaltningen arbetat med att på uppdrag av nämnden etablera en fritidsgård i Hjulsta. Målet var att fritidsgården skulle öppna i december 2015, men processen har dragit ut på tiden så årsmålet uppfylldes inte. Under december har lokalfrågan fått ett avslut, och förvaltningen har identifierat och säkerställt en lämplig lokal i Hjulsta Grundskola för att skapa en öppen fritidsverksamhet. Under hösten har dialogmöten och fokusgrupper använts för att få in medborgarnas synpunkter på kommande verksamhet.

Parklekarna har anordnat spontana och strukturerade fritidsaktiviteter för barn och unga i stadsdelen.

Funktionsnedsatta barn och ungdomar har erbjudits riktade fritidsaktiviteter vid varje lovperiod. Parklekarna planerar utöka sitt arbete med skolornas särskolegrupper och andra verksamheter. Under lovperioder har enskilda individer och grupper av barn och unga med funktionsnedsättning haft möjlighet att delta på de aktiviteter som anordnades i parklekarna. Målgruppen har fått en särskild inbjudan till parklekarnas aktiviteter via förskolan, skolan och lokala föreningslivet.

Hittills under året har fältenheten ordnat med minst en fritidsaktivitet per vecka. Exempelvis anordnas idrottsaktiviteter varje lördag. Medarbetare har gett information och slussat barn och ungdomar till stadsdelens öppna fritidsverksamheter. Det har genomförts gruppaktiviteter för att ge ungdomar nya upplevelser, gjort samarbetsövningar för att stärka deras självkänsla. Det har startats en tjejgruppsverksamhet med ledare från Trygg i Tensta där tjejer får anmäla sig till gruppaktiviteter inom idrott och kultur. Fältenheten har erbjudit lovaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Under året har 216 barn ansökt om att få åka på kollo, vilket är en ökning från föregående år med 19,1 procent. Av dessa ansökningar var det 189 barn som fick plats på kollo och det innebar en ökning med 9,9 procent i jämförelse med föregående år.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Fältverksamheten sprider kunskap om parklekar och andra aktiviteter till föräldrar i området	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Medarbetare inom fältenheten har som åtagande att slussa barn och unga till parklekarnas verksamhet och andra öppna fritidsverksamheter. Fältenheten når föräldrar med information om aktiviteter för barn och unga genom sitt uppsökande arbete ute på gator och torg, besök hos föreningar och öppna verksamheter. På dagtid besöker fältenheten områdets skolor där de sprider information om fritidsaktiviteter till barn och unga samt personalen				
✓	Spånga-Tensta erbjuder riktade lovaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys				
Stadsdelens öppna fritidsverksamheter erbjuder idrott och kulturaktiviteter för målgruppen varje lovperiod. Parkleken Spånga By har anordnat riktade miljö och fritidsaktiviteter för särskolebarn i Tensta. Barnen har fått källsortera och fått kunskap och vattnets kretslopp under miljödagarna. Det har fått snickra, spela spel, leka med egen skapande lekmaterial, dansa och gymnastisera i parklekens lokaler och grilla. Målgruppen har fått möjlighet att se teater och musikföreställningar, prova på musikinstrument, skapa egen musik, prova på boxning, basket, friidrott, följa med på badutflykter, se på sommarbio, kulturutflykter i innerstan				

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
och skärgården och delta på fotbollsturneringar.				
✓	Spånga-Tenstas fritidsverksamheter ska planeras så att hänsyn tas till att aktiviteterna är tillgängliga för funktionsnedsatta barn och ungdomar.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys De öppna fritidsverksamheterna planerar så att verksamheternas aktiviteter är så tillgängliga det går för målgruppen. Målgruppen barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har särskilt uppmärksammats på verksamheterna där de får extra stöd i sin fritid				
✓	Spånga-Tenstas parklekar erbjuder tillgänglighetsanpassade lekmiljöer.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Verksamheterna ser över den fysiska tillgängligheten kontinuerligt i samarbete med fastighetsägare, stadsdelens lokalintendent och parkingenjör				
✓	Spånga-Tenstas parklekar ska planera och genomföra aktiviteter för åldersgruppen 10-12 år.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Parklekarna planerar varje vecka vilka aktiviteter som ska erbjudas för målgruppen 10-12 år den aktuella veckan. Under mötet diskuteras också de aktiviteter som målgruppen själva har önskat sig. Ett aktivitetsschema finns anslagen på varje parklek så att besökarna kan se vad som erbjuds. Under sommaren har parklekarna genomfört ett antal fritidsaktiviteter för målgruppen.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet” genom att biståndsbedömningen fokuserar på att främja brukarens självständighet. Den enskildes önskemål om boendeform och rätten till kvarboende ges stor tyngd vid bedömning av insatser. Vid varje utredningstillfälle ges opartisk information om valfrihetssystemet och Jämför Service på stadens hemsida. Biståndshandläggarna fungerar som ett opartiskt stöd till brukare och närstående vid behov av vägledning vid val av utförare. Utredningsprocessen är transparent och tillgängligheten till och kommunikationen med nämndens beställarenheter är god. Brukare och deras företrädare ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av genomförandeplan och uppmuntras i verksamhetsutvecklande syfte till aktiv synpunkts- och klagomålsinlämning. Mindre resursstarka äldre ges information om stöd och insatser genom hembesök och riktade informationsutskick. Anhörigkonsulent och anhörigombud ger individuellt anpassat stöd till närstående. Utflykter och aktiviteter som ex. trivselluncher och Ipadcafé har genomförts för anhöriga och närstående. Ytterligare en träffpunkt har öppnats för att kunna erbjuda ett mer varierat utbud av aktiviteter som fler kan ta del av.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende	96 %		95 %	95 %	2015
	Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	100 %	87 %	95 %	95 %	2015
	Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	87 %	85 %	85 %	2015
Analys Indikatorns utfall har minskat med två procent sedan förra årets mätning, årsmålet uppnås dock.						
	Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	78 %	82 %	85 %	85 %	2015
Analys Resultatet har sjunkit med fyra procent sedan förra årets mätning och årsmålet uppnås inte. Verksamheterna kommer på olika sätt att arbeta med att öka den sammantagna nöjdheten.						
	Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	6,4		10	Maximalt 10 personer	2015
	Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	73 %	65 %	77 %	78 %	2015
Analys Resultatet har ökat med 8 procent sedan förra årets mätning. Trots detta nås inte årsmålet. Verksamheterna kommer att fortsätta arbetet med måltidssituationen och måltidsmiljön på olika sätt för att öka nöjdheten.						
	Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	82 %	83 %	77 %	77 %	2015
Analys Indikatorns utfall har sjunkit med en procent sedan förra årets mätning. Ett resultat av verksamhetens arbetate med betydelsen av brukarnas inflytande och delaktighet. Årsmålet uppnås med god marginal.						
	Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	83 %	86 %	86 %	2015
Analys Indikatorns värde har ökat med tre procent och årsmålet uppnås.						

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	75 %	90 %	90 %	2015

Analys

Indikatorns utfall har ökat med 10 procent sedan förra årets mätning. Verksamheterna fortsätter att arbeta med att öka tryggheten för de boende bla genom personalkontinuitet och personcentrerat arbete samt genom att skapa en meningsfull dag och en känsla av sammanhang för de boende med målsättning att uppnå årsmålet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Äldreförvaltningen har i samråd med SLK tagit fram en plan för uppdraget. Bland annat kommer en styrgrupp, arbetsgrupp och referensgrupp att utses. Intervjuer med ansvariga nyckelpersoner för uppföljning och analys inom varje stadsdelsförvaltning kommer att genomföras. Syftet är att få in synpunkter på den uppföljningsmodell som tillämpas idag samt framtida utvecklingsförslag.

	Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Förvaltningen avvaktar inbjudan från äldreförvaltningen. Förvaltningen har egen sammanställning över inkomna synpunkter och klagomål inom äldreomsorgen.

	Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Arbetet är ännu inte påbörjat. Förvaltningen avvaktar ytterligare besked om uppdraget.

	Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Arbetet ej påbörjat, förvaltningen avvaktar ytterligare besked om uppdraget.

	Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Instrument och anvisningar för könsuppdelad statistik har ännu inte kommit.

	Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Kommunal utförare av hemtjänst och besvarande av trygghetslarm finns som valbart alternativ i stadsdelen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen avvaktar ytterligare besked. Spånga-Tensta deltar för närvarande inte i någon arbetsgrupp			
✓	Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Vid verksamhetsuppföljning har konstaterats att stadsdelen endast har två enheter i privat regi som ännu inte registrerar i Senior Alert. Dessa enheter har fått påpekande om detta och kommer att börja använda registret.			
✓	Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Äldreförvaltningen har i samråd med SLK tagit fram en plan för uppdraget. Bland annat kommer en styrgrupp, arbetsgrupp och referensgrupp att utses. Intervjuer med ansvariga nyckelpersoner för uppföljning och analys inom varje stadsdelsförvaltning kommer att genomföras. Syftet är att få in synpunkter på den uppföljningsmodell som tillämpas idag samt framtida utvecklingsförslag.			
✓	Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen har bidragit till utvärderingen genom att besvara enkäter och delta i intervjuer. Äldreförvaltningen utreder anhörig- och objektanställningar inom hemtjänsten och Spånga-Tensta är en av de stadsdelar som granskats och fått lämna synpunkter i utredningen. Förvaltningen har även under en period granskat beställd kontra utförd tid bland hemtjänstens utförare.			

Nämndmål:

Brukaren får insatser av god kvalitet

Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetsmetoder utvecklas och implementeras i syfte att få en ökad svarsfrekvens och därmed även ett säkrare resultat av brukarundersökningarna. Handlingsplan upprättas för de områden i brukarundersökningen där resultatet varit mindre bra.

Biståndshandläggare samt enheternas medarbetare genomför webbaserad utbildning i Demens ABC. För att förankra värdegrunden och Stockholms stads värdighetsgarantier hos medarbetarna används det material som äldrenämnden tagit fram för ändamålet. Arbetet leds

av utbildade värdegrundsledare. Kontinuiteten för de äldre stärks genom minskad personalomsättning.

De äldre uppmuntras att lämna synpunkter på äldreomsorgen. Synpunkterna systematiseras för att ge en samlad bild av de äldres upplevelser av äldreomsorgen.

Förväntat resultat

Fler brukare kommer till tals genom att svarsfrekvensen på stadens brukarenkät ökar. Resultatet av brukarundersökningen används i arbetet med enheternas kvalitetsutveckling.

Alla medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka och deras anhöriga genomgår Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC. Medarbetarna arbetar utifrån lagstadgad värdegrund och Stockholms stads värdighetsgarantier.
Synpunkter och klagomål systematiseras och åtgärdas.
Tillgänglighet, kontinuitet och bemötande är gott och det finns en väl fungerande kommunikation mellan brukare och medarbetare.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukaren får insatser av god kvalitet. Äldreförvaltningen har genomfört en utredning angående anhörig- och objektsanställningar inom hemtjänsten. Förvaltningen har bidragit till denna utredning genom att besvara enkäter, delta i intervjuer samt besvara en remiss. Utredningen har lett till ett stopp för nyanställningar av anhörig- och objektsanställningar från och med 1 januari 2016.

Majoriteten av medarbetarna har genomfört den webbaserade utbildningen Demens ABC enligt plan.

Flera insatser har genomförts i syfte att bland annat nå en ökad kontinuitet för brukarna. En sammanslagning av de båda hemtjänstenheterna och en översyn av medarbetarnas scheman har genomförts. Utförandet av hemtjänstinsatser nattetid har från och med 1 oktober återgått från entreprenaddrift till egen regi och tillsammans med HR har verksamheterna aktivt arbetat med att minska sjukfrånvaron. Alla brukare har egna kontaktpersoner som är huvudansvariga för hjälpens utförande.

Arbetet med synpunkts- och klagomålshanteringen är ett led i enheternas kvalitetsarbete, brukare och närstående har uppmuntrats att lämna synpunkter och klagomål på äldreomsorgens verksamheter. Antalet mottagna klagomål och synpunkter inom äldreomsorgens verksamhet har ökat i antal jämfört med året innan och fortsatt fokus kommer att läggas på arbetet med att uppmärksamma, ta emot och åtgärda synpunkter och klagomål.

I syfte att bland annat få en ökad svarsfrekvens, och därmed ett säkrare resultat på Socialstyrelsens brukarenkät, har öppna träffar för brukare och närstående anordnats av utförarenheten. Träffarna har innehållit information om utförarenhetens olika verksamheter, hur man kan lämna synpunkter och klagomål samt information om brukarenkäten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Deltagarna i daglig verksamhet ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnden samarbetar med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Frida gruppens dagliga verksamhet samarbetar med arbetsförmedlingen, praktikcentrum och verksamhetens restauranger. En brukare har gått från insatsen daglig verksamhet till anställning och daglig verksamhet har haft en person från arbetsförmedlingen med funktionsnedsättning, som ungdomsanställd i 6 mån, där samverkan med arbetsförmedlingen pågått.				
✓	Information om stadsdelsnämndens aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Information om aktiviteter lämnas till Äldre Direkt.				

Nämndmål:

Brukaren har inflytande över insatserna

● Uppfylls helt

Beskrivning

Äldreomsorgen främjar en god folkhälsa bland äldre, folkhälsoperspektivet är integrerat i biståndsbedömningen och i verksamheterna. Brukaren har ett stort inflytande över insatsernas genomförande och uppnår sina individuella mål genom att tillsammans med kontaktpersonen delta i utformandet av den egna genomförandeplanen.

Medarbetarna är införstådda med och har kunskap om syftet med den sociala dokumentationen samt vad som ska dokumenteras.

Brukare har tillgång till information om utbudet av utförare. Ett aktivt val av utförare ger brukaren möjlighet att påverka sin livssituation.

Möjligheten för mindre resursstarka äldre att söka information och genomföra val ökar. Handläggarna ger information både muntligt och skriftligt i samband med att ansökan tas upp.

Förväntat resultat

Brukare och deras företrädare är delaktiga i utformandet av genomförandeplanen. Brukaren har en aktuell genomförandeplan för beviljade insatser och den löpande sociala dokumentationen är tillräcklig, väsentlig och korrekt.

Folkhälsoperspektivet är integrerat i biståndsbedömningen och i verksamheterna.

Brukare och närstående får saklig och opartisk information om vilka alternativ till utförare som finns samt får vägledning i att göra egna aktiva val utifrån speciella önskemål och behov.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukaren har inflytande över insatserna genom att, tillsammans med kontaktpersonen, upprätta en genomförandeplan. Genomförandeplanen utgår från de beviljade insatserna och speglar klart och tydligt den enskildes önskemål och behov av hur och när insatserna ska utföras. Uppföljning sker minst en gång/år.

För att uppnå kvalitetskraven på den sociala dokumentationen samt säkerställa och tydliggöra syfte och mål med genomförandeplaner har utförarenhetens medarbetare genomgått utbildning i social dokumentation. De regelbundna stickprov av den sociala dokumentationen som därefter gjorts visar att ytterligare insatser behöver genomföras för att säkerställa kvaliteten på dokumentationen.

Ur ett folkhälsoperspektiv är kosten en viktig del i att främja hälsan varför flera medarbetare inom hemtjänsten har deltagit i Äldrecentrums utbildning "Mat och måltider i fokus".

Vid varje utredningstillfälle har biståndshandläggarna lämnat saklig och opartisk information om valfrihetssystemet. Information har även lämnats om Jämför Service på stadens hemsida. Biståndshandläggarna har fungerat som opartiskt stöd till brukare och närstående vid behov av vägledning inför val av utförare.

Biståndshandläggarna har tillgång till uppdaterat informationsmaterial gällande valfrihetssystemet. Tolk har använts vid behov för att säkerställa den enskildes möjlighet till eget val av utförare.

Nämndmål:
Brukaren är självständig och har rätt att bo kvar i den invanda miljön

Uppfylls helt

Beskrivning

Ett rehabiliterande och salutogent förhållningssätt genomsyrar arbetet i verksamheterna. Det salutogena perspektivet fokuserar på faktorer som bidrar till och behåller hälsan. Brukaren har en känsla av sammanhang.

Kvaliteten höjs i de biståndsbedömda dagverksamheterna.

I beslut och beställning framgår brukarens eget önskemål om vilken boendeform som önskas.

Förväntat resultat

Utförarenheten säkerställer att de beviljade insatsernas utformning främjar brukarens förmåga till självständighet och kvarboende, såväl i ordinärt boende som i särskilda boendeformer.

Beställarenheten tar i enlighet med av staden beslutade riktlinjer, samt inom ramen för rättssäkerhet och likhetsprincip till var brukarens önskemål om boendeform.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukaren är självständig och att rätten att bo kvar i den invanda miljön tillgodoses. I biståndshandläggarnas utredningar framgår klart och tydligt målet med insatsen samt brukarnas egna önskemål och behov. Insatserna har främjat den enskildes självständighet. Rätten till kvarboende har beaktats och omfattat både ordinärt boende och särskilda boendeformer. Även brukarens känsla av otrygghet har beaktats och biståndshandläggarna har tillvaratagit brukarens önskemål om boendeform i utredningen.

Omvårdnadspersonalen har ett rehabiliterande och salutogent förhållningssätt och insatserna har utförts på ett sådant sätt att de bidragit till att upprätthålla den enskildes förmåga och självständighet.

Den biståndsbedömda dagverksamheten Hedvig har under hösten flyttat till mer tillgänglighetsanpassade lokaler. Möjligheten till daglig utevistelse tillgodoses på ett bättre sätt, lokalerna är anpassade för att ta emot fler brukare fler och på så sätt får även fler anhöriga avlastning. För att höja kompetensnivån inom verksamheten har medarbetare med kompetens inom demensområdet anställts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Behovet av olika anpassade boendeformer för personer med funktionsnedsättning inventeras 1 gång per år.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Inventering görs varje kvartal i samband med att icke verkställda beslut rapporteras till IVO				
✓	De äldre erbjuds kulturaktiviteter.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys De äldre erbjuds olika former av kulturaktiviteter. Den öppna dagverksamheten Elin har bland annat anordnat musikunderhållning, utställningar, haft filmvisningar och uppmärksammat olika högtider. I samarbete med Äldreförvaltningen har ett konstpaket innehållande fem tavlor hängts upp i korridoren på Tensta Servicehus och på dagverksamheten Hedvig. Till tavlorna finns ett samtalsmaterial som underlättar samtal om motiven med personer som har en demenssjukdom. Det finska minoritetsspråket har uppmärksammats genom olika aktiviteter			
✓	De äldre erbjuds möjlighet att komma ut på dagsutflykter.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Möjlighet till dagsutflykter har erbjudits genom den öppna dagverksameten Elin. Även en utflykt i samarbete med PRO och SPF har anordnats.				
✓	Personer med funktionsnedsättning får tydlig information om anpassade boendeformer.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Brukare får information om vilka olika boendeformer som kan vara aktuella för den enskilde.				
✓	Personer med funktionsnedsättning får tydlig information om hur ansökan om bostadsanpassning går till.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Brukare i ordinärt boende får information om bostadsanpassning och biståndshandläggare är vid behov behjälplig med ansökan och kontakt med primärvården.				

Nämndmål:
Tillgång till förebyggande stöd finns för brukare och närstående

Uppfylls helt

Beskrivning

Biståndshandläggarna lämnar tydlig information om hur utredningsprocessen genomförs. Kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov. Könsuppdelad statistik är ett redskap för att se hur resurser fördelas.

Informations- och stödinsatser på finska finns utifrån bestämmelserna om finska förvaltningsspråket.

Anhörigkonsulenten informerar, arrangera utbildningar och anhörigcirklar samt bygger nätverk. De utbildade anhörigombuden bidrar till att stödet är individualiserat och utgår från ett genusperspektiv, att det är flexibelt, av hög kvalitet och ges vid rätt tidpunkt. Stockholms stads program för stöd till anhöriga ligger till grund för arbetet med anhörigstöd. Förvaltningen utformar insatserna utifrån behoven hos både brukare och närstående.

Alla personer som fyllt 80 år och ännu inte har någon form av insats erbjuds hembesök för information.

Öppen dagverksamhet utökas och utvecklas med inriktning på förebyggande insatser. Frivillig- och intresseorganisationer inbjuds till samarbete och verksamheten vänder sig till alla äldre.

Förväntat resultat

Anhörigkonsulenten arbetar med uppsökande verksamhet. Anhörigstöd ordnas i olika former för att underlätta för personer som vårdar närstående eller för personer vars närstående har någon annan form av biståndsbedömd insats.

De öppna dagverksamheterna utökas och utvecklas. De vänder sig till alla äldre och ska främja social gemenskap, goda matvanor, och friskvård. Samarbetet med frivillig- och intresseorganisationer leder till att fler brukare ges möjlighet att ta del av verksamheten.

Utredningsprocessen är transparent och ett genusperspektiv genomsyrar biståndsbedömningen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukare och närstående har tillgång till förebyggande insatser. Utredningsprocessen är transparent och biståndshandläggarna har lämnat information om hur utredningsprocessen genomförs. Alla brukare har en namngiven handläggare och alla handläggare har egna telefontider. Utöver detta finns en mottagningstelefon bemannad dagligen. Information finns tillgänglig för personer med finska som modersmål.

Förvaltningens träffpunkt Elin har erbjudit varierande aktiviteter utifrån deltagarnas

önskemål, såsom olika former av kulturarrangemang, fredagscafé, högläsning och promenader. Även aktiviteter inom ramen för det finska förvaltningsspråket har anordnats. Elingymmet har erbjudit träning efter instruktion av fysioterapeut.

Ytterligare en träffpunkt har under hösten öppnats i Spånga centrum vilket möjliggör deltagande för fler personer samt en ännu större variation i utbudet av aktiviteter.

Anhörigkonsulenten har under året haft vägledande samtal för att stötta närstående samt i olika sammanhang informerat om vilket anhörigstöd som finns att tillgå. Anhörigcirklar för olika målgrupper har genomförts. De personer som fyller 80 år under 2015 har av anhörigkonsulenten fått ett brev med inbjudan till informationsträff alternativt hembesök för att få information om äldreomsorgens insatser. Den uppsökande verksamheten har under året även skett genom besök med tolk på olika invandrarföreningar, för att på detta vis försöka nå ut till grupper som pga. språk vanligtvis är svåra att nå, Genom anhörigkonsulenten och de utbildade anhörigombuden har ett flexibelt och individuellt utformat stöd erbjudits.

Under året har två bussutflykter anordnats för anhöriga/närstående. Vidare har aktiviteter som seniordejting, trivselluncher och Ipadcafé genomförts.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Ett klimatsmart Stockholm där cykel, gående och kollektivtrafik ska prioriteras. Ett effektivt och klimatsmart transportsystem kombineras med en ökad andel förnybar energi. Barn garanteras en giftfri vardag och mer ekologisk mat serveras i stadens verksamheter.

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att verksamheterna ska bedrivas klimatneutralt. Därför ska resor och transporter inom förvaltningen göras med cykel, gång eller kollektivtrafik, inköp av ekologiska livsmedel och miljömärkta förbrukningsartiklar ökar och matavfall tas om hand för biologisk behandling. Det är enkelt att göra miljövänliga val och att välja en miljövänlig livsstil för såväl boende som förvaltningens verksamheter. Medarbetare, brukare och medborgare erbjuds konsumentinformation och förutsättningar att agera miljömedvetet i vardagen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet "Stockholm är klimatneutralt" genom att minska klimatpåverkande utsläpp. Resor och transporter i förvaltningens regi görs med hjälp av gång, cykel eller kollektiva färdmedel. Miljövänligt drivmedel används alltid där det är möjligt och andelen miljöbilar ökar genom att successivt byta ut äldre fordon. Inköp av ekologiska livsmedel i verksamheterna ökar och arbetet med att ta fram en strategi för att öka andelen avfall som sorteras ut för biologisk behandling har startat. Förvaltningen tar fram en miljöhandlingsplan och en strategi för att

minska energiförbrukningen i både befintliga och nya byggnader. Förskolan deltar i Kemikaliecentrums nätverk för kemikaliesmart förskola. Under året har förvaltningen tillsammans med Kemikaliecentrum anordnat utbildning i kemikaliesmart förskola.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	68,4 %	68,4 %	50 %	55%	2015
	Elanvändning per kvadratmeter	47,2 kwh/kvm	48,4 kwh/kvm	50 kwh/kvm	32 kWh	2015

Nämndmål:

De klimatpåverkande utsläppen minskar

Uppfylls helt

Beskrivning

Andelen miljöbilar i förvaltningen ökar. Vid inköp eller leasing väljs så kallade supermiljöbilar, det vill säga bilar som släpper ut mindre än 50 gram/ CO2/km. Dessa bilar är ofta elbilar eller laddhybrider. Miljövänligt drivmedel används alltid om det är möjligt i bilen.

De verksamheter som hanterar livsmedel sorterar ut livsmedel för biologisk behandling.

Energiförbrukningen i såväl befintliga som nya byggnader minskar. Förvaltningen tar fram en långsiktig strategi för att minska elanvändningen.

Förväntat resultat

Miljöpåverkan minskar

Analys

Förvaltningen bedömer att de klimatpåverkande utsläppen minskar.

Under året har flera av förvaltningens konventionella bilar ersatts av miljöbilar. Förvaltningen arbetar i samband med lokalanpassningar och renoveringar med att minska användningen av verksamhetsel genom att ställa krav på energieffektiva armaturer och vitvaror. Vid planering av nybyggnationer ställs tydliga krav på att driften av byggnaden ska vara energieffektiv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

Uppfylls helt

Analys

Nämnden uppfyller målet om hållbara transporter främst utifrån att andelen miljöbilar har ökat under året samt att istället för att införskaffa fler bilar har förvaltningen investerat i andra fordon. För att minska bilparken har förvaltningen fått klimatinvesteringsmedel som används till inköp av trehjuliga elcyklar istället för två nya bilar. Två bilar av femton är inte miljöbilar. Den ena är ett specialfordon och den andra kommer då leasingtiden är slut bytas till miljöbil. Målet avseende miljöbränsle uppnås inte. Detta beror främst på att det har varit svårt att få tag på miljöbränsle då inte alla bensinstationer i närområdet har detta.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elbilar	13 %	7 %	12 %	10 %	2015
Analys Nämnden har i dagsläget två elbilar av 15 stycken. Det är en ökning med en bil extra jämfört med 2014.					
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	87 %	93 %	100 %	100 %	VB 2015
Analys I dagsläget är det två av 15 bilar som inte är miljöbilar. Av dessa två bilar är en av karaktären specialfordon som inte kunnat anskaffas som miljöbil.					
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	52 %	76 %	100 %	tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2015
Analys Förvaltningen har informerat alla som har bilar att de ska tanka miljöbränsle. Eftersom det ibland är svårt att få tag på fordonsgas och endast vissa bensinstationer har detta är det svårt att endast tanka detta för de bilar som går på gas. Målet om 100% är därför nästintill omöjligt att uppnå.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm har ren luft och rent vatten” genom att bland annat minska de klimatpåverkande utsläppen. Förvaltningen arbetar också för att minska biltrafiken och verka för att alla resor i förvaltningens regi görs på ett hållbart sätt. Ett samarbete finns också med trafikkontoret för att förbättra gång- och cykelkommunikationen i stadsdelen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel dubbdäck	13 %	13 %	15 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015

Nämndmål:
De klimatpåverkande utsläppen minskar

Uppfylls helt

Beskrivning

Luftkvaliteten ska förbättras genom minskad biltrafik, sänkt hastighet och minskad dubbdäcksanvändning. Alla resor och transporter i förvaltningens regi ska genomföras på ett hållbart sätt och verksamheterna arbetar för att vara så energieffektiva som möjligt.

Förvaltningen utreder möjligheten till införande av lånecyklar i stadsdelen. Förvaltningen arbetar utifrån aktuella planer avseende förbättrad gång och cykelkommunikation.

Förväntat resultat

Miljöpåverkan minskar

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att de klimatpåverkande utsläppen minskar.

Under året har förvaltningen arbetat tillsammans med trafikkontoret för att underlätta för gående och cyklister inom stadsdelen. Trafikkontoret har övertagit väghållnings- och driftansvaret för stadens prioriterade cykelvägar och håller för tillfället på att ta fram en plan för gång- och cykelkommunikation.

Trafikkontoret har också undersökt möjligheterna att utvidga systemet med lånecyklar till ytterstaden. I samband med utbildning av samtliga enhetschefer har påtalats vikten av att använda resurssnåla kommunikationsmedel. Förvaltningen har även köpt in sex stycken trehjuliga elcyklar till hemtjänsten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil” genom att informera, utbilda och uppmuntra medarbetare och medborgare till att agera miljömedvetet i vardagen. Förvaltningens förskolor har ambitionen att öka inköpen av ekologisk mat och göra miljöriktiga inköp av förbrukningsmaterial. Vissa förskolor undersöker också kriterierna för att certifieras utifrån miljömärkningen Grön Flagg. Förskolan ingår i stadens nätverk i miljöförvaltningens regi. Syftet med nätverket är att arbeta för en kemikaliesmart förskola. Förskolorna har påbörjat arbetet med att gå igenom vad som används och rensa ut kemikaliefarliga produkter. Under hösten anordnade förvaltningen en utbildning "Kemikaliesmart förskola" för förskolornas ledningsgrupper, utbildningen hölls av Kemikaliecentrum.

Flera av förvaltningens verksamheter som har brukar- och medborgarkontakter har integrerat miljöarbetet i den dagliga verksamheten. Medborgarkontoret har arbetat med utåtriktade och förebyggande insatser genom spridningen av etisk och miljömässig konsumentinformation, bland annat visades utställningen "bli kemikaliesmart".

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	26 %	21 %	25 %	25 %	VB 2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Under 2015 har konsumentinformationen fokuserat på miljö- och etikfrågor och inriktats främst mot ungdomar, pensionärsrådet och funktionshindersrådet.				
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förlag till exempelmall på kemikalieplan är framtagen. Under hösten har förskolecheferna få utbildning av Kemikaliecentrum.				

Nämndmål:
Verksamheterna är miljömedvetna

Uppfylls helt

Beskrivning

Det är möjligt som brukare att välja en miljövänlig livsstil, exempelvis genom att kunna göra miljövänliga val och att verksamheternas miljöer är fria från gifter.

Verksamheterna är miljömedvetna i vardagen och utgår ifrån Förvaltningens reviderade Miljöhandlingsplan. Elförbrukning och pappersförbrukning minskas.

All förskolepersonal utbildas i kemikaliefrågor.

Verksamheterna verkar för att minska matens miljöpåverkan, exempelvis genom en ökad andel vegetarisk mat. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka och en strategi för att uppnå 50% ekologisk mat tas fram.

Förvaltningen utbildar föreningar inom ramen för Järva rent och snyggt i miljöfrågor

Förväntat resultat

Miljöpåverkan minskar

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att verksamheterna är miljömedvetna.

Flera verksamheter beskriver hur de under året inkluderar miljöarbetet i den dagliga verksamheten. Administrativa verksamheter har fokuserat på att använda papperslösa arbetsmetoder och minska energianvändningen genom att undvika utskrifter och stänga av dator och bordslampa vid hemgång. Distribueringen av nämndhandlingar är från och med september 2015 digital. Det innebär både mindre pappersförbrukning och färre transporter med bil.

Förskolan har under året ingått i ett nätverk i miljöförvaltningens regi. Syftet med nätverket har varit att arbeta för en kemikaliesmart förskola. Förskolorna har påbörjat ett arbete med att gå igenom vad som används och rensa ut kemikaliefarliga produkter. Under hösten anordnades utbildningen "Kemikaliesmart förskola" för förskolornas ledningsgrupper, utbildningen hölls av Kemikaliecentrum.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stockholm ska bli en ekonomiskt hållbar stad där ansvaret för stadens ekonomi kombineras med insatser för en bättre fungerande arbetsmarknad där rätten till jobb, utbildning och bostäder utgör grunden.

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ha en ekonomi i balans, där hållbar kvalitet säkerställs och alla resurser utnyttjas på ett effektivt och nyttomaximerande sätt. Förvaltningen bedriver kostnadseffektiva verksamheter. Det lokala näringslivet stärks och ett attraktivt företagsklimat råder i stadsdelen. Bidragstagandet i stadsdelen minskar. Alla vuxna medborgare ges möjlighet att själva kunna försörja sig och sin familj. Särskilt stöd ges till gruppen långvarigt sjukskrivna och bidragstagande. Genom individanpassade insatser i samverkan med andra samhällsaktörer kommer fler personer ut på arbetsmarknaden. Förebyggande, samordnande arbete minskar boendeproblematiken i stadsdelen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Företag väljer att etablera sig i Stockholm” genom att verka för ett attraktivt företagsklimat i stadsdelen. Det lokala näringslivet stärks genom utvecklad företagarservice och rådgivning. Förvaltningen har i samarbete med lokala företagsrepresentanter inventerat företagarnas önskemål om utveckling utifrån ett näringslivsperspektiv. Förvaltningens näringslivssamordnare bedriver ett nära samarbete med lokala företagsgrupper och företagarföreningar och deltar i ett nystartat nätverk lett av Stockholm Business Region.

Nämndmål:

Företag upplever att Spånga-Tensta är attraktivt att verka i

Uppfylls helt

Beskrivning

Det lokala näringslivet stärks genom en utvecklad företagarservice och rådgivning. Förvaltningen medverkar till ett attraktivt företagarklimat och underlättar för företag att etablera sig genom att utgöra en länk till Stockholm Business region AB.

Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikesfödda ges särskilt stöd.

Alla ska, oavsett kön och etnicitet, har lika tillgång till arbetsmarknadsinsatser och dessa utgår från individens behov.

Förväntat resultat

Företag etablerar sig i stadsdelen.
Det finns välorganiserade företagarföreningar i Spånga och Tensta.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att företag upplever att Spånga-Tensta är attraktivt att verka i. Extra näringslivsråd har hållits under verksamhetsåret för att hantera de önskemål som framförts av företagsrepresentanter i Spånga-Tensta. Starta eget informationer/mingel har anordnats i Tensta Centrum i samarbete med Nyföretagarcentrum (Rinkeby). Stadsdelsförvaltningen samarbetar aktivt med Stockholm Business Region.

Förvaltningen har i nära samarbete med lokala företagsrepresentanter inventerat och startat en prioritering av företagarnas önskemål om utvekling av sina respektive företagsområden utifrån ett näringslivsperspektiv. Näringslivssamordnaren deltar i ett nystartat näringslivsnätverk som Stockholm Business Region leder och deltar som adjungerad i Lunda Företagsgrupps styrelse. Ett samarbete med Lunda Företagsgrupp och Spånga Företagarförening pågår. Tensta har i dagsläget ingen företagarförening, där sker samarbetet främst med centrumägaren FastPartner för att nå Tensta företagarna.
Förvaltningen har under hösten köpa in extra julbelysning i samarbete med Einar Mattsson AB för Hjulsta, Spånga Företagarförening för Spånga och centrumvärden FastPartner för Tensta. Det är andra året i följd som detta genomförts och detta år tillkom Tensta Centrum.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva”. Bidragstagandet i stadsdelen minskar genom att alla vuxna medborgare ges möjlighet att själva kunna försörja sig och sina familjer. Snabbspåret erbjuder anställningar till försörjningsstödstagare. Samverkan sker med Arbetsförmedling, Jobbtorg och Landstinget.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,9 %	5,6 %	6 %	2,0 %	VB 2015
Analys Bidragstagandet i stadsdelen minskar utifrån aktivt arbete med fokus på egen försörjning bla genom Snabbspåret.					
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna	3,3 %	3,7 %	3,9 %	1,2 %	VB 2015

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	invånare					
Analys						
Även det långvariga bidragstagandet har minskat. Framgångsrika insatser har riktats bland annat mot gruppen sjukskrivna.						
●	Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	16 st	61 st	10 st	500 st	VB 2015
●	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	1 024 st	921 st	1 024 st	6 700 st	2015
Analys						
1024 ungdomar arbetade och fick lön av förvaltningen. Utöver det arbetade 71 ungdomar från stadsdelen i andra förvaltningar vilket innebär att av de cirka1500 ungdomar som sökt jobb hos oss har staden kunnat anställa närmre 1100 ungdomar. Cirka1300 av de 1500 fick ett erbjudande.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Förvaltningen prioriterar att erbjuda försörjningsstödstagare visstidsanställningar som ger en varaktig lösning, i stället för praktikplatser inom förvaltningens verksamheter				
✓	Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg ung och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Spånga-Tensta har tillgång till jobbtorget Fokus Unga i Kista. Där tar man emot alla unga arbetslösa, 16-29 år, även utan tidigare kontakt med Ekonomiskt bistånd.				
✓	Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Förvaltningens OSA-handläggare deltar i utvecklingsarbetet för stadens OSA-handläggarna i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Målsättningen är att OSA-handläggning ska bli mer enhetlig. Ett gemensam dokumentationssystem, Flai, har införts. Förvaltningens OSA-handläggare deltar i stadens nätverk och samtliga OSA-handläggare genomgår under året en gemensam utbildning.				

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Genom till exempel projektet snabbspåret har stadsdelsförvaltningen tillhandahålligt 79 tidsbestämda anställningar. **Underliggande enheter**				
✓	Stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningen har erbjudit feriearbeten till cirka 1300 ungdomar varav många av dessa platser erbjudits inom vård- och omsorgsyrken. Ungdomar som söker feriearbeten får även kryssa i intresseområden vid ansökan vilket man till största delen försöker uppfylla. Dock har inget specifikt sammarbete med äldreförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen bedrivits under året avseende detta.				

Nämndmål:

Hushållen är självförsörjande

Uppfylls helt

Beskrivning

Hushållen/ individer får stöd att klara den egna försörjningen och att minska tiderna för bidragsberoende. Genom evidensbaserade arbetsmetoder och i samarbete med Arbetsförmedling, Jobbtorg, Jobbtorg Resurs ska särskilda insatser riktas mot gruppen sjukskrivna och långvarigt bidragsberoende.

Metodutvecklingen för att stödja personer med långvarigt bidragsberoende på grund av sjukskrivning eller socialmedicinska skäl fortsätter med målet att de får ökade möjligheter till att nå självförsörjning eller att nå en mer hållbar försörjning.

För individer med beroendeproblematik finns möjlighet till OSA anställning, när så är lämpligt.

Arbetet med ”snabbspåret” stödjer bidragsberoende individer som står långt från arbetsmarknaden genom att erbjudas anställning i förvaltningen upp till ett år. Målet är att individen genom yrkeserfarenhet får förutsättningar att gå vidare till egen försörjning.

Bohandläggarna arbetar aktivt med de hushåll med boendeproblematik. Familjer med osäkra bostadsförhållanden uppmärksammas särskilt under året mot bakgrund av barnperspektivet och barnkonventionens intentioner.

Hemlöshets/bosamordnaren ansvarar för det strategiska och långsiktiga arbetet med hemlöshets- och bostadsfrågor i förvaltningen. Samordnaren utgör ett stöd för verksamheterna i boendefrågor och driver metodutveckling i det förebyggande, akuta och långsiktiga arbetet

med hemlöshets- och bostadsfrågor.

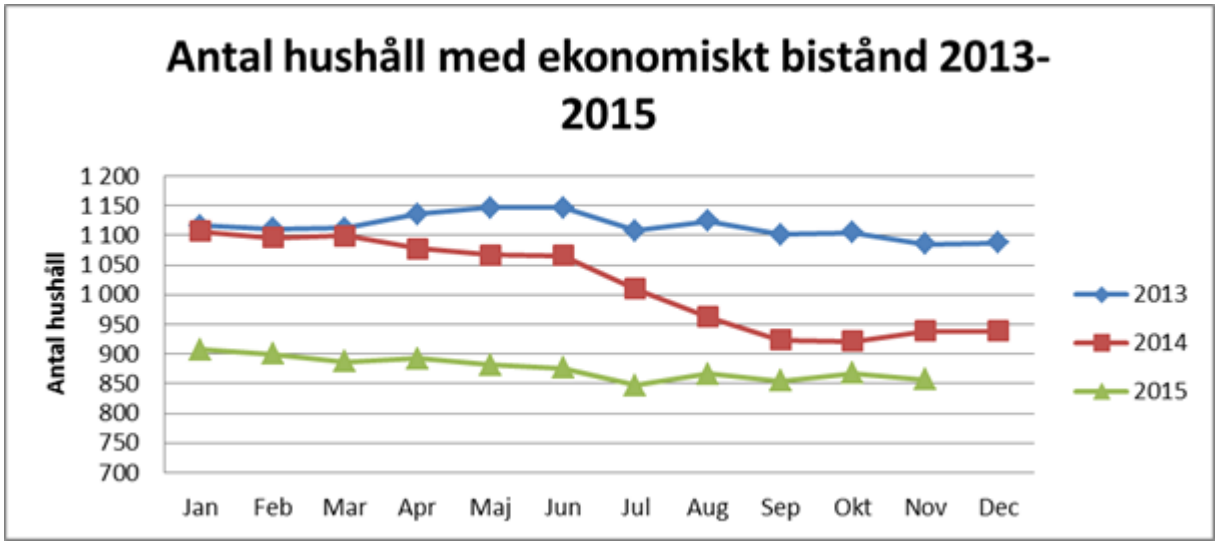
Tillgängligheten och brukarinflytandet ökar.

Förväntat resultat

Antalet hushåll/ individer som uppbär försörjningsstöd minskar.
Antalet ångvariga ärenden minskar.
Antalet hushåll/ individer som går vidare till egen försörjning ökar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förvaltningen medverkar till att hushållen blir självförsörjande.

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har minskat och ligger på 4,85 procent att jämföra med årsmålet som är på 6,0 procent.

Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare har minskat och ligger på 3,26 procent att jämföra med årsmålet som är på 3,9 procent.

Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd har under året legat på ett snitt om 876 hushåll. Att jämföra med året tidigare då snittet var om 1017 hushåll.

Antal hushåll som går vidare till självförsörjning har ökat jämfört med föregående år. 31,5 procent avslutades mot egen försörjning jämfört med föregående år 31,2 procent.

Totalt under året har 248 hushåll med lång bidragstid avslutats.

Hushåll som avslutas till egen försörjning, det vill säga arbete, studier, sjukersättning, arbetslöshetskassa eller annan inkomst under året är 276 hushåll.

Projekt Snabbspåret erbjuder allmänna visstidsanställningar i samarbete med Jobbtorg/arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Under året har 79 personer haft anställning inom Snabbspåret. Enheten har fokus på matchning mot arbetsmarknaden för att skapa en långsiktig lösning för varje klient, då anställningen är tidsbegränsad. 8 individer

har avslutat sin anställning och gått vidare till en anställning och 15 individer har gått vidare till yrkesutbildning. En utvärdering har gjorts vilken visar att anställningen bidrar till en högre livskvalité, högre självförtroende och bättre hälsa.

Förvaltningens målsättning i klientarbetet är självförsörjning. Man arbetar med motiverande samtal med fokus på resurser. Tydliga planeringar har gjorts i klienternas individuella förändringsplaner och täta uppföljningar har hållits med klient. Enheten har samverkat med andra huvudmän. Tillgängligheten har förbättrats genom att telefontiderna och beredskapen för akuta ärenden om ekonomiskt bistånd har ökat.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar” genom att säkerställa en hållbar kvalitet och att ha en budget i balans efter resultatöverföring. Förvaltningen har en tydlig struktur för arbete med övergripande processer genom planering, stöd, styrning och uppföljning. Verksamheterna är kostnadseffektiva. Ansvariga chefer har goda kunskaper i ekonomi och gör rättvisande prognoser för årsutfallet. Månatliga ekonomiska avstämningar genomförs på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Vid eventuella avvikelser från budget vidtas åtgärder och verksamheten anpassas utifrån de nya förutsättningarna.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	2 st	2 st	tas fram av nämnden	2015
Analys Enheten för verksamhetsutveckling vann kvalitetsutmärkelsen år 2015.						
	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,9 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,9 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
	Nämndens prognossäkerhet T2	0 %	0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2015

Nämndmål:

Planering, stöd, styrning och uppföljning ökar effektiviteten och skapar en hållbar kvalitet

Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har en tydlig struktur för planering, stöd, styrning och uppföljning. Verksamheterna är kostnadseffektiva och gör rättvisa prognoser. Verksamheterna får stöd inom kommunikation, ekonomi, HR-frågor, kansli och metoder för verksamhetsutveckling.

Förväntat resultat

En hållbar kvalitet säkerställs och processerna ökar effektiviteten.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att arbete med planering, stöd, styrning och uppföljning ökar effektiviteten och skapar en hållbar kvalitet. Under året har samtliga aktiviteter genomförts enligt plan. Det finns en tydlig struktur för hur arbetat och de övergripande processerna genomförs. Verksamheterna får stöd av flera strategiska funktioner, såsom; kommunikation, ekonomi, HR, IT, kansli, verksamhetsutveckling mm. De olika funktionerna finns representerade i avdelningarnas ledningsgrupper och bidrar till att skapa ett helhetsperspektiv i syfte att öka effektivitet och kvalitet.

Under perioden har bland annat återkoppling på verksamhetsberättelse, verksamhetsplan och tertialrapport genomförts. Verksamhetsuppföljningar och interkontroll följer planering och ett flertal utbildningar inom lex Sarah och paraplyet, ekonomi har hållits. Inom det ekonomiska området har arbetet med att införa månadsbokslut. Detta utifrån att skapa en mer tillförlitlig redovisning om mer rättvisande prognoser. Ekonomisystemet har uppdaterats och utbildningsinsatser för användarna som genomförts.

Nämndmål:

Prognoserna är rättvisande

Uppfylls helt

Beskrivning

Ansvarig chef följer upp månadsrapporten enligt plan och med stöd av controller görs analyser och uppföljning av kostnader och intäkter. Vid befarade underskott vidtas åtgärder och verksamheten anpassas utifrån de nya förutsättningarna.

Förväntat resultat

Den fastställda budgeten rymmer hela verksamheten. Ansvariga chefer har goda kunskaper i ekonomi och gör rättvisande prognoser på årsutfallet. Prognosvariationerna är mindre jämfört med tidigare år.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att prognoserna är rättvisande då nämndens utfall är i balans mot budget efter resultatöverföringar.

Månatliga ekonomiska avstämningar har skett på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Eventuella avvikelser från budget analyseras. Vid avvikelser har varje enhet och avdelning tagit fram handlingsplaner fram som följts upp. För att få bättre underlag till prognoserna har även månadsbokslut införts.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stockholm ska bli en demokratiskt hållbar stad där arbetet med de mänskliga rättigheterna stärks, diskriminering motverkas och alla invånare garanteras samma rättigheter och möjligheter.

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bedriva verksamheter på en demokratisk grund med fokus på socialt hållbar utveckling. Förvaltningens verksamheter är jämställda och fria från diskriminering. Medarbetare, brukare och kunder har samma förutsättningar oavsett etnisk tillhörighet, kön, könsidentitet och könsuttryck, ålder, religionstillhörighet, sexuell läggning och funktionsnedsättning. Mänskliga rättigheter och barnkonventionen ligger till grund för verksamheternas arbete. Genom ett strategiskt demokratiarbete ges medborgare och medarbetare inflytande och möjligheter att påverka sin vardag. Barn sätts i fokus vid beslut och åtgärder som berör barn enskilt eller i grupp. Genus- och anti-rasistiska perspektiv genomsyrar förvaltningens arbete. Stadsdelens medborgare upplever säkerhet och tillgänglighet i vardagen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är fritt från diskriminering” genom att förvaltningens verksamheter är jämställda och fria från diskriminering. Stadens riktlinjer i jämställdhets- och mångfaldsarbete efterföljs i det dagliga arbetet. Förvaltningen reviderar sin jämställdhets- och mångfaldsplan. Vid nyanställning används kompetensbaserad rekrytering. Verksamheterna arbetar utifrån genus- och antirasistiska perspektiv vilket gör att alla medarbetare, brukare och kunder har samma förutsättningar aktat etnisk tillhörighet, kön, könsidentitet och könsuttryck, ålder, religionstillhörighet, sexuell läggning och funktionsnedsättning.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Arbetet kommer att fortgå under 2016			
✓	Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Arbetet kommer att fortgå under 2016			

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är jämställda och jämlika samt fria från all typ av diskriminering

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen strävar efter att erbjuda en verksamhet som är jämställd och jämlik. Det mångkulturella berikar verksamheten.

Alla medarbetare samt potentiella medarbetare, brukare och klienter har samma förutsättningar oaktat etnisk tillhörighet, kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Under året kommer en strategi för att öka andelen chefer med utomeuropeisk bakgrund, samt erbjuda personer med funktionsnedsättning anställning i förvaltningens verksamheter tas fram. Sammansättningen av medarbetare och chefer speglar hur det ser ut i samhället och stadsdelsnämnden.

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv integreras i förvaltningens alla verksamheter.

Förvaltningen följer stadens riktlinjer i jämställdhets- och mångfaldsarbetet samt kommer att arbeta med att revidera sin egen jämställdhets- och mångfaldsplan inför 2016.

Förväntat resultat

Förvaltningen verksamheter är mångkulturella och fria från diskriminering.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förvaltningens verksamheter är jämställda och fria från diskriminering. En arbetsgrupp bestående av representanter både från förvaltningen och fackliga förtroendevalda har reviderat förvaltningens Jämställdhets- och mångfaldsplan som beslutades om av nämnden. Denna jämställdhets- och mångfaldsplan tar både lagkrav samt förvaltningens egna önskemål i beaktande vad gäller jämställdhets- och mångfaldsarbetet. Förvaltningens ambitioner är höga och ett mångfaldsintegreringsprojekt har startats upp.

Cheferna i organisationen har fått en halvdags utbildning i mångfald baserat på mänskliga rättigheter av expert på ämnet.

En upphandling vad gäller screeningtester för rekryteringsprocessen har genomförts under 2015. Även detta är ett steg i att arbeta med kvalitativa, objektiva och diskrimineringsfria rekryteringsprocesser.

Utöver jämställdhets- och mångfaldsplanen har nämnden antagit en Strategi för att öka andel utrikesfödda chefer. Strategin tar sin utgångspunkt från två håll, rekrytering och kompetensökning för redan anställda medarbetare för att ge möjlighet att gå in i nya uppdrag och roller.

Enheterna har under året arbetat efter Jämställdhets- och mångfaldsplanen 2013-2015. I rekryteringsprocessen av nya medarbetare arbetar förvaltningen med kompetensbaserad rekrytering för att säkerställer en diskrimineringsfri process för alla sökande med fokus på att hitta rätt kompetens för uppdraget. Alla enheter har dessutom på APT arbetat med riktlinjer för kränkande särbehandling och haft dialoger om hur den egna enheten ska arbeta förebyggande med frågan.

Inga ärenden gällande diskriminering har anmälts till rättsinstanser under 2015.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor” genom att erbjuda anställda goda anställningsvillkor och ha en lönenivå i linje med stadens övriga förvaltningar. Det goda arbetet har resulterat i att förvaltningen nu har en låg personalomsättning i förhållande till stadens andra stadsdelar. Korttidsfrånvaron på grund av sjukdom ligger lägst i staden och långtidsfrånvaron har inte ökat i samma omfattning som för staden i övrigt. Trygghet och stabilitet skapas då förvaltningen har en hög andel tillsvidaretjänster och förvaltningen har högst andel heltidstjänster av alla stadsdelar. Förvaltningen arbetar genomgripande för en hållbar och hälsosam arbetsmiljö som främjar samarbete, effektivitet och verksamhetsutveckling. Verksamhetsplanering har genomförts ned på medarbetarnivå där individuella mål kopplade till nämndens verksamhetsplan har satts upp för förvaltningens alla medarbetare. I samband med detta har även individuella kompetensplaner upprättats. Nya chefer får en introducerande utbildning i ämnet arbetsmiljö samt kunskap om hur proaktivt arbetsmiljöarbete bedrivs i förvaltningen. En arbetsmiljökalender för året har tagits fram i samråd med de fackliga organisationerna. Friskvård för medarbetarna prioriteras och kostnadsfri utbildning i stresshantering erbjuds. Inom vissa enheter har man genom flexibla scheman skapas delaktighet och en jämnare fördelning av arbetsuppgifter. Medarbetare uppmuntras kontinuerligt till kompetenshöjande aktiviteter av olika slag och verksamhetsanpassade utbildningar genomförs i syfte att höja verksamheternas kvalitet och skapa goda arbetsförutsättningar för medarbetarna. Förvaltningens arbete med att minska

sjukfrånvaron utgår från hälsofrämjande och förebyggande insatser samt rehabilitering utifrån individuella behov vid sjukfrånvaro.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktivt Medskapandeindex	82	83	83	82	2015
Analys Förvaltningen har minskat sitt utfall med en procentenhet jämfört mot 2014. Under de senaste åren har resultatet höjts från ett AMI på 79 (2012) till 81(2013) jämfört med staden som helhet som får ett värde på 79 (2013). Samtliga enheter har fastställt en plan för att arbeta med medarbetarenkäten. Samtliga verksamheter ska ta fram en plan för fortsatt arbete med medarbetarenkäten där medskapandeindex ingår.					
Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	44 %	29 %	35 %	100 %	2015
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	85 %		100 %	100 %	2015
Analys Frågan är fortsatt högprioriterad för förvaltningen och vi har en nolltolerans mot diskriminering. Alla enheter kommer även under 2016 att diskutera diskriminering på arbetsplatsen på APT och formulera egna förhållningssätt för att kunna upptäcka och förhindra diskriminering innan det sker. Även processer som löneöversyner, rekrytering och rehabilitering kommer att granskas för att arbeta icke diskriminerande.					
Ledarskapsindex	80		81	78	2015
Analys Det är förstas gången indikatorn avrapporteras och förvaltningens resultat överstiger kommunfullmäktiges med två procentenheter. Samtliga verksamheter ska ta fram en plan för fortsatt arbete med medarbetarenkäten där ledarskapsindex ingår.					
Motivationsindex	83		84	82	2015
Analys Det är förstas gången indikatorn avrapporteras och förvaltningens resultat överstiger kommunfullmäktiges med en procentenhet. Samtliga verksamheter ska ta fram en plan för fortsatt arbete med medarbetarenkäten där motivationsindex ingår.					
Sjukfrånvaro	7,9 %	7,7 %	7,0 %	4,4 %	VB 2015
Analys Siffror från november då decembersiffrorna inte kommit ännu.					
Sjukfrånvaro dag 1-14	1,8 %		1,85 %	tas fram av nämnden	VB 2015
Analys November siffror.					
Styrningsindex	84		85	82	2015
Analys Det är förstas gången indikatorn avrapporteras och förvaltningens resultat överstiger kommunfullmäktiges med två procentenheter. Samtliga verksamheter ska ta fram en plan för fortsatt arbete med medarbetarenkäten där styrningsindes ingår.					

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen avvaktar samarbete centralt			
✓	Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen avvaktar samarbete centralt			
✓	Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldrenämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Förvaltningen avvaktar samarbete centralt			
✓	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Arbetet med att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete tas upp i jämställdhets- och mångfaldsplanen.			
✓	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Under året har 6 personer studerat till förskollärare			

Nämndmål:

Förvaltningen har bra anställningsvillkor

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen är en bra arbetsgivare som erbjuder anställningsvillkor som medför att fler vill arbeta i förvaltningen.

Enligt förvaltningens flextidsavtal erbjuds flexibel arbetstid för att främja medarbetarens möjligheter att påverka och ta ansvar för sin arbetstid och sina åtaganden.

Förvaltningen arbetar med en jämlik och jämställd lönesättning enligt centrala avtal och stadens riktlinjer. Fasta heltidsanställningar är norm

Under året kommer fokus att ligga på att se över och minimera delade turer där det kan förekomma, samt arbeta för rätt till heltid.

Förväntat resultat

Medarbetare upplever att de har bra anställningsvillkor.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förvaltningen har bra anställningsvillkor. En inventering av stadsdelens deltidsanställda har genomförts för att kartlägga antalet deltidsanställda som vill gå upp till heltid. Inventeringen visade att nio av förvaltningens deltidsanställda önskar gå upp till heltid. Av dessa har fyra fått ett erbjudande om heltidsanställning vilket gör att vi uppfyllt målet med att minska antalet oönskade deltidsanställningar i förvaltningen. Normen vid nyrekrytering är heltidsanställningar.

En jämförelse har gjorts över lönenivåerna i förvaltningens största yrkeskategorier. Förvaltningen ligger i nivå med staden och över närliggande kommuners lönenivåer i stort. En särskild genomlysning har gjorts av förvaltningens barnskötare tillsammans med Kommunal. Inga behov av särskilda åtgärder framkom under genomlysningen. Förvaltningen har även genomfört en löneöversyn som i dialog med facken konstaterats förlöpt väl.

Under hösten genomfördes en lönekartläggning enligt diskrimineringsombudsmannens riktlinjer och verktyg. Kartläggningen visar inte att det finns några löneskillnader i förvaltningen baserat på kön utan alla löner är jämställda utifrån ett könsperspektiv

Enheterna har i det löpande arbetet med löneöversynen sett över sina lönenivåer.

Nämndmål:

Förvaltningen har en hållbar och hälsosam arbetsmiljö som främjar samarbete, effektivitet och verksamhetsutveckling

Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna arbetar med sin verksamhetsplanering genom delaktighet och dialog där medarbetare ges möjligheter att planera och ta ansvar för sina arbetsuppgifter och sin arbetssituation. En förutsättning är att alla känner trygghet i arbetsguppen och att forum där möjlighet att utrycka åsikter finns.

Alla medarbetare engagerar sig i det psykosociala och det fysiska arbetsmiljöarbetet och har förutsättningar att samverka i dessa frågor.

Förvaltningens chefer har en god kompetens inom området arbetsmiljö och arbetar aktivt med det förebyggande, främjande samt rehabiliterande hälsoarbetet. Det systematiska

arbetsmiljöarbetet drivs genom samverkan med fackliga organisationer samt alla medarbetare.

Förväntat resultat

Hållbara, hälsosamma och effektiva arbetsplatser.
Sjukfrånvaron minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att verksamheten har en hållbar och hällsosam arbetsmiljö som främjar samarbete, effektivitet och verksamhetsutveckling.

Inom förvaltningen har arbetet för att stödja friskfaktorer handlat om att skapa förutsättningar för medarbetarna att kunna ta ansvar för sin egen hälsa. Förvaltningens hälsofrämjande arbete handlar om att erbjuda stöd utifrån individuella behov. Samtliga av hälsans olika dimensioner omfattas (fysiska, psykiska/mentala, sociala/samarbete, existentiella/känslan av sammanhang.)

Exempel på hälsofrämjande aktiviteter i verksamheterna är gemensamma stavgångspromenader vid förlängd lunch, utbildade friskvårdscoacher i personalgruppen som bidragit genom att uppmuntra och stimulera medarbetarna till en god hälsa. Fokusgrupp Hälsa har drivits som ett utvecklingsprojekt i utvalda arbetsgrupper inom Äldre- och funktionsnedsättning medan andra enheter har sett över arbetsbelastning och genom flexibla scheman verkat för att skapa delaktighet och jämnare fördelning av arbetsuppgifter inom gruppen.

Samtliga medarbetare i förvaltningen har tillgång till olika friskvårdserbjudanden. Medarbetare uppmuntras av arbetsgivaren att använda friskvårdstimme och friskvårdsbidrag. Flera enheter arbetar aktivt för att underlätta för medarbetarna att kunna utnyttja sin friskvårdstimme.

Förvaltningens övergripande arbete innefattar bland annat tydliga roller och förväntningar kopplat till uppdraget genom struktur för delaktighet i verksamhetsplanering och medarbetaråtaganden utifrån verksamhetens mål. I samband med formulering av medarbetaråtaganden har även individuella kompetensplaner upprättats. En möjlighet att påverka sin egen arbetssituation genom olika forum, t ex pedagogiska möten, kvalitetsgrupper och miljögrupper har bidragit till engagemang och gemenskap. Arbetsplatsträffar har genomförts på alla enheter vilket gör att alla medarbetare har möjlighet att delta i dialog om sin arbetssituation. Arbetsmiljön är en stående punkt på arbetsplatsträffarna.

Handledning erbjuds kontinuerligt i arbetsgrupper som arbetar nära klienter/brukare. Detta bedöms förebygga stress och främja kompetensutveckling genom ett ömsesidigt lärande inom arbetsgruppen. På vissa enheter erbjuds reflektionstid inom arbetsgruppen vid arbetsdagens slut, i syfte att avlasta och stödja medarbetarna. Förvaltningen har också under året erbjudit medarbetarna kostnadsfri utbildning i stresshantering. Enheter där medarbetarna själva lägger upp sitt arbete och tar mycket eget ansvar har särskilt uppmuntrat sina medarbetare att delta. Utökade möjligheter för användandet av friskvårdsbidraget har även genomförts.

Förvaltningens arbete för att minimera riskfaktorer i arbetsmiljön och säkerställa en god arbetsmiljö samt förebygga sjukfrånvaro har sin utgångspunkt i förvaltningens arbetsmiljökalender med styrda aktiviteter för arbetsplatsträffar, samverkansgrupper och

förvaltningsgrupp, vilket ger struktur och systematik i arbetet. Nya chefer får på chefsintroduktionen utbildning i ämnet arbetsmiljö samt hur proaktivt arbete inom området bedrivs inom förvaltningen. Arbetsmiljöarbetet sker i dialog mellan chef, medarbetare och skyddsombud. Vilka insatser som främjar en hållbar och hälsosam arbetsmiljö varierar mellan förvaltningens verksamheter beroende på deras olika utformning och sammanhang. Men alla enheter har på olika sätt satt mål och ordnat aktiviteter med fokus på hälsosamma, hållbara arbetsplatser.

Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har genomförts under hösten 2015. Kontinuerliga utbildningstillfällen för medarbetare i bland annat RISK, systematiskt brandskyddsarbete och första hjälpen genomförs som en del i det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet.

Utmaningar för arbetsmiljön inom flera verksamheter har dels varit hög personalomsättning dels hot och våldsincidenter. Hög personalomsättning kan i sig utgöra en arbetsmiljörisk, varför detta varit en prioriterad fråga för berörda chefer som vidtagit förebyggande åtgärder, exempelvis utökat stöd för introduktion av nyanställda genom samordnarfunktioner men också genom särskilt utformad handlingsplan för att ha kapacitet att täcka upp vid vakanser.

Handlingsplan för att förebygga och hantera hot och våldsincidenter i arbetet finns på varje enhet och revideras årligen enligt förvaltningens arbetsmiljökalender. Incidenter anmäls i incidentrapporteringssystemet RISK. Polisanmälan görs vid brott. Utöver detta tas medarbetaren om hand vid incident enligt utformade rutiner. Under året har också en särskild utbildningsinsats kring hot och våld genomförts inom avdelningarna Individ och familj respektive Äldre och funktionsnedsättning.

Den psykosociala arbetsmiljön undersöks genom medarbetarenkäten och det förebyggande arbetet har planerats genom dialog i respektive arbetsgrupp, vilket utmynnat i handlingsplaner enhetsvis.

Arbetet med sjukfrånvaron har prioriterats i förvaltningen och har omfattat såväl förebyggande som främjande och rehabiliterande insatser. Stadens rehabiliteringsprocess följs. Detta har gett resultat på korttidssjukfrånvaron där förvaltningen uppnått årsmålet. Dessvärre har långtidsfrånvaron ökat något och förvaltningen når inte upp till målet men har haft en lägre ökning än många andra stadsdelar.

Sjukfrånvarostatistik och rehabiliteringsplaner följs upp månatligen av respektive enhetschef tillsammans med HR.

Utbildning för chefer i stadens rehabiliteringsprocess har genomförts under hösten 2015.

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har rätt kompetens för uppdraget

Uppfylls helt

Beskrivning

Enheten använder kompetensbaserad rekrytering, för att rekrytera personer med rätt kompetens som matchar verksamhetens behov. Medarbetarnas kompetensutvecklingsbehov inventeras i samband med medarbetarsamtalet. Medarbetarna har ett ansvar att själva påtala

behov av kompetensutveckling.

Nyanställda får en planerad introduktion som ger möjligheter att lära sig arbetet på ett bra sätt.

I samband med veckomöten finns tid avsatt för att kunna lära av varandra. Medarbetarna uppmuntras att delta i kompetenshöjande aktiviteter, såsom utbildningar, nätverk, examinatorsuppdrag osv.

Förväntat resultat

Medarbetare och chefer med kompetens för sitt uppdrag bedriver en effektiv verksamhet

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att medarbetare och chefer har rätt kompetens för uppdraget. Medarbetarsamtal har genomförts med fokus på ett gemensamt ansvar för individernas kompetensutveckling kopplat till verksamhetens behov och individens mål för året. Förvaltningens chefer arbetar med kompetensbaserad rekrytering och säkerställer på så vis att personer med rätt kompetens rekryteras.

Vid nyanställning erbjuds varje medarbetare att delta vid en förvaltningsövergripande introduktionsdag som anordnas halvårsvis. Inom enheterna läggs stor vikt vid att nyanställda får en gedigen introduktion med individuellt anpassat introduktionsschema samt handledning av en mentor. Nyanställda chefer har erbjudits chefsintroduktion med introduktionstillfällen till stabsfunktionerna.

Medarbetare och chefer har erbjudits olika kompetenshöjande utbildningsinsatser på såväl grupp- som individnivå. Chefer har på gruppnivå erbjudits utbildningsinsatser i kompetensbaserad rekrytering, praktisk ekonomi, hot och våld, rehabilitering samt arbetsmiljö. Chefer har på individnivå erbjudits ledarskapsutbildning med extern leverantör.

En rad olika utbildningsinsatser för medarbetare har genomförts utifrån individuella behov. Exempel på genomförda utbildningsinsatser är vidareutbildning till förskollärare samt barnskötare, pedagogisk dokumentation, flerspråkighet inom förskolan, MI, fritidsledarskap, våldsbejakande extremism och radikalisering, dokumentation, IT, våld i nära relationer och demens. Studiebesök har gjorts på andra förvaltningar inom staden samt verksamheter utanför staden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla chefer använder metodiken kompetensbaserad rekrytering i alla rekryteringsprocesser för att säkerställa att förvaltningen rekryterar kompetens som är rätt för uppdraget	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Arbetssättet och verktyget är implementerat och används i förvaltningen.				
✓	Alla chefer diskuterar kompetens kopplat till uppdrag i medarbetarsamtalet	2015-01-01	2015-03-31	
Analys Alla chefer har tillsammans med sina medarbetare diskuterat alla individers enskilda mål kopplat till enhetens uppdrag och även kompetens kopplat till det. Under året har arbetet följts upp.				

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla nyanställda i förvaltningen får en genomarbetad och relevant introduktion	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Förvaltingen har en genomarbetad rutin för introduktion av nyanställda som sedan kompletteras med det enhetsspecifika för att ge en så relevant introduktion till den nya arbetaplatsen som möjligt. Detta samt att förvaltningen genomfört två heldagar med en gemensam introduktion under 2015 ger nyanställda en god introduktion.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen” genom att alla människor som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter bemöts med respekt utifrån allas lika värde och rättigheter. Förvaltningen har, utifrån barnkonventionens intentioner, ett tydligt barnperspektiv. Inom enheten Ekonomiskt bistånd pågår arbete med att i större utsträckning integrera barnperspektivet i verksamhetens arbete.

Chefer har utbildats i barnkonventionen och förskolorna arbetar aktivt med barns inkludering och inflytande. Barn involveras i processer som rör deras vardag och sätts i fokus vid beslut och åtgärder som berör barn enskilt eller i grupp. Minoritetslagstiftningen följs och nationella minoriteter informeras om sina rättigheter.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Förvaltningen har inte kallats till samarbete.

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar utifrån mänskliga rättigheter och barnkonvention

Uppfylls helt

Beskrivning

Samtliga verksamheter som arbetar med barn och unga utgår ifrån barnkonventionens portalparagrafer. Alla chefer får utbildning i barnkonventionen. Arbete som berör barn och ungdomar grundar sig i ett tydligt barnperspektiv, där barn och ungdomars behov särskilt beaktas och ligger i linje barnkonventionens intentioner. Barnkonventionens intentioner

uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder som berör ett enskilt barn eller en grupp barn. Utifrån mognad och ålder involveras barnen i olika beslut och processer som rör deras vardag.

Barn och unga kommer till tals i utredningar och vid uppföljning av insatser.

Minoritetslagstiftningen följs.

Förväntat resultat

Alla som kommer i kontakt med förvaltningens upplever att de bemöts med respekt utifrån att de är lika i värde och har lika rättigheter.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att förvaltningen arbetar utifrån mänskliga rättigheter och barnkonventionen. I allt arbete, i alla ställningstaganden och prioriteringar arbetar förvaltningen för att stärka de mänskliga rättigheterna och för att följa barnkonventionens intentioner. I ärenden om ekonomiskt bistånd arbetar förvaltningen för att säkerställa att barnkonventionens intentioner följs i utredningar och beslut där barn är berörda och att dessa överväganden dokumenteras. Förvaltningen deltar i en arbetsgrupp centralt i staden för att implementera arbetsmetoder att få med barnens röst i utredningar om ekonomiskt bistånd. Uppföljning och utveckling av arbetet med BBIC och Signs of safety sker kontinuerligt för att säkerställa att barnen synliggörs och involveras under utredningen och i insatser. När det gäller insatser riktade till vuxna säkerställs barnperspektivet genom bland annat att det finns goda rutiner för informationsöverföring gällande oro för barn. Som ett led i förvaltningens arbete med att sätta barnet i fokus och ha ett tydligt barnperspektiv enligt barnkonventionens intentioner har stadsdelens chefer har utbildats i barnkonventionen. Förvaltningen arbetar med hänsyn till minoritetslagstiftningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld” genom att öka insatserna mot diskriminering och arbeta förebyggande mot våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott. Personer som utsatts för hot och våld i nära relationer får ett bra bemötande och erbjuds det stöd och skydd som de behöver. Förvaltningen har samlat arbete mot våld i nära relationer till ett specialistteam inom enheten för ekonomiskt bistånd. Relationsvåldsteamet startade i november 2015. Våldsutsatta i stadsdelen som gör en polisanmälan hos Västerortspolisen har möjlighet till stöd från Relationsvåldscentrum (RVC).

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	126 st		126 st	tas fram av nämnden	2015

Nämndmål:

Individer som utsätts för våld i nära relation erbjuds stöd i sin livssituation

Uppfylls helt

Beskrivning

Behovet av skydd och stöd utreds och insatser i form av stödsamtal ges. Våldsutövare har möjlighet till stödsamtal och behandling.

Förvaltningens samordnare för våld i nära relationer arbetar med att öka kunskapen och förståelsen för våldet och dess processer. Samordnaren kommer även utveckla rutiner och metoder för att inventera målgruppen.

Arbetet med att stärka barnperspektivet för barn och ungdomar som bevittnar/ utsätts för våld i nära relationer utvecklas.

Förväntat resultat

Personer som utsätts för hot och våld i nära relation blir bra bemötta och får det skydd och stöd de behöver.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att individer som utsätts för våld i nära relationer erbjuds stöd i sin livssituation.

Förvaltningen har samlat arbete mot våld i nära relationer till ett specialistteam inom enheten för ekonomiskt bistånd. Relationsvåldsteamet startade i november 2015 efter att succesivt tagit över ansvaret.

Personer som söker hjälp utifrån hot- och våld i nära relationer tas emot med god tillgänglighet och gott bemötande. Utifrån genomförd riskbedömning med stöd av utredningsinstrumentet FREDA tillgodoses behov av akuta skyddsinsatser omgående. Personen erbjuds stödsamtal och hjälp med att få kontakt med andra aktörer. Samtliga enheter inom avdelningen för Individ och familj och samt Beställarenheten för äldre och funktionsnedsättning har deltagit i förvaltningens nätverk för våld i nära relation. Våldsutsatta i stadsdelen som gör en polisanmälan hos Västerortspolisen har möjlighet till stöd från Relationsvåldscentrum (RVC).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en tillgänglig stad för alla” genom att verka för alla invånares rätt till delaktighet och tillgänglighet. Medarbetare utbildas i frågor om bemötande och intersektionalitet. Stockholms stads bemötandeguide och program för delaktighet efterlevs. Brukare blir väl bemötta, får insatser av god kvalitet och har inflytande över sina insatser. Efter behovsprövning kan brukare erbjudas en stödperson/kontaktperson som tillgodoser brukarens behov av hjälpmedel och ger personligt stöd för information och kommunikation. Metoder utvecklas för att förenkla för brukare att svara på den årliga brukarundersökningen, genom detta höjs svarsfrekvensen och med det resultatsäkerheten. Handlingsplaner har upprättats över de områden i brukarundersökningen där resultatet varit mindre bra.

Förebyggande stöd finns för brukare och närstående. Anhörigstöd utformas enligt Stockholms stads program för stöd till anhöriga och anordnas i olika former utifrån individanpassade behov. De öppna dagverksamheterna utökas och utvecklas med syfte att främja social gemenskap, goda matvanor och friskvård. Frivillig- och intresseorganisationer bjuds in till samverkan.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Utredningsinstrumentet DUR används till 100 procent vid varje utredning för personer med funktionsnedsättning						
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	87 %	85 %	85%	2015
Analys Resultatet är 87 procent detsamma som för år 2014 och är två procent högre än årsmålet.						

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	68 %	66 %	68 %	2015
Analys						
75 procent upplever att de kan påverka insatsens utformning. Det innebär en ökning med sju procentenheter, samt är 7 procent över årsmålet.						
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	63 %	66 %	56 %	tas fram av nämnden	2015
Analys						
Resultatet har minskat med tre procentenheter sedan förra året, men är årsmålet med 7 procent.						
	Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	74 %	89 %	67 %	tas fram av nämnden	2015
Analys						
Årets resultat har minskat med 15 procentenheter, men är högre än årsmålet. Verksamheten kommer att under året arbeta med att höja resultatet.						
	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	94 %	84 %	90 %	89 %	2015
Analys						
Upplevelse av trygghet har ökat med 10 procentenheter och resultatet är högre än årsmålet som var 90 procent.						
	Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	83 %	84 %	85 %	2015
Analys						
Andelen som har svarat att de är nöjda med sin dagliga verksamhet i helhet är 84 procent, en ökning med en procentenhet, samt i samma nivå årsmålet. Brukare som svarat själva är mer nöjd än när anhöriga och närstående har svarat. Analys pågår och en handlingsplan ska tas fram för ökad nöjdhet bland anhöriga och närstående.						

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	100 %	100 %	88 %	2015
Analys						
Resultatet är något högre än genomsnittet, 87 procent för hela staden. Det är dock en minskning 10 procent jämfört med de 100 procent som noterades 2014.						
◆	Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	87 %	88 %	83%	2015
Analys						
80 procent nöjda brukare att jämföra mot 87 procent året innan. Överlag är årets nöjdhet sämre på samtliga punkter med undantag från frågan gällande biståndshandläggarens bemötande där instämmandegraden är 10 procentenheter högre. Analys pågår och handlingsplan ska upprättas med målsättning att höja resultatet.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpta hinder	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Utifrån stadsdelens reinvesteringsplan har detta arbete skett löpande under året.				

Nämndmål:

Alla invånare har rätt till delaktighet och tillgänglighet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar strukturerat för att utveckla kvaliteten i verksamheten. Metoder kring den årliga brukarundersökningen utvecklas så att fler brukare kommer till tals. I bedömningen av måluppfyllelse ska kvalitetsfaktorer som tex kompetens, bemanning och kontinuitet följas upp.

Personer med funktionsnedsättning ges ett värdigt bemötande. Utbildningsinsatser på basnivå för medarbetare, gällande bemötandefrågor och kunskap om intersektionalitet (hur olika faktorer som funktionalitet, kön eller etnicitet samverkar) genomförs.

Individuell behovsprövning vid ansökan om ledsagning och kontaktperson för de som har insatsen bostad med särskild service verkställd. Tidigare beslutade inskränkningar gällande ledsagning under semester ska återställas.

Rätt till en stödperson i bostad med särskild service.

Möjligheten till daglig verksamhet upp till 67 år utreds.

Förväntat resultat

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning innehållande sju mål/resultat uppnås.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att alla brukare är delaktiga och har god tillgänglighet. Alla brukare i bostad med särskild service har en namngiven stödperson, som fått ett tydligare samlat ansvar. Stödpersonen tillgodoser brukarens behov av hjälpmedel och personligt stöd för kommunikation och information. Stödet har resulterat i att brukarnas delaktighet har ökat i deras vardagsplanering.

Verksamheterna har regelbundna Boråd, brukarmöten, för delaktighet i gruppbostaden

I dagliga verksamheten påbörjades arbete med att hjälpa brukare att förklara ord som är svåra att förstå i brukarenkäten, med enklare ord och vid behov bilder med målsättning att öka svarsfrekvensen, tyvärr minskade deltagandet något.

Alla verksamheter på daglig verksamhet har APT för brukarna, ett forum för inflytande i den egna verksamheten. Medarbetare på dagligverksamhet har genom Carpe forum deltagit i utbildning om delaktighetsmodellen för att skapa ytterligare inflytande och delaktighet för brukarna.

Arbetet med att synliggöra hur maktstrukturer påverkar det sociala arbetet, intersektionalitet, har påbörjats.

Deltagande på daglig verksamhet upp till 67 år erbjuds vid behov och önskemål.

På Beställarenheten arbetas det aktivt med det goda bemötandet, vilket är ett återkommande tema handledning och metodutveckling. Brukaren ges möjlighet till inflytande och delaktighet i utredning och val av insatser.

Handläggarna informerar muntligt och skriftligt om utbud och rådande valfrihet vid varje utredningstillfälle. De lämnar stadens aktuella informationsmaterial samt tipsar om stadens hemsida, Jämför Service, och erbjuder opartiskt stöd vid val av utförare. I utredningen antecknas att information givits om valfrihetssystemet.

Auktoriserad tolk används när brukaren inte behärskar svenska språket. Information lämnas om stadsdelens öppna verksamheter. Alla brukare har en namngiven handläggare. Alla handläggare har egna telefontider och utöver detta finns en mottagningstelefon bemannad dagligen. Information finns tillgänglig för personer med finska som modersmål.

Nämndmål:
Brukaren får insatser av god kvalitet

Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetsmetoder utvecklas och implementeras i syfte att få en ökad svarsfrekvens och därmed även ett säkrare resultat av brukarundersökningarna. Handlingsplan upprättas för de områden i brukarundersökningen där resultatet varit mindre bra. Kompetens, bemanning och kontinuitet följs upp i bedömningen av måluppfyllelse i brukarundersökningen

Brukare och deras företrädare uppmuntras att lämna synpunkter och klagomål på verksamheten. Synpunkterna systematiseras för att ge en samlad bild

Fortsatt arbete med implementering av Stockholms stads bemötande guide.

Andelen ekologisk mat ska öka i stadens LSS-verksamheter

Förväntat resultat

Fler brukare kommer till tals genom att svarsfrekvensen på stadens brukarenkät ökar. Resultatet av brukarundersökningen används i arbetet med enheternas kvalitetsutveckling.

Synpunkter och klagomål systematiseras och åtgärdas.
Tillgänglighet, kontinuitet och bemötande är gott och det finns en väl fungerande kommunikation mellan brukare och medarbetare.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukaren får insatser av god kvalitet. Handlingsplaner har upprättats för de områden i brukarundersökningen som behöver utvecklas. Handlingsplanen kommer att följas upp på brukarnas APT, brukarnas Boråd och anhörigträffar. Brev har skickats till brukarnas ställ företrädare/ anhöriga för att informera om vikten av att delta i brukarundersökningen i verksamheternas arbete med att ge insatser av god kvalitet. Deltagandet i årets brukaundersökning minskade något, trots olika vidtagna åtgärder med målsättning att öka svarsfrekvensen. Positivt var att 97 procent av brukarna har svarat att de vet vem som är sin stödperson. Det är ett resultat av att enheten under året arbetat med att förtydliga stödpersonens uppdrag.

Likaså informeras brukare och företrädare om möjligheten och värdet att lämna synpunkter och klagomål för det systematiska kvalitetsarbetet på enheterna.

Daglig verksamhet arbetar för god hälsa där brukare har möjlighet att hitta en fysisk aktivitet som just han/hon tycker om. Det har resulterat i att samtliga brukare har någon fysisk aktivitet under veckan. Två gånger per år har verksamheten idrottsdagar som är inspirationsdagar för olika idrottsaktiviteter

Kompetenshöjningar för medarbetare har skett på olika sätt och utifrån behov bland annat grundkurs i Autism, åldrande inom utvecklingsstörning, kommunikation inom autism-spektra, teckenkommunikation samt lågaffektivt bemötande och autism.

Daglig verksamhet har på börjat ett nytt arbetssätt för medarbetarna, kallat vardagslärande. I vardagslärandet har aktuella ämnen inom bemötandeområdet, såsom låg affektivt bemötande och kommunikations diskuterats och erfarenheter utbytts. Målsättningen med vardagslärandet är ökad kunskap i hela verksamheten. Verksamheterna har även gjort studiebesök på en andra dagliga verksamheter. Medarbetare på en verksamhet har haft extern metodhandledning.

Under året har dagliga verksamheten anställt en biträdande enhetschef och ytterligare en till kommer att rekryteras. Deras nära arbete med tillsammans medarbetarna med bland annat arbetssätt och metod frågor kommer att bidra till ökad kvalitet.

Kontinuiteten är god i verksamheterna inom funktionsnedsättning, personalomsättning och sjukfrånvaron är låg.

Medarbetarna uppmuntrar brukarna att köpa ekologiska matvaror. Brukare är med och handlar ekologiska varor och ser vilka varor som finns som ekologiskt alternativ. Det går ännu inte att mäta huruvida brukarna ökat inköp av ekologiska matvaror. Verksamheterna köper ekologiska matvaror till gemensamma måltider.

I målsättningen insatser av god kvalitet i beställarenheten får brukarna information på ett sådant sätt att den enskildes förväntningar överensstämmer med beslutets verkställighet.

Nämndmål:
Brukaren har inflytande över insatserna

Uppfylls helt

Beskrivning

Brukaren och deras företrädare har ett stort inflytande över insatsernas genomförande och uppnår sina individuella mål genom att tillsammans med kontaktpersonen delta i utformandet av den egna genomförandeplanen.

Medarbetarna är införstådda med och har kunskap om syftet med den sociala dokumentationen samt vad som ska dokumenteras.

Förvaltningen arbetar enligt Stockholms Stads program för delaktighet.

Förväntat resultat

Brukare och deras företrädare är delaktiga i utformandet av genomförandeplanen. Brukaren har en aktuell genomförandeplan för beviljade insatser och den löpande sociala dokumentationen är tillräcklig, väsentlig och korrekt.

Folkhälsoperspektivet är integrerat i biståndsbedömningen och i verksamheterna.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att brukaren har inflytande över insatserna. I handläggarnas utredningsmodul, DUR, beaktas folkhälsoperspektivet. DUR ökar den enskildes möjlighet till inflytande och delaktighet under utredningsprocessen. Beviljade insatser följs upp årligen.

Brukarna har ett stort inflytande över insatsernas genomförande. Genomförandeplanerna följs

upp minst en gång per år tillsammans med brukaren, stödpersonen och legal ställföreträdare. Fortbildning för medarbetarna pågår i socialdokumentation och genomförandeplaner utifrån nya bestämmelser i SOSFS 2014:5.

Frida gruppens dagliga verksamhet har utvecklat ett nytt intervjumaterial om självständighet att använda i samband med nya målsättningar vid uppföljning av genomförandeplaner. I enhetens kvalitetsarbete genomförs stickkontroller på antalet aktuella genomförandeplaner. På teammöten följer man upp brukarnas inflytande i genomförandeplanen.

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning och Stockholms stads bemötandeguide, som har målsättning att brukarna får komma till tals och att de känner sig väl bemötta.

Nämndmål:
Tillgång till förbyggande stöd finns för brukare och närstående

Uppfylls helt

Beskrivning

Informations- och stödinsatser på finska finns utifrån bestämmelserna om finska förvaltningsspråket.

Anhörigkonsulenten informerar, arrangerar utbildningar och anhörigcirklar samt bygger nätverk. De utbildade anhörigombuden bidrar till att stödet är individualiserat och utgår från ett genusperspektiv, att det är flexibelt, av hög kvalitet och ges vid rätt tidpunkt. Stockholms stads program för stöd till anhöriga ligger till grund för arbetet med anhörigstöd. Förvaltningen utformar insatserna utifrån behoven hos både brukare och närstående.

Öppen dagverksamhet utökas och utvecklas med inriktning på förebyggande insatser. Frivillig- och intresseorganisationer inbjuds till samarbete.

Förväntat resultat

Anhörigkonsulenten arbetar med uppsökande verksamhet. Anhörigstöd ordnas i olika former

De öppna dagverksamheterna utökas och utvecklas. De ska främja social gemenskap, goda matvanor, och friskvård. Samarbetet med frivillig- och intresseorganisationer leder till att fler brukare ges möjlighet att ta del av verksamheten.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att tillgång till förebyggande stöd finns för brukare och närstående. Anhörigkonsulenten har under perioden haft vägledande samtal för att stötta närstående samt i olika sammanhang informerat om vilket anhörigstöd som finns att tillgå.

Anhörigkonsulenten har anordnat gemensamma aktiviteter bl. anhörigcirklar, anhörigcafé, bedrivit uppsökande verksamhet, informerat och erbjudit enskilda samtal med närstående, per telefon, via hembesök eller på medborgarkontoret. En av anhörigcirklarana har genomförts för yngre dementa. Genom anhörigkonsulentens olika verksamheter och via de olika samarbetsytorna samt de utbildade anhörigombuden erbjuds en god möjlighet till individuellt

anpassat anhörigstöd.

Verksamheter tillhandahåller information om att anhörigstöd finns och anhörigkonsulentens uppdrag. Information finns tillgänglig för personer med finska som modersmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Stockholm är en demokratisk stad där medborgare har inflytande” genom att aktivt verka för att medborgarna upplever att de har inflytande över sin närmiljö och att de kan delta i och påverka demokratin. Arbetsformer utvecklas för att öka delaktighet, inflytande och social sammanhållning inom utsatta stadsdelsområden. Stadsdelsförvaltningen deltar på Tensta Marknad med ett demokratitorg där besökare informeras om vilken service olika samhällsfunktioner erbjuder samt hur man som boende kan vara med och påverka. Även paneldebatter samt föreläsningar anordnas. Ett strategiskt demokratiarbete har påbörjats med fokus på att vidareutveckla samarbetet med det civila samhället för att därigenom nå personer och grupper i stadsdelen som idag saknar viktig samhällsinformation. Prioriterade grupper är förstagångsväljare och nyanlända. Ett civilt råd har startats i samverkan med det lokala föreningslivet. Förvaltningen har anställt en demokratisamordnare.

Under sommaren drev förvaltningen demokratiprojekt tillsammans med sommarjobbande ungdomar. Stadsdelsnämnden ger, tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, verksamhetsbidrag till föreningar som i samverkan med förvaltningen arbetar mot religiös radikalisering.

Nämndmål:

Demokratin stärks och medborgarna har inflytande

Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver inom ramen för sitt uppdrag ett aktivt arbete för att stärka demokratin. Alla medborgare är informerade om hur de kan delta i och påverka demokratin. Medborgarnas inflytande över sin närmiljö förstärks och möjligheten att genomföra medborgarförslag ökar. Förvaltningen ser över formerna för att inrätta ett medborgarråd. Förvaltningen samarbetar med medborgarna genom olika samverkansformer och att erbjuda en nära service iform av Medborgarkontor.

Förväntat resultat

Medborgarna upplever att de kan påverka påverkar vad som sker i området.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att demokratin stärks och medborgarnas inflytande ökar.

I mars gav nämnden förvaltningen ett demokratiuppdrag. Uppdraget innefattade att genom särskilda aktiviteter utveckla den demokratiska kulturen i stadsdelen. Under året har därför verksamheten vid Medborgarkontoret prioriterat arbetet med att ge samhällsinformation till nyanlända. För att öka informationen till medborgarna om deras demokratiska rättigheter så har Demokratitorg varit en del av Tensta Marknad vilket utgjorde aktiviteter i demokratins förtecken som arrangerades i ett tält. Demokratitorget blev också ett nytt inslag vid Spånga julmarknad.

Under året genomfördes en demokratiundersökning för att få kunskap i hur stor grad det fanns kännedom hos stadsdelens medborgare om det demokratiska statsskicket i Sverige. Resultatet påvisade på att förståelsen för den representativa demokratin och möjligheten att påverka genom ett röstdeltagande generellt är begränsad bland stadsdelens medborgare, även om det naturligtvis på individnivå fanns stora skillnader i kunskap och förståelse.

Under december månad avslutades slutligen rekryteringen av en demokratisamordnare påbörjade ett arbete med att ta fram ett lokalt utvecklingsprogram för Spånga-Tenstas demokratiutveckling.

Ett Civilt Råd etablerades under året. Det civila rådet i stadsdelen Spånga-Tensta har som främsta syfte att vara en samverkansmodell mellan civila samhället och förvaltningen. Avsikten är att stärka det lokala föreningslivet samt att öka förståelsen för det demokratiska samhället och möjligheten att påverka sina livsvillkor genom valdeltagande. Rådet ska också ge möjlighet för de boende i området att påverka sin närmiljö samt stärka föreningslivets roll som dialogpart för medborgarna. Från civilsamhället deltar föreningar som verkar i Spånga Tensta och från förvaltningen deltar stadsdelens demokratisamordnare, kultursamordnare och avdelningschefen för Stadsdelsutveckling. Rådet har genomfört en handfull möten och det har lett till att det under december 2015 startades ett kvinnocafé och att föreningar och det civila samhället i Spånga fångades upp bättre än tidigare år.

Arbetet med att utveckla ungdomshuset Blå huset till ett kulturnav i stadsdelen har påbörjats. Under sommaren drev förvaltingen ett demokratiprojekt tillsammans med sommarjobbande ungdomar. Projektet skapades och anordnades av förvaltningen för att undersöka hur demokrati uppfattas i området och vad demokrati betyder för de boende, även ur behovet att ge ungdomarna en möjlighet att höras. Att utforska begreppet demokrati och vad de betydde för dem ur deras synvinkel. Projektet genomfördes i form av studiebesök, intervjuer med politiker, fältare och boende. Ungdomarna skapa en blogg där ungdomarna själva valde de frågor de ville lyfta utifrån genomförda intervjuer och studiebesök. Bloggen heter https://demokratisthlm.wordpress.com .

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Uppfylls helt

Analys

Kommentar

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande” genom att främja det lokala kulturlivet, stärka kulturen och verka för att alla medborgare har möjlighet att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Föreningsverksamhet uppmuntras och samarbeten med det lokala föreningslivet skapar ett varierat kulturutbud. På förskolan uppmuntras barnen att utveckla sin kreativitet i projekt och temaarbeten genom olika estetiska uttryckformer.

Parklekarna i stadsdelen fyller en viktig funktion som kulturell mötesplats. Under året har en rad kulturella aktiviteter arrangerats i parklekarna såsom parkteater, vårfest, parkernas dag och Hiphop-festival. Under skolloven har fältenheten anordnat aktiviteter av kulturell karaktär för barn och unga och på de öppna fritidsverksamheterna erbjuds möjlighet till eget skapande under terminerna. Inom äldreomsorgen erbjuds olika former av sociala och kulturella aktiviteter utifrån de medverkandes önskemål och förmågor.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	68 %		65 %	fastställs 2015	2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen planerar uppbyggnad av en ny fritidsgård med inriktning på aktiviter för flickor				

Nämndmål:

Boende och brukare har tillgång till kultur och eget kulturskapande

Uppfylls helt

Beskrivning

Det lokala kulturlivet ska främjas och kulturen ska stärkas. Föreningsverksamhet bidrar till ökad social samvaro och integration. Genom samarbete med fritidsgårdarna, Kulturförvaltningen och det lokala föreningslivet skapas ett varierat kulturutbud som erbjuds alla barn och unga.

Alla barn i förskolan får tillgång till såväl professionelle kulturupplevelser som möjlighet till eget skapande. Stadens kulturprogram "Kultur i ögonhöjd" är en viktig del i arbetet.

Förväntat resultat

De äldre erbjuds olika former av sociala och kulturella aktiviteter samt möjlighet att komma ut på dagsutflykter.

Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Alla barn har tillgång till såväl professionella kulturupplevelser som möjlighet till eget skapande. Barnkulturplanen ”Kultur i ögonhöjd” är en viktig del i arbetet.

Inom fritiden finns ett brett utbud av kulturaktiviteter.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att boende och brukare har tillgång till kultur och eget kulturskapande.

I förskolorna sker ett arbete med en mångfald av kultur, där barn har erbjudits varierande aktiviteter. Förskolorna har under året haft samarbete med Kulturförvaltningen genom verksamheten El Sistema. Ett 70-tal femåringar från förskolor Tensta har deltagit. I El Sistema har barnen fått möjlighet att växa genom musik och varit medskapare i verksamheten. El Sistema har även inneburit täta kontakter med barnens föräldrar och hela familjen involverats och varit delaktiga i verksamheten. Förskolans huvudkulturombud har under året besökt förskolor och informerat om kulturprogrammet Kultur i ögonhöjd. Förskolornas arbete synliggjordes genom att allmänheten i Spånga-Tensta under en dag i maj bjöds in för att ta del av barns uttryck och lärande under temat Spår av barn – nu och i framtiden. Förskoleundersökningens resultat visar att föräldrars nöjdhet rörande "Jag upplever att förskolan ger mitt barn möjlighet att at del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan" ökade med 10 procentenheter.

Under året har föreningsbidrag förelats ut samt nya riktlinjer för föreningsbidrag antagits. Den nya målsättningen med föreningsbidraget är att öka jämställdheten i stadsdelen, öka kulturella evenemang, bedriva öppen verksamhet för barn och ungdomar som främjar jämlika uppväxtvillkor för unga och där de kan få vara mer delaktiga i utvecklingen av sitt närområde och i formandet av mötesplatser. För att öka jämställdheten i stadsdelsområdet ska också verksamhet för, med och av vuxna kvinnor kunna komma ifråga för bidragsgivning.

Under året har Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och Kulturförvaltningen haft som mål att BlåHuset ska blir kulturnavet i stadsdelen för barn och unga. Verksamheten ska ha en tydlig dansprofil men också erbjuda teater, instrument undervisning, bild och form, musikstudio, film och idrott.

Under hösten avslutades rekryteringen av en kultursamordnare vars uppdrag var att utveckla kulturen generellt i stadsdelen och att stödja och initiera kulturupplevelser och evenemang. Ett led i detta var att Blå Huset fick en förstärkt roll som navet i stadsdelens kulturverksamhet. Verksamheten i Blå Huset utvecklades under hösten med en tydlig dansprofil samtidigt som utbudet av teater, musikundervisning, bild och form samt idrottsaktiviteter också utgjorde en viktig del av verksamheten under hösten 2015. Kulturaktiviteterna har riktat sig mot barn och

ungdom generellt och det har också skapats aktiviteter för de särskilda målgrupperna tjejer/kvinnor och funktionsnedsatta. Kulturaktiviteterna planeras i samarbete mellan kultursamordnaren och en rad centrala aktörer. En kort sammanfattning ger vid handen att under hösten har en danskampanj genom Kulan i Blå Huset bjudit in förskolor här i stadsdelen. Dansfestivalen Tensta Dansar för barn och unga arrangerades under september till oktober. Skolor till dansföreställningar där temat har varit mänskliga rättigheter och besöktes av Stockholms stads nytillsatta Barnombudsman. Stadens program Kultur i ögonhöjd har anammats. Föreställningar och workshops för funktionsvarierade, Astro 10, har genomförts. Förutom detta har lovverksamhet under- höst och jullov skett samarbete med idrottsförvaltningen, Kulturförvaltningen och föreningar i området.

Parklekarna är i sig en kulturell mötesplats genom att ha utvecklande lekmiljöer utomhus och inomhus. Parklekarna har haft flera större och mindre kulturella arrangemang. Spontana kulturaktiviteter har barn och unga haft tillgång till dagligen. Även Fältenheten har medverkat till kultur och eget kulturskapande för barn och unga. Framför allt under loven så har fältenheten ordnat aktiviteter i kulturell anda.

Nämnden har under året baslutat om en graffittivägg vid E18 nedanför Nydalsparken.

Äldreomsorgens träffpunkt Elin har vid flera tillfällen anordnat olika former av kulturarrangemang utifrån gästernas önskemål. En cirkel om gamla Bromsten har genomförts liksom akvarellmålning, högläsning och filmvisning. Aktiviteter har funnits under hela året. Utifrån arbetsmaterialet "Bildsamtal i vardagen" har samtal förts om de konstverk som finns uppsatta i lokalerna på de båda dagverksamheterna. Materialet är utarbetat för att passa även i samtal med personer med såväl kognitiv svikt som med demensproblematik. Förvaltningen har bidragit med ekonomiska medel till samverkansgruppen PRO-SPF:s verksamhet "Guldkanten" på stadsdelens vård- och omsorgsboenden. Samverkansgruppen har även anordnat en bussutflykt under sommaren.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Lokal handlingsplan ska tas fram gällande barnkultur	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Förslag till lokal handlingsplan framtagen. Arbetet fortsätter under 2016 i samarbete med stadsdelens kultursamordnare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ”Offentligt upphandling utvecklar staden i hållbar riktning” genom att all upphandling utgår från stadens upphandlingspolicy och att det ställs höga krav på att utförare och leverantörer bidrar till god kvalitet, hållbarhet och jämlikhet. Förvaltningen deltar i flera stadsövergripande upphandlingar.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafiknämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31	

Analys
Förvaltningen har inte blivit kontaktade.

Nämndmål:
Kvalitet, hållbarhet och jämnlikhet är i fokus vid upphandling

● Uppfylls helt

Beskrivning

All upphandling genomförs i enlighet med stadens upphandlingspolicy.

Det finns en årsplan för avtals- och kvalitetsuppföljning där ansvarsfördelning, befogenheter samt rapportering till nämnden är tydlig. Förvaltningen garanterar att uppföljningen av avtal- och kvalitet följer plan.

Det ställs relevanta krav på exempelvis bemanning och utbildningsnivå bland personalen när förvaltningen handlar upp verksamhet. De anställdas rättigheter värnas och utvecklas genom att sträva efter att erbjuda jobb till långtidsarbetslösa eller utbildning och praktik till studerande. För att undvika oseriösa aktörer används ”Vita jobb-modellen”. Som princip ställer förvaltningen samma krav på upphandlad verksamhet som på sina egna verksamheter, exempelvis när det gäller antidiskrimineringskrav samt miljö- och klimatkrav. De krav som ställs på en huvudleverantör ska också gälla för underentreprenörer.

Förvaltningen ställer miljö- och klimatkrav i enlighet med serviceförvaltningens guide för giftfria varor.

Förväntat resultat

Kvaliteten i verksamheterna är god.

Förvaltningens chefer har den kunskap som krävs för att kunna genomföra upphandlingar enligt gällande regelverk.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kvalitet, hållbarhet och jämnlikhet är i fokus vid upphandling och att det systematiska arbetet bidrar till att kvaliteten i verksamheterna höjs. Förvaltningen deltar i flera stadsdelsövergripande upphandlingar. Specialistkompetens i form av upphandlare har rekryterats under året. Förvaltningen deltar i projektet effektiva inköp och har under året inventerat inköpsprocesserna inom samtliga verksamheter. Identifierat vilka som är nyckelpersoner, utbilda samt påbörja arbetet med att införa elektroniska inköp.

Under året följs nämndens avtal och entreprenörer upp kontinuerligt. Dessa uppföljningar dokumenteras och redovisas för nämnden. I bilaga x och x går att läsa om uppföljning av äldreomsorg samt fritidsverksamhet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen tillhandahåller utbildning till förvaltningens chefer i offentlig upphandling	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Med anledning av för få anmälda ställdes utbildningen in				

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Förvaltningen gör bedömningen att målet är uppfyllt då nämnden presenterar en budget i balans efter resultatöverföring. Månatliga ekonomiska avstämningar har skett på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Eventuella avvikelser från budget analyseras. Vid avvikelser tas handlingsplaner fram som följs upp efter en bestämd tid.

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Resultaträkning, mnkr	20141231	20151231	Avvikelse
Intäkter			
Försäljning, bidrag mm	-195,74	-197,1	-1,36
Summa	**-195,74**	**-197,1**	**-1,36**
Kostnader			
Köp av verksamhet, entreprenad mm	540,7	564,7	24
Personalkostnader	491,13	527,1	35,97
Lokalhyror och drift	133,68	138,9	5,22
Övriga verksamhetskostnader	37,55	40,1	2,55
Avskrivningar och finansiella kostnader	4,6	5,3	0,7
Summa	**1 207,66**	**1 276,10**	**68,44**
Totalt netto	**1 011,92**	**1 079,00**	**26,5**

Verksamhetens intäkter har ökat med 1,4 mnkr jämfört med 2014. Samtidigt har verksamhetens kostnader ökat med 68,4 mnkr. Sammantaget är det en kostnadsökning om netto 26,5 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 2,4 procent av den totala nettoomslutningen.

Förvaltningens ökade intäkter beror bland annat på ökade intäkter från migrationsverket.

Kostnaderna för köp av verksamhet har ökat med 24,0 mnkr i jämförelse med föregående år. Orsaken är att det antalet platser i vård och omsorgsboendeplatser inom äldreomsorgen har ökat samt ökade kostnader för ensamkommande flyktingbarn och boendeplaceringar. Personalkostnaderna har ökat med 35,9 mnkr och beror på personalförändringar bland annat fler handläggare på grund av ökat flyktingmottagande samt årets löneöversyn. Lokalhyror och drift har ökade kostnader om 5,2 mnkr jämfört med 2014 och avser hyreshöjningar. Övriga kostnader har ökat med 2,6 mnkr jämfört föregående år.

Ökade kostnader för avskrivningar och räntor följer planen för ökade kapitalkostnader för genomförda investeringar under verksamhetsåret. Gräns för periodiseringar av kostnader och intäkter har i detta bokslut fastställts till 50 tkr.

DRIFTVERKSAMHET, mnkr	BUDGET 2015		BOKSLUT 2015		Avvikelse
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Nämnd- och förvaltningsadm	0	44,8	-2,1	45,2	1,7
Individ- och familjeomsorg	-80,2	238,4	-78,7	240,2	-3,3
varav socialpsykiatri	*0*	*20,4*	*-5,8*	*26,6*	*-8,4*
Stadsmiljöverksamhet	0	9	-0,2	9,3	-0,1
Avskrivningar	0	5,3	0,0	3,3	2,0
Internränta	0	1,1	0,0	0,7	0,4
Förskoleverksamhet	-19,6	276,3	-17,4	277,7	-3,6
Äldreomsorg	-45,5	279,2	-45,3	284,7	-5,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-13,8	213,7	-26,5	213,5	12,9
Fritid och kultur	-0,7	29,5	-3,6	32,3	0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	-10,1	29,2	-14,6	37,3	-3,6
Ekonomiskt bistånd	-7,5	130,7	-8,8	132,0	0,0
varav handläggare	*0*	*24,8*	*0,0*	*24,8*	*0,0*
Summa	-177,4	1 257,2	-197,2	1 276,2	0,8
Ingående fond					9,8
Utgående fond					-9,6
Resultat					1,0

Stadsdelsnämnden redovisar ett bokslut med ett överskott om 1,0 mnkr efter resultatöverföring mot budget. Före resultatöverföring är utfallet ett budgetöverskott om 0,8 mnkr.

Utfallet med ett budgetöverskott om 1,0 mnkr är högre än prognosen i tertialrapport 1 och 2 som prognostiserades att vara en budget i balans efter resultatöverföring. Prognosavvikelsen efter resultatöverföring är 0,9 procent jämfört med tertialrapport 1 och 2.

Förvaltningens preliminära budget för 2015 var vid årets början netto 1045,6 mnkr. Under året har budgetens netto justeras med sammanlagt 34,2 mnkr, varav prestationsjusteringar -3,9 mnkr och övriga budgetjusteringar motsvarar 30,3 mnkr. Den slutliga nettobudgetramen för året är 1079,8 mnkr.

Resultatenheterna hade vid årets början en ingående fond om 9,8 mnkr. Den utgående fonden är 0,2 mnkr lägre, fast negativ. Resultatenheterna för förskola har förbrukat 3,6 mnkr under året medan resultatenheterna inom individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättning har

fyllt på resultatfonden med totalt 3,4 mnkr. Förvaltningen överför en resultatfond om 9,6 mnkr till 2016.

Prognos per verksamhetsområde

Nedan redovisas utfallet i mnkr för respektive verksamhetsområde mer i detalj. Prognoser i tertialrapporterna jämförs med årets och förra årets resultat i tabellerna nedan. Avvikelsen jämfört med budget är inklusive resultatfond i mnkr.

Nämnd och administration, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	2,2	0,8	1,8	1,7

Det ekonomiska utfallet visar en positiv avvikelse om 1,7 mnkr jämfört med budget.

Inom verksamhetsområdet ligger avdelningarna HR, ekonomi- och verksamhetsutveckling samt Stöd och processer. Avdelningarna ska ge ett övergripande stöd i strategiska frågor och säkra att rätt kompetens, resursanvändning och utveckling finns, samt skapa gemensamma arbetssätt.

Budgetavvikelsen beror framför allt på minskade personalkostnader på grund av att ett flertal vakanser, så som upphandlare, förvaltningschef och controller inte har blivit tillsatta under året.

Individ- och familjeomsorg, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	5,4	2,7	-2,7	-3,3

Det ekonomiska utfallet visar en negativ avvikelse om 3,3 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring. Efter resultatöverföringar var underskottet 3,5 mnkr. Detta beror på att dels kostnader för placeringar ökat samt även handläggningskostnader på grund av rådande flyktingsituation.

Barn och ungdom redovisar ett underskott om 5,4 mnkr. Underskottet förklaras av ökade kostnader för placeringar för stödboenden, jourhem och öppenvård jämfört med tidigare. Vidare är det svårt att få platser i familjehem varvid dyrare placeringar har används. Vidare får nämnden inte ersättning för samtliga kostnader vid placering av asylsökande ensamkommande flyktingbarn vilket förklarar cirka 3,0 mnkr. Dessa medel sökte nämnden budgetjustering för i samband med tertialrapport 2. Justeringen har dock inte beviljats.

Missbruk redovisar ett positivt resultat om 2,5 mnkr mot budget. Huvuddelen av överskottet förklaras av vakanser.

Utfallet för socialpsykiatrin är ett underskott om 0,4 mnkr beroende på ökade kostnader för placeringar.

Resultatenhet och utförare socialpsykiatri

Bromstensgården är helt intäktsfinansierad och är verksamhetsområdets enda resultatenhet. Bromstensgårdens har en resultatfond om 1,7 mnkr. I enlighet med stadens regler för resultatöverföringar får resultatenheten maximalt föra över 10 procent av omsättningen.

Stadsmiljöverksamhet, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	0	0	0	0

Det ekonomiska utfallet visar ett bokslut med en budget i balans.

Budgeten för stadsmiljö har under året huvudsakligen använts till underhåll av stadsdelens parker i enlighet med entreprenadavtalet.

Förskoleverksamhet inkl resultatfond, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	2,2	0	-1,2	-3,6

Utfallet visar en negativ avvikelse om 3,6 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring och ett resultat i balans efter resultatöverföring. Budgetunderskottet beror framför allt på minskade barnantal i stadsdelsnämndsområdet. Antalet inskrivna förskolebarn har under året varit 1971 för hela året. Underskottet har ökat jämfört med prognosen vilket förklarats av ytterligare minskat barnatal jämfört med prognosen i tertialrapport 2.

Vårdnadsbidraget

Kostnaderna för vårdnadsbidraget belastar inte förvaltningens budget. Kostnaderna har under 2015 varit 1,5 mnkr vilket är det lägre jämfört med 2014 då kostnaden var 2,6 mnkr.

Antalet vårdnadsbidrag har minskat under året. Antalet personer som har fått utbetalt vårdnadsbidrag under året är 540 heltid och 69 på deltid. Detta kan jämföras med 2014 då antalet var 928 heltid och 110 deltid.

Utförare

Förskolan har sju resultatenheter. Resultatenheternas ekonomiska utfall är sammantaget ett budgetöverskott om 1,8 mnkr inklusive resultatfond från 2014. Förskoleenheternas underskott är 2,4 mnkr större jämfört med tidigare prognoser.

Äldreomsorg, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	-7,6	-3,7	-5,2	-5,7

Det ekonomiska utfallet visar en negativ avvikelse om 5,7 mnkr jämfört med budget. Underskottet beror på ökade kostnader både inom hemtjänstens utförarenhet och ökade placeringar inom vård- och omsorgsboenden.

Inom äldreomsorgen har arbetet under året fortsatt med att effektivisera såväl beställarverksamheten som utförarenheterna. Dock har antalet placeringar inom vård och omsorgsboenden under slutet av året ökat. Inom beställarenheten har också ett utköp gjorts som inneburit högre kostnad än prognostiserat.

Utförarenheter

Förvaltningens utförarenheter prognostiserar ett budgetunderskott om 5,7 mnkr. Det är en ökning av prognostiserat underskott med 0,5 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Stora delar av det ökade budgetunderskottet inom kommunal hemtjänst består av för hög personalvolym i förhållande till utförda timmar. Detta gäller för både servicehuset och framförallt hemtjänst i ordinärt boende. Förvaltningen arbetar med att effektivisera verksamheten genom att slå samman och samlokalisera enheterna. Vidare arbetar man med personalplanering.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	2,9	1,8	4,6	12,9

Utfallet visar en positiv avvikelse om 12,9 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring. Beställarenheten och ledningen redovisar totalt ett överskott på 6,2 mnkr. Överskott mot budget finns bland annat inom externt köp av korttidshem för barn samt inom avlösning och ledsagning. Återsökta medel från Migrationsverket gav också mer intäkter än budgeterat.

Utförarenheter

Förvaltningens utförarenheter i egen regi har sammantaget ett ekonomiskt utfall med ett budgetöverskott om 6,7 mnkr. Budgetöverskottet finns främst inom förvaltningens två enheter för bostad med särskild service samt daglig verksamhet. Deras samlade överskott landade på 8,4 mnkr, varav 3,2 mnkr förs med i resultatfond till 2016. Förvaltningens restauranger i Tensta och Bromsten redovisade ett samlat underskott på 1,4 mnkr.

Barn, kultur och fritid mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	0	0	0	0

Utfallet visar ett nollresultat jämfört med budget.

Verksamhetsområdets budget har bland annat använts till föreningsstöd, fritidsgårdar, parklekar och kolloverksamhet.

Arbetsmarknadsåtgärder, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	0	-2,5	-3,1	-3,6

Utfallet visar ett underskott jämfört med budget på 3,6 mnkr. Underskottet avser fler feriearbeten samt tillfälliga anställningar än budgeterat för.

Ekonomiskt bistånd, mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015 - T1	Prognos 2015 - T2	Bokslut 2015
Avvikelse jämfört budget	0,1	0,9	2,1	0

Utfallet visar ett utfall i balans mot budget. Det är en försämring jämfört med tertialrapport 2 då prognosen var 2,1. Anledningen är ökade kostnader för bostäder. Motsvarande budgetavvikelsen för 2014 var 0,1 mnkr. I bokslut 2013 hade förvaltningen ett underskott motsvarande -7,2 mnkr.

Enligt den senaste statistiken har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd fortsatt att vara lägre även i december månad jämfört med tidigare prognoser under året. Antalet hushåll i december månad är preliminärt 866 och följer därmed den trend med minskade hushåll som har pågått sedan föregående år. Vid motsvarande period under förra året 2014 hade 927 hushåll sin försörjning från ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen kan konstatera att det metodiska arbetssätten har gett resultat inom verksamheten. Bland annat har enheten tagit fram ett gemensamt arbetssätt för alla inom enheten, med en tydlig struktur om att fortsätta minska antalet hushåll inom ekonomiskt bistånd. Fokus ligger på aktuella arbetsplaner och förändringsplaner samt tätare uppföljningar av samtliga klientärenden. Förvaltningens nära samverkan med arbetsförmedling och jobbtorg fortsätter. En gemensam handlingsplan är framtagen för att få fler i arbete.

I bilaga 10 redovisas ekonomiskt bistånd, utbetalt belopp, antal hushåll och kronor per hushåll.

Demokratimedel

Kommunfullmäktige beslutade i verksamhetsplan och budget att avsätta 45 mnkr till demokratiutveckling. Av dessa har Spånga-Tensta stadsdelsnämnd tilldelats 4,5 mnkr. Nämnden fattade i april beslut om vad dessa medel skulle användas till. Här följer en avrapportering av vad medlen gått till:

- Tillsätta en **samordningsresurs**. Samordnaren har till uppgift att hålla samman förvaltningens olika utvecklingsarbeten.
- Att genom medborgarkontoret ge viktig **samhällsinformation** till nyanlända flyktingar.
- **Demokratiprojekt** i samarbete med kulturförvaltningen för att öka valdeltagandet framför allt hos första och andragångsväljare. Feriearbetande ungdomar i sammarbetsprojekt som fokuserade på demokratifrågor.
- Delta på Tensta marknad. Syftet med förvaltningens deltagande är att använda Tensta marknad som en arena för att förmedla information om hur du möjlighet att ta del av. Förvaltningens medverkan ska ske i form av ett **demokratitorg** som boende i stadsdelen kan vara med och påverka. Förvaltningen ska även informera om vilken service du som boende i Stockholms stad har.
- Genomföra en **undersökning** för att identifiera vilka grupper i stadsdelen som valde att inte rösta i förra valet. Särskilt viktig att uppmärksamma är hur vi kan vi öka ungdomars, tjejers och kvinnors demokratiska inflytande och delaktighet och jämlika valdeltagande.
- Förvaltningen fick i uppdrag att inrätta ett **civilt råd**. Rådets syfte är att stärka det lokala föreningslivet och den lokala demokratin. Rådet ska även ta fram en samverkansmodell mellan det civila samhället och stadsdelsförvaltningen.
- Starta **medborgarbudget** vilket är ett samarbetesprojekt med Sveriges kommuner och landsting.
- Arbete mot **radikalisering**: Föreningsbidrag till Islamiska kultur center 90 tkr, Islamiska förbundet i Järva 140 tkr. Beslut från nämnden
- Kvarvarande aktivitet som ej genomförts är att utifrån undersökning ta fram en handlingsplan för att öka valdeltagandet.

Samordningsresurs – Demokratisamordnare	tkr
Rekryteringskostnader, Personalkostnad samt serviceförvaltningen	**100**
Lön 25 procent december och administrativa kostnader för demokratisamordnare	**25**
Samhällsinformation	
Personalkostnad för utökad samhällsinformation	**600**
Demokratiprojekt med ungdomar	
Kostnader för sommarjobbare samt handledare ink resekostnader	**500**
Demokratitorg	
Personalkostnader (tre personer - fyra månaders tid samt tretiotal i tjänst under Tensta marknad)	**830**
Scen	**100**
Kommunikationsinsatser	**80**
Bidrag till Tensta Marknadskommitté	**190**
Demokratiundersökning	
Undersökningskostnader	**125**
Personalkostnader förberedelse undersökning (en månads arbete)	**70**
Personalkostnader för arbete med unga kvinnor ska komma till tals (fem månader)	**210**
Civila rådet	
Personalkostnader för att starta upp civilt råd	**200**
Mångkulturell vintermarknad samt berättarkaffe	**200**
Medborgarbudget	
Personalkostnader samt arvoden förtroendevalda	**100**
Arbete mot radikalisering	
Bidrag till föreningar mot radikalisering	**140**
Summa:	3470

Totalt har 3,5 mnkr av de 4,5 mnkr tilldelade medlen förbrukats. För att uppnå målen om ökat valdeltagande begär förvaltningen ombudgetering av 1,0 mnkr för fortsatt demokratiarbete under 2016.

Resultatenheter

För stadens resultatenheter gäller att enheter som redovisade budgetöverskott i bokslutet 2014 får disponera detta under 2015. Omvänt gäller om enheten redovisade ett budgetunderskott i bokslutet måste det täckas under 2015. Resultatenheterna får ta med sig 100 procent av såväl över- som underskott till nästkommande år, men maximalt 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Enhetens ackumulerade överskott får inte överstiga 10 procent av bruttobudgeten.

Resultatenheter, mnkr	Prognos 2015 Tertial 2	Summa fond från 2014	Summa fond till 2015
Individ- och familjeomsorgen			
- Bromstensgården	**1,5**	**1,5**	**1,7**
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	**2,9**	**2,9**	**6,1**
- Två resultatenheter			
Förskoleverksamhet			
- sju resultatenheter 2015	**4,2**	**5,4**	**1,8**
Summa resultatenheter	**8,6**	**9,8**	**9,6**

Förvaltningen har tio resultatenheter, varav sju är förskoleenheter. Resultatenheternas fondöverföring till 2015 att bli ett budgetöverskott om 9,6 mnkr. Skillnaden mellan ingående och utgående fonden är ett uttag om 0,2 mnkr.

Resultatenheten Bromstensgården är ett överskott om 0,2 mnkr. Bromstensgården har nått gränsen enligt stadens regel om maximalt resultatöverföring och kan därmed endast föra över 0,2 mnkr.

Förskolornas resultatöverföring är 1,8 mnkr. Under året 2015 har enheterna förbrukat 3,6 mnkr av de sedan 2014 överförda resultatfonderna. De två resultatenheterna inom funktionsnedsättning har en utgående fond om 6,1 mnkr. Det är ett inarbetat överskott om 3,2 mnkr under 2015.

Resultatenheterna redovisas mer i detalj i bilaga 01.

Investeringar

INVESTERINGAR, mnkr	BUDGET	OM-BUDGET.	JUST. BUDGET	BOKSLUT	AVV.
Stadsmiljö	14,3	0,0	14,3	10,6	3,7
Maskiner och inventarier	2,8	0,0	2,8	2,2	0,6
Summa	17,1	0,0	17,1	12,8	4,3

budget 2015 finns avsatta medel om 17,1 mnkr för investeringar fördelat på 14,3 mnkr för parker och 2,8 mnkr för maskiner och inventarier.

Förvaltningen har använt investeringsramen för maskiner och inventarier till att köpa in nya möbler där behov finns. Vidare har budgetet använts till att köpa in nya möbler för den under året öppnade träffpunkten på Värsta allé. Nya möbler till samlingslokalen i Tensta servicehus. Av maskiner och inventarier har nämnden använt 2,2 mnkr.

Investeringar stadsmiljö

I budget 2015 fanns avsatta medel om (14,3 mnkr) för investeringar inom stadsmiljö. Förvaltningen har fördelat pengarna på följande investeringsprojekt under året. Under året har investeringar om 10,6 mnkr genomförts. Ombudgetering begärs för resterande 3,7 mnkr. Anledningen är att upphandlade entreprenörerna inte hunnit verkställa beställda arbeten under innevarande år på grund av många uppdrag.

Bromstensparken – 0,8 mnkr.

Projektering har under året genomförts inför en upprustning av parken med beräknad start sommaren 2016. Upprustningen innefattar bland annat tillgänglighetsanpassning av parken, anläggning av konstgräsplan, ny lekutrustning samt renovering av befintlig utrustning.

Tensta parkstråk – 1, 4 mnkr.

Projekttering har genomförts inför upprustning av stråket med planerad till start under 2016. Åtgärder har planerats för att motverka olovlig fordonstrafik genom exempelvis avsmalningar och omläggningar av gångvägar samt anläggning av nya sittplatser. I samråd med Idrottsförvaltningen planeras även för ett ute-gym invid Tensta gymnasium. Här begärs ombudgetering om 1,2 mnkr.

Edingegången/Tisslingegången - 1, 5 mnkr.

Etapp två av upprustning har under året genomförts innefattande nyanläggning av gångstråk, nya sittmöbler, ytskikt och trädplanteringar samt lekutrustning och målning av mur.

Lunda gravfält – 1,1 mnkr.

En del av ett flerårigt projekt för att restaurera, bevara och rusta upp fornminnesområdet kring Lunda gravfält. Under året har skötselplanen som antogs i nämnd under våren startats upp, en ny grusad beläggning har lagts på den gamla banvallen och inventering av växtlighet i området har genomförts samt en röjning därefter. Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Hembygdsföreningen har varit involverade i arbetet. Här har endast 0,8 mnkr används och ombudgetering begärs för 0,3 mnkr.

Erikslunds plaskdamm – 2,9 mnkr.

Upprustning av plaskdammen med ny typ av beläggning på dammbotten för att minska halkrisk och underlägga rengöring. Vattenlek har även anlagts i anslutning till dammen.

Projektet har hittills kostat 1,7 mnkr.

Spånga småparker - 3,3 mnkr.

Upprustning av utrustning och fallskydd har genomförts på lekplatserna Bifrostparken, Palmérsparken och Soltunet. Totalt har 1,3 mnkr används. Ombudgetering om 2,0 mnkr begärs.

Tillgänglighetsinvesteringar

Två hundrastgårdar, en på Bromstensvägen och en på Tenstavägen/Bergslagsvägen, har anlagts i stadsdelen till en sammanlagd kostnad av 0,6 mnkr. Rastgårdarna har fått mycket uppskattning av stadsdelens invånare. Rastgården på Tenstavägen/Bergslagsvägen har under året kompletterats med en ny typ av solcellsbelysning för att öka tryggheten och tillgängligheten för hundägarna. Båda rastgårdarna har även försetts med sittplatser.

0,3 mnkr har lagts på informationsskyltar vid lekplatser, parklekar, plaskdammar, hundrastområden efter stadens nya skyltprogram. 0,5 mnkr har investerats i upprustning av Nydalsparken i Tensta genom anläggning av nytt fallskyddsgummi och diverse lekutrustning.

Efter Trafikkontorets hindersutredning har 1,1 mnkr investerats i att skapa säkrare gång- och cykelvägar i stadsdelen. Bland annat har nya bommar monterats på utsatta platser. Sättningar i marken och trasiga beläggningar har även åtgärdas. Avseende tillgänglighetsinvesteringar begärs ombudgetering om 0,2 mnkr

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inga försäljningar av anläggningstillgångar finns att rapportera.

Stora projekt som inte är investeringar

Inga betydande projekt som inte är investeringar finns att redogöra för.

Ombudgeteringar

I budget 2015 fanns avsatta medel om (14,3 mnkr) för investeringar inom stadsmiljö. Under året har investeringar om 10,6 mnkr genomförts. Ombudgetering begärs för resterande 3,7 mnkr. Anledningen är att upphandlade entreprenörerna inte hunnit verkställa beställda arbeten under innevarande år på grund av många uppdrag. Detaljerad redovisning finns under rubriken investeringar.

I budget 2015 hade nämnden 2,6 mnkr i investeringar för maskiner och inventarier. Under året har 2,0 mnkr används. Ombudgetering begärs av de kvarvarande 0,6 mnkr utifrån inköp av höj och sänkbara skrivbord till förvaltningshuset men som ej levererats.

I budget 2015 fick nämnden 4,5 mnkr för demokratimedel. Av dessa har 3,5 mnkr använd. Redovisning av demokratimedel går att läsa om under rubriken ”Analys av driftbudget – Demokratimedel”. För att uppnå målen om ökat valdeltagande begär förvaltningen ombudgetering av 1,0 mnkr för fortsatt demokratiarbete under 2016.

Medel för lokaländamål

Inga medel för lokaländamål söks i detta ärende.

Analys av balansräkning

Balansräkning, mnkr	20141231	20151231	Avvikelse
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	49	57,3	8,3
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	41,5	48,7	7,2
Maskiner och inventarier	7,5	8,6	1,1
Omsättningstillgångar	77,7	85,8	8,1
Kundfordringar	9,8	14,7	4,9
Diverse kortfristiga fordringar	19,6	44,3	24,7
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	48	26,3	-21,7
Kassa och bank	0,3	0,5	0,2
Summa	126,7	143,1	16,4
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-37,6	-56	-18,4
Kortfristiga skulder	-89,1	-87,1	2
Kortfristiga skulder till kreditinstitut & kunder	-0,4	-0,6	-0,2
Leverantörsskulder	-54,1	-38,9	15,2
Övriga kortfristiga skulder	0	0	0
Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	-34,6	-47,6	-13
Summa	-126,7	-143,1	-16,4

Förvaltningens balansomslutning i bokslutet 2015 har en förändring om 16,4 mnkr jämfört med 2014.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har en förändring med 8,3 mnkr jämfört med föregående år.

- Mark, byggnader och tekniska anläggningar har ökat med 7,2 mnkr. Ökningen avser investeringar inom stadsmiljö.
- Maskiner och inventarier har ökat med 1,1 mnkr. Ökningen avser främst nya inventarier till förskolor, Tensta servicehus och nyöppnade dagverksamheten Elin.

Omsättningstillgångarna har en förändring med 8,1 mnkr jämfört med föregående år.

- Ökade kundfordringar om 4,9 mnkr beror på att färre av förvaltningens kundfakturor är betalda jämfört med föregående år.
- Diverse kortfristiga fordringar har ökat med 24,7 mnkr. Förändringen avser till största del fordringar mot Migrationsverket som avser stadsdelens ökade flyktingmottagande.
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter är kopplade till förvaltningens periodiseringar och skiljer sig med 21,7 mnkr jämfört med föregående år. Förändringen avser till största del fordringarna mot Migrationsverket som inte betalats ut än och som har periodiserat i bokslutet.
- För kassa och bank är skillnaden 0,2 mnkr.

Skulder och eget kapital

Förändringen för eget kapital är 18,4 mnkr. I en stadsdelsförvaltning har eget kapital inte samma innebörd som eget kapital i ett vanligt företag.

Kortfristiga skulder har en förändring om 2,0 mnkr jämfört med föregående år.

- Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har en förändring om 0,2 mnkr.
- Leverantörsskulder har minskat med 15,2 mnkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på att förvaltningen fått budgetjustering avseende ytterstadssatsningen. Föregående år fakturerades beloppet.
- Övriga kortfristiga skulder visar ingen avvikelse mot föregående år.
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har en förändring om 13,0 mnkr jämfört med föregående år som är kopplade till förvaltningens periodiseringar.

Gränsen för periodiseringar har i bokslutet fastställts till belopp överstigande 50 tkr.

Nedskrivningar osäkra fordringar

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning, kapitel 3 paragraf 2 ska en obetald fordran skrivas ned i bokföringen efter det att alla inkassoåtgärder vidtagits eller senast ett år efter förfallodatum. Detta innebär enbart en bokföringsteknisk åtgärd. En gäldenär är fortfarande betalningsskyldig även om fordran avskrivits i bokföringen och avförts räkenskaperna.

Förvaltningen bedömer utifrån försiktighetsprincipen att gäldenärer enligt bifogad bilaga 4 inte har möjlighet att betala av sina fordringar. Förvaltningen föreslår att nämnden skriver ned fodringarna om totalt 232 tkr enligt bilaga 4.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen håller på att ta fram ett övergripande system för klagomål och synpunkter som kommer att gälla alla avdelningar. I dagsläget sker rapporteringen på olika sätt och under olika rubriker beroende på avdelning. Alla avdelningar rapporterar inte synpunkter och klagomål i samband med tertialer och verksamhetsberättelse.

Förskola

	BERÖM	KLAGOMÅL	SYNPUNKTER
Organisation	11	68	17
Uppdrag	49	22	16
Barnsäkerhet	2	35	2
Bemötande	18	19	3
Total	80	144	38

De åtgärder som vidtagits är samtal med berörda pedagoger, förskolechef och föräldrar samt kontakt med hyresvärd och städbolag. Klagomål inom området organisation kommunikation, städning och information. Åtgärder som vidtagits är samtal, kontakter med städbolag, samt översyn av rutiner. Området förskolans uppdrag innehåller mest beröm. Det handlar främst

om den pedagogiska verksamheten. Även när det gäller bemötande förkommer en hög grad beröm och det handlar om personalens bemötande mot föräldrar. Vad gäller detta finns också några klagomål. Åtgärder som vidtagits är samtal. Vad gäller säkerhet berör klagomålen till stor del innemiljön i form av dåligt städade lokaler, i de förekommande fallen ha kontakt med städbolag tagits. På utegårdar finns klagomål på skräp och dålig belysning. Förskolorna har utvecklade rutiner för synpunkts- och klagomålshantering. Arbete sker i syfte att föräldrar ska känna sig välkomna att framföra synpunkter och klagomål på verksamheten, ett led i enheternas verksamhetsutveckling. Förvaltningen kan konstatera att föräldrar över tid är mer benägna att framföra beröm, klagomål och synpunkter.

Äldre- och funktionsnedsättning

	BERÖM	KLAGOMÅL	SYNPUNKTER
Insatsernas utförande	3	27	0
Handläggning	0	15	0
Bemötande	0	13	0
Verksamhetsfrågor	0	12	0
Övrigt	0	7	0
Total	3	74	0

Av de inkomna klagomålen berör 27 stycken insatsernas utförande. Klagomålen handlar om att personal inte passat tiden, saknat id-bricka eller inte utfört insatserna på ett tillfredsställande sätt. De åtgärder som vidtagits med anledning av klagomålen är genomgång av rutiner och arbetssätt på APT, enskilda samtal med medarbetare samt säkerställande av att alla har id-bricka. Fem klagomål avser handläggning där man vill och fått byta handläggare eller har ansett att handläggningen tagit för lång tid. Inom området bemötande har 13 klagomål inkommit. Främst handlar dessa om att medarbetare inom förvaltningen inte lyssnat på den enskildes önskemål och att man i något fall känt sig kränkt. Bemötande är en av fokusfrågorna för avdelningens enheter och man arbetar på olika sätt med att ständigt förbättra bemötandet gentemot varje enskild individ. När det gäller verksamhetsfrågor har 12 klagomål inkommit, dessa rör flytten av demensdagverksamheten Hedvig till andra lokaler, samt övriga lokal- och tillgänglighetsfrågor. Inför flytten av Hedvig har informationsmöte för brukare och närstående hållits. I kategorin övrigt har sju klagomål inkommit.

Arbetet med klagomålshanteringen leder till en ökad öppenhet och dialog mellan brukare/närstående och utförare samt är ett led i enheternas förbättrings- och kvalitetsarbete.

Avdelningen för äldre och funktionsnedsättning kan konstatera att det, i jämförelse med föregående år, inkommit betydligt fler synpunkter/klagomål. Arbetet med att hantera, åtgärda och återkoppla inkomna synpunkter och klagomål kommer även fortsättningsvis att vara ett fokusområde.

Stadsmiljö

	BERÖM	KLAGOMÅL	SYNPUNKTER
Felanmälan			19
Idéer			13
Stadsmiljö	5	102	
Frågor om verksamheten			118
Total	5	102	150

Av de inkomna klagomålen berör 102 stadsmiljöinsatser. Exempelvis belysning, vägrenhållning, parkmiljö och liknande. I vissa fall hänvisas klagomålen vidare till trafikkontoret eftersom det är deras ansvarsområden. Totalt har 13 idéer om utveckling av stadsmiljön inkommit samt fem ärenden där beröm inkommit. Totalt har 118 frågor inkommit.

Övrigt

Inget övrigt finns att rapportera

Bilagor:

Bilaga1: Blankettsett till stadsledningskontoret

Bilaga 2: Slutrapport klimatinvesteringar

Bilaga 3: Uppföljning klimatinvesteringar

Bilaga 4: Nedskrivningar över 50 tkr

Bilaga 5: Kvalitetsredovisning förskola

Bilaga 6: Uppföljning öppen fritidsverksamhet

Bilaga 7: Uppföljning av verksamheten äldreomsorg 1 september till 31 december 2015

Bilaga 8: Redovisning av lex Sarah 2015

Bilaga 9: Redovisning av internkontrollarbetet 2015

Bilaga 10: Nyckeltal för ekonomiskt bistånd 2013-2015

Bilaga 11: Utfall mot budget agressorapport UB031

Bilaga 12: Utfall resultaträkning och balansräkning agressorapport UH 018